

SEANCE DU MERCREDI 19 DECEMBRE 1979
VERGADERING VAN WOENSDAG 19 DECEMBER 1979ASSEMBLEE
PLENAIRE VERGADERING

SOMMAIRE :

CONGES :

Page 319.

MESSAGES :

Page 319.

Chambre des représentants.

COMMUNICATIONS :

Page 319.

Dépenses en marge du budget.

Cour des comptes.

Assemblée de l'Union de l'Europe occidentale.

Assemblée de l'Atlantique Nord.

Conseil de la communauté culturelle allemande.

VERIFICATION DES POUVOIRS ET PRESTATION DE SERMENT
DE MME ROMMEL-SOUVAGIE ET DE M. PEETERS :*Orateurs* : MM. Vannieuwenhuyze, rapporteur, Bogaerts, rapporteur, p. 320.

PROJETS DE LOI (Discussion) :

Projet de loi contenant le budget des Voies et Moyens de l'année budgétaire 1980.

Projet de loi contenant le budget de la Dette publique de l'année budgétaire 1980.

Projet de loi ajustant le budget de la Dette publique de l'année budgétaire 1979.

Projet de loi portant des mesures urgentes de gestion budgétaire.

Discussion générale. — *Orateurs* : MM. Lagae, rapporteur, Flagothier, rapporteur, Storme, rapporteur, p. 321. — M. Lagasse, M. Geens, ministre des Finances, p. 325. — MM. Vanderpoorten, Renard, de Bruyne, Mainil, Leemans, Egelmeers, Delpérée, Féaux, De Graeve, p. 328. — M. Claeys, p. 339.PRESENTATION DE DEUX CANDIDATS A UNE PLACE DE
CONSEILLER A LA COUR DE CASSATION :

Page 325.

Résultat du scrutin, p. 327.

Ann. parl. Sénat — Session ordinaire 1979-1980
Parlem. Hand. Senaat — Gewone zitting 1979-1980

INHOUDSOPGAVE :

VERLOF :

Bladzijde 319.

BOODSCHAPPEN :

Bladzijde 319.

Kamer van volksvertegenwoordigers.

MEDEDELINGEN :

Bladzijde 319.

Uitgaven buiten de begroting.

Rekenhof.

Assemblée van de Westeuropese Unie.

Noordatlantische Assemblée.

Raad van de Duitse cultuurgemeenschap.

ONDERZOEK VAN GELOOFSBRIEVEN EN EEDAFLEGGING VAN
MEVR. ROMMEL-SOUVAGIE EN VAN DE HEER PEETERS :*Sprekers* : de heren Vannieuwenhuyze, verslaggever, Bogaerts, verslaggever, blz. 320.

ONTWERPEN VAN WET (Bespreking) :

Ontwerp van wet houdende de Rijksmiddelenbegroting voor het begrotingsjaar 1980.

Ontwerp van wet houdende de Rijksschuldbegroting voor het begrotingsjaar 1980.

Ontwerp van wet houdende aanpassing van de Rijksschuldbegroting voor het begrotingsjaar 1979.

Ontwerp van wet houdende dringende maatregelen van budgettair beheer.

Algemene bespreking. — *Sprekers* : de heren Lagae, verslaggever, Flagothier, verslaggever, Storme, verslaggever, blz. 321. — De heer Lagasse, de heer Geens, minister van Financiën, blz. 325. — De heren Vanderpoorten, Renard, de Bruyne, Mainil, Leemans, Egelmeers, Delpérée, Féaux, De Graeve, blz. 328. — De heer Claeys, blz. 339.VOORDRACHT VAN TWEE KANDIDATEN VOOR EEN AMBT
VAN RAADSHEER IN HET HOF VAN CASSATIE :

Bladzijde 325.

Uitslag van de geheime stemming, blz. 327.

ORDRE DES TRAVAUX :

Page 339.

PROPOSITION DE LOI (Retrait) :

Page 339.

INTERPELLATIONS (Demandes) :

Page 339.

M. Humblet au ministre de la Justice, au ministre de la Santé publique et de l'Environnement, au ministre de la Communauté française et à **M. Hoyaux**, ministre de l'Éducation nationale, sur « le statut du personnel des maisons d'éducation et d'hébergement ».

M. de Wasseige au Vice-Premier ministre et ministre de la Défense nationale sur « la commande des véhicules blindés de combat d'infanterie ».

PROJETS DE LOI (Dépôt) :

Page 340.

Projet de loi contenant le budget du ministère de l'Intérieur de l'année budgétaire 1980.

Projet de loi contenant le budget du ministère de l'Emploi et du Travail de l'année budgétaire 1980.

Projet de loi contenant le budget du ministère de la Santé publique et de la Famille de l'année budgétaire 1980.

Projet de loi portant approbation de la Convention relative à l'Organisation hydrographique internationale, et des règlements, faits à Monaco le 3 mai 1967.

Projet de loi portant approbation de l'Accord international pour la mise en place d'un réseau européen expérimental de stations océaniques et des Annexes, faits à Bruxelles le 15 décembre 1977.

PROPOSITIONS DE LOI (Dépôt) :

Page 340.

MM. R. Gillet et Payfa. — Proposition de loi modifiant la loi du 8 juillet 1976 sur les centres publics d'aide sociale.

M. Bataille. — Proposition de loi instaurant une taxe sur les huiles végétales.

MM. R. Gillet et Moureaux. — Proposition de loi instaurant un devoir de notification dans les périmètres de rénovation urbaine et organisant la politique foncière des pouvoirs publics.

Mme Mathieu-Mohin. — Proposition de loi tendant à accorder aux chefs de famille habitant une commune limitrophe des communes de la région bruxelloise et des communes périphériques (six communes à facilités) la faculté de demander l'organisation d'un enseignement maternel et primaire communal en langue française.

M. Lagasse. — Proposition de loi complétant l'article 7, § 3, de la loi du 2 août 1963 sur l'emploi des langues en matière administrative.

M. Daulne. — Proposition de loi modifiant la loi du 10 juillet 1973 relative au Conseil de la communauté culturelle allemande.

M. Gerits et Mme Smitt. — Proposition de loi contenant des adaptations urgentes de la législation sociale relative à la pension d'invalidité des ouvriers mineurs et assimilés et de leurs ayants droit.

M. André. — Proposition de loi modifiant l'article 104 de la loi provinciale.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN :

Bladzijde 339.

VOORSTEL VAN WET (Intrekking) :

Bladzijde 339.

INTERPELLATIES (Verzoeken) :

Bladzijde 339.

De heer Humblet tot de minister van Justitie, de minister van Volksgezondheid en Leefmilieu, de minister van de Franse Gemeenschap en tot de heer **Hoyaux**, minister van Nationale Opvoeding, over « het statuut van het personeel in de opvoedings- en opnemingshuizen ».

De heer de Wasseige tot de Vice-Eerste minister en minister van Landsverdediging over « de bestelling van pantsergevechtswagens voor de infanterie ».

ONTWERPEN VAN WET (Indiening) :

Bladzijde 340.

Ontwerp van wet houdende de begroting van het ministerie van Binnenlandse Zaken voor het begrotingsjaar 1980.

Ontwerp van wet houdende de begroting van het ministerie van Tewerkstelling en Arbeid voor het begrotingsjaar 1980.

Ontwerp van wet houdende de begroting van het ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin voor het begrotingsjaar 1980.

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van het Verdrag betreffende de Internationale Hydrografische Organisatie, en de reglementen, opgemaakt te Monaco op 3 mei 1967.

Ontwerp van wet houdende goedkeuring van de Internationale Overeenkomst tot oprichting van een Europees net van proefstations op de oceaan en van de Bijlagen, opgemaakt te Brussel op 15 december 1977.

VOORSTELLEN VAN WET (Indiening) :

Bladzijde 340.

De heren R. Gillet en Payfa. — Voorstel van wet tot wijziging van de wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

De heer Bataille. — Voorstel van wet tot invoering van een belasting op de plantaardige oliën.

De heren R. Gillet en Moureaux. — Voorstel van wet tot invoering van de kennisgevingsplicht binnen de te vernieuwen stadsdelen en tot regeling van het grondbeleid van de openbare besturen.

Mevr. Mathieu-Mohin. — Voorstel van wet waarbij aan de gezinshoofden, woonachtig in een gemeente die grenst aan de gemeenten van het Brusselse gewest en de randgemeenten (de zes faciliteitsgemeenten), de mogelijkheid wordt verleend om de organisatie van gemeentelijk basis- en lager onderwijs in de Franse taal aan te vragen.

De heer Lagasse. — Voorstel van wet tot aanvulling van artikel 7, § 3, van de wet van 2 augustus 1963 op het gebruik der talen in bestuurszaken.

De heer Daulne. — Voorstel van wet tot wijziging van de wet van 10 juli 1973 betreffende de Raad van de Duitse cultuurgemeenschap.

De heer Gerits en Mevr. Smitt. — Voorstel van wet houdende dringende aanpassingen van de sociale wetgeving betreffende het invaliditeitspensioen van de mijnwerkers en ermede gelijkgestelden en hun rechthebbenden.

De heer André. — Voorstel van wet tot wijziging van artikel 104 van de provinciewet.

PRESIDENCE DE M. ROBERT VANDEKERCKHOVE, PRESIDENT
VOORZITTERSCHAP VAN DE HEER ROBERT VANDEKERCKHOVE, VOORZITTER

MM. Bogaerts et Mesotten, secrétaires, prennent place au bureau.

De heren Bogaerts en Mesotten, secretarissen, nemen plaats aan het bureau.

Le procès-verbal de la dernière séance est déposé sur le bureau.

De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

La séance est ouverte à 14 h 05 m.

De vergadering wordt geopend te 14 u. 05 m.

CONGES — VERLOF

MM. De Bondt et Vangeel, pour raison de santé; Bataille, en raison d'un deuil familial, demandent un congé.

Vragen verlof : de heren De Bondt en Vangeel, wegens gezondheidsredenen; Bataille, wegens familierouw.

— Ces congés sont accordés.

Dit verlof wordt toegestaan.

MM. Hanin, en mission; Conrotte et Tilquin, en raison d'autres devoirs; Mme Hanquet, pour des raisons familiales; M. Croux, pour des raisons personnelles, demandent de les excuser de ne pouvoir assister à la réunion de ce jour.

Afwezig met bericht van verhindering : de heren Hanin, met opdracht; Conrotte en Tilquin, wegens andere plichten; Mevr. Hanquet, wegens familiale redenen; de heer Croux, wegens persoonlijke redenen.

— Pris pour information.

Voor kennisgeving.

BOODSCHAPPEN — MESSAGES

De Voorzitter. — Bij boodschappen van 6 december 1979, zendt de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de Senaat, zoals zij ter vergadering van die dag werden aangenomen, de ontwerpen van wet :

1° Houdende dringende maatregelen van budgettair beheer;

Par messages du 6 décembre 1979, la Chambre des représentants transmet au Sénat, tels qu'ils ont été adoptés en sa séance de ce jour, les projets de loi :

1° Portant des mesures urgentes de gestion budgétaire;

— Verwezen naar de commissies voor de Financiën (art. 1, 2, 3), voor de Justitie (art. 4, 5, 6), voor de Tewerkstelling, de Arbeid en de Sociale Voorzorg (art. 7), voor de Binnenlandse Zaken en het Openbaar Ambt (art. 8, 9).

Renvoi aux commissions des Finances (art. 1, 2, 3), de la Justice (art. 4, 5, 6), de l'Emploi, du Travail et de la Prévoyance sociale (art. 7), de l'Intérieur et de la Fonction publique (art. 8, 9).

2° Houdende de Rijksmiddelenbegroting voor het begrotingsjaar 1980;

2° Contenant le budget des Voies et Moyens de l'année budgétaire 1980;

3° Houdende de Rijksschuldbegroting voor het begrotingsjaar 1980;

3° Contenant le budget de la Dette publique de l'année budgétaire 1980;

4° Houdende aanpassing van de Rijksschuldbegroting voor het begrotingsjaar 1979;

4° Ajustant le budget de la Dette publique de l'année budgétaire 1979;

5° Waarbij voorlopige kredieten worden geopend welke in mindering komen van de begrotingen voor het begrotingsjaar 1980.

5° Ouvrant des crédits provisoires à valoir sur les budgets pour l'année budgétaire 1980.

— Verwezen naar de commissie voor de Financiën.

Renvoi à la commission des Finances.

Bij boodschap van dezelfde dag deelt de Kamer mede dat zij heeft aangenomen, zoals het haar door de Senaat werd overgezonden, het ontwerp van wet tot wijziging van artikel 12, § 1, 5°, van de dienstplichtwetten, gecoördineerd op 30 april 1962.

Par message du même jour, la même Assemblée fait connaître qu'elle a adopté, tel qu'il lui a été transmis par le Sénat, le projet de loi modifiant l'article 12, § 1er, 5°, des lois sur la milice, coordonnées le 30 avril 1962.

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

Bij boodschap van 12 december 1979 zendt de Kamer van volksvertegenwoordigers aan de Senaat, zoals het ter vergadering van die dag werd aangenomen, het ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 29 juni 1964 betreffende de opschorting, het uitstel en de probatie.

Par message du 12 décembre 1979, la Chambre des représentants transmet au Sénat, tel qu'il a été adopté en sa séance de ce jour, le projet de loi modifiant la loi du 29 juin 1964 concernant la suspension, le sursis et la probation.

— Verwezen naar de commissie voor de Justitie.

Renvoi à la commission de la Justice.

Bij boodschap van dezelfde dag zendt de Kamer aan de Senaat terug, zoals het ter vergadering van die dag werd geamendeerd, het ontwerp van wet betreffende het achterlaten van afval in de vrije natuur.

Par message du même jour, la même Assemblée renvoie au Sénat, tel qu'il a été amendé en sa séance de ce jour, le projet de loi relatif à l'abandon de déchets dans la nature.

— Verwezen naar de commissie voor het Leefmilieu.

Renvoi à la commission de l'Environnement.

Bij boodschap van dezelfde dag deelt de Kamer van volksvertegenwoordigers tevens mede dat zij heeft aangenomen, zoals het haar door de Senaat werd overgezonden, het ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 1 april 1936 op de arbeidsovereenkomst wegens dienst op de binnenscheepen.

Par message du même jour, la Chambre des représentants fait également connaître qu'elle a adopté, tel qu'il lui a été transmis par le Sénat, le projet de loi modifiant la loi du 1er avril 1936 sur les contrats d'engagement pour le service des bâtiments de navigation intérieure.

— Voor kennisgeving aangenomen.

Pris pour notification.

MEDEDELINGEN — COMMUNICATIONS

Uitgaven buiten de begroting — Dépenses en marge du budget

De Voorzitter. — In uitvoering van artikel 24, tweede lid, van de wet van 28 juni 1963 tot wijziging en aanvulling van de wetten op de Rijkscomptabiliteit, zendt de Eerste minister, bij dienstbrief van 7 december 1979, aan de Senaat exemplaren over van de beraadslagingen (nrs. 2702 tot 2705), door de Ministerraad getroffen betreffende uitgaven gedaan buiten de begroting.

En application de l'article 24, alinéa 2, de la loi du 28 juin 1963 modifiant et complétant les lois sur la comptabilité de l'Etat, le Premier ministre transmet au Sénat, par dépêche du 7 décembre 1979, des exemplaires des délibérations (n° 2702 à 2705), prises par le Conseil des ministres et relatives à des dépenses faites en marge du budget.

— Verwezen naar de commissie voor de Financiën.

Renvoi à la commission des Finances.

De Voorzitter. — Van deze mededeling wordt aan de Eerste minister akte gegeven.

Il est donné acte de cette communication au Premier ministre.

Rekenhof — Cour des comptes

De Voorzitter. — Bij dienstbrief van 12 december 1979 deelt het Rekenhof aan de Senaat zijn opmerkingen mede over het ontwerp van wet houdende aanpassing van de begroting van Landsverdediging voor het begrotingsjaar 1979.

Par dépêche du 12 décembre 1979, la Cour des comptes fait connaître au Sénat ses observations au sujet du projet de loi ajustant le budget de la Défense nationale de l'année budgétaire 1979.

— Verwezen naar de commissie voor de Financiën.

Renvoi à la commission des Finances.

De Voorzitter. — Van deze mededeling wordt aan de eerste voorzitter van het Rekenhof akte gegeven.

Il est donné acte de cette communication au premier président de la Cour des comptes.

Bij dienstbrief van 5 december 1979 zendt het Rekenhof aan de Senaat een afschrift van de brief die het Hof aan de minister van Landsverdediging heeft gericht in verband met de beraadslaging nr. 2696, getroffen door de Ministerraad op 16 november 1979, waarbij machtiging wordt verleend tot het vastleggen, het ordonnanceren en het betalen van uitgaven ten laste van de begrotingen van Landsverdediging en van de Rijkswacht voor 1979.

Par dépêche du 5 décembre 1979, la Cour des comptes transmet au Sénat copie d'une lettre qu'elle a adressée au ministre de la Défense nationale au sujet de la délibération n° 2696 prise par le Conseil des ministres le 16 novembre 1979 pour autoriser l'engagement, l'ordonnancement et le paiement de dépenses à mettre à la charge des budgets de la Défense nationale et de la Gendarmerie de 1979.

Deze beraadslaging werd de Senaat ter kennis gebracht ter vergadering van 22 november 1979.

Cette délibération a été communiquée au Sénat au cours de sa séance du 22 novembre 1979.

— Verwezen naar de commissie voor de Financiën.

Renvoi à la commission des Finances.

De Voorzitter. — Van deze mededeling wordt aan de eerste voorzitter van het Rekenhof akte gegeven.

Il est donné acte de cette communication au premier président de la Cour des comptes.

Overeenkomstig het gewijzigde artikel 14 van de wet van 29 oktober 1846, zendt het Rekenhof aan de Senaat, bij dienstbrief van 5 december 1979, het besluit van de Ministerraad d.d. 19 oktober 1979 (nr. 131), in verband met het geschil gerezen tussen dat college en de minister van Financiën omtrent uitvoering van de staatswaarborg verleend aan een krediet toegekend door het Gemeentekrediet van België aan de gemeente Nieuwerkerken inzake de NV Van Kuyk - België.

Conformément à l'article 14 modifié de la loi du 29 octobre 1846, la Cour des comptes transmet au Sénat, par dépêche du 5 décembre 1979, la délibération du Conseil des ministres du 19 octobre 1979 (n° 131), au sujet du différend survenu entre ce collège et le ministre des Finances concernant l'exécution de la garantie de l'Etat accordée à un crédit octroyé par le Crédit communal de Belgique à la commune de Nieuwerkerken et concernant la SA Van Kuyk - Belgique.

— Verwezen naar de commissie voor de Financiën.

Renvoi à la commission des Finances.

De Voorzitter. — Van deze mededeling wordt aan de eerste voorzitter van het Rekenhof akte gegeven.

Il est donné acte de cette communication au premier président de la Cour des comptes.

Assemblée van de Westeuropese Unie

Assemblée de l'Union de l'Europe occidentale

De Voorzitter. — De voorzitter van de Assemblée van de Westeuropese Unie zendt aan de Senaat, overeenkomstig artikel V (a) van het Handvest van gezegde Assemblée, de tekst van vier aanbevelingen aangenomen door de Assemblée tijdens het tweede gedeelte van de vijftienvigste zitting, die werd gehouden te Parijs van 3 tot 6 december 1979.

Le président de l'Assemblée de l'Union de l'Europe occidentale transmet au Sénat, conformément à l'article V (a) de la Charte de ladite Assemblée, le texte de quatre recommandations adoptées par l'Assemblée au cours de la deuxième partie de sa vingt-cinquième session ordinaire, qui s'est tenue à Paris du 3 au 6 décembre 1979.

— Verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Zaken en, ter kennisgeving, naar de commissie voor de Landsverdediging.

Renvoi à la commission des Affaires étrangères et, pour information, à la commission de la Défense nationale.

Noordatlantische Assemblée — Assemblée de l'Atlantique Nord

De Voorzitter. — De secretaris-generaal van de Noordatlantische Assemblée zendt aan de Senaat de teksten van de aanbevelingen, resoluties en richtlijn aangenomen door de Assemblée tijdens de vijftienvigste jaarlijkse zitting die werd gehouden te Ottawa, in oktober 1979.

Le secrétaire général de l'Assemblée de l'Atlantique Nord transmet au Sénat les textes des recommandations, résolutions et directive, adoptées par l'Assemblée à l'issue de sa vingt-cinquième session annuelle, qui s'est tenue à Ottawa, en octobre 1979.

— Verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Zaken.

Renvoi à la commission des Affaires étrangères.

Raad van de Duitse cultuurgemeenschap

Conseil de la communauté culturelle allemande

De Voorzitter. — Bij brief van 26 november 1979, zendt de voorzitter van de Raad van de Duitse cultuurgemeenschap aan de Senaat een resolutie betreffende de schadeloosstelling van de weerstanders en de verplicht ingelijfd bij het Duitse leger.

Par lettre du 26 novembre 1979, le président du Conseil de la communauté culturelle allemande transmet au Sénat une résolution au sujet du dédommagement des résistants et des incorporés de force de l'armée allemande.

— Ter inzage op het bureau.

Dépôt sur le bureau.

ONDERZOEK VAN GELOOFSBRIEVEN

VERIFICATION DE POUVOIRS

De Voorzitter. — Bij de Senaat is het dossier aanhangig van Mevr. Rommel-Souvagie, die in aanmerking komt om het mandaat te voltooien van wijlen de heer Van Canneyt, senator voor het arrondissement Veurne-Diksmuide-Oostende, daar de heer Vandenabeele, eerste opvolger, heeft laten weten dat hij van dit mandaat afziet.

Le Sénat est saisi du dossier de Mme Rommel-Souvagie, qui vient en ordre utile pour achever le mandat de feu M. Van Canneyt, sénateur de l'arrondissement de Furnes-Dixmude-Ostende, M. Vandenabeele, premier suppléant, ayant fait savoir qu'il se désiste de ce mandat.

De commissie voor onderzoek der geloofsbrieven is zopas bijeengekomen voor een aanvullend onderzoek van de geloofsbrieven van Mevr. Rommel-Souvagie.

La commission de vérification des pouvoirs vient de se réunir pour la vérification complémentaire des pouvoirs de Mme Rommel-Souvagie.

Je vous propose d'entendre immédiatement le rapport de la commission.

Ik stel u voor onmiddellijk het verslag van deze commissie te horen. (*Instemming.*)

Dan verzoek ik de heer Vannieuwenhuyze, verslaggever, kennis te geven van het verslag van de commissie voor onderzoek der geloofsbrieven.

De heer Vannieuwenhuyze, verslaggever. — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, geachte collega's, Mevr. Agnès Rommel-Souvagie, die op 17 december 1978 tot tweede opvolger van lijst nr. 3 voor het arrondissement Veurne-Diksmuide-Oostende is verkozen, en wiens geloofsbrieven als zodanig op 11 januari 1979 door de Senaat zijn geldig verklaard, komt in aanmerking om het mandaat van wijlen de heer Van Canneyt te voltooien, daar de heer Vandenabeele, eerste plaatsvervanger, van dit mandaat heeft afgezien.

Overeenkomstig artikel 235 van het Kieswetboek is uw commissie overgegaan tot een aanvullend onderzoek van de geloofsbrieven van Mevr. Rommel-Souvagie. Zij heeft bevonden dat zij nog steeds aan de kiesbaarheidsvereisten, opgelegd door de Grondwet, voldoet.

Bijgevolg heeft uw commissie de eer u eenparig voor te stellen, Mevr. Rommel-Souvagie als lid van de Senaat toe te laten.

De Voorzitter. — Daar niemand het woord vraagt, breng ik de conclusies van dit verslag in stemming.

Personne ne demandant la parole, je mets aux voix les conclusions de ce rapport.

— Deze besluiten, bij zitten en opstaan, in stemming gebracht, worden aangenomen.

Ces conclusions, mises aux voix par assis et levé, sont adoptées.

De Voorzitter. — Ik verzoek Mevr. Rommel de grondwettelijke eed af te leggen.

Mevr. Rommel-Souvagie. — Ik zweer de Grondwet na te leven.

De Voorzitter. — Ik geef Mevr. Rommel akte van haar eedaflegging en verklaar haar aangesteld in haar functie van senator. (*Applaus op alle banken.*)

Bij de Senaat is eveneens het dossier aanhangig van de heer Peeters die tot senator is verkozen door de provincieraad van Oost-Vlaanderen ter vervanging van de heer Coppieters, die ontslag heeft genomen.

Le Sénat est également saisi du dossier de M. Peeters, élu sénateur par le conseil provincial de Flandre orientale en remplacement de M. Coppieters, démissionnaire.

De commissie voor onderzoek der geloofsbrieven is eveneens overgegaan tot het onderzoek van de geloofsbrieven van de heer Peeters.

La commission de vérification des pouvoirs vient de procéder également à la vérification des pouvoirs de M. Peeters.

Je vous propose d'entendre immédiatement le rapport de la commission.

Ik stel u voor onmiddellijk het verslag van deze commissie te horen. (*Instemming.*)

Dan verzoek ik de heer Bogaerts, verslaggever, kennis te geven van het verslag van de commissie voor onderzoek der geloofsbrieven.

De heer Bogaerts, verslaggever. — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, geachte collega's, de bestendige deputatie van de provincieraad van Oost-Vlaanderen heeft op 14 december 1979 de heer Walter Peeters, enig voorgedragen kandidaat, tot senator uitgeroepen ter vervanging van de heer Coppieters, die ontslag heeft genomen.

Daar de verkozene het bewijs heeft geleverd dat hij aan alle kiesbaarheidsvereisten opgelegd door de Grondwet voldoet, heeft de commissie eenparig de eer u voor te stellen de heer Peeters als lid van de Senaat toe te laten.

Dit verslag is met algemene stemmen goedgekeurd.

De Voorzitter. — Daar niemand het woord vraagt, breng ik de conclusies van dit verslag in stemming.

Personne ne demandant la parole, je mets aux voix les conclusions de ce rapport.

— Deze besluiten, bij zitten en opstaan, in stemming gebracht, worden aangenomen.

Ces conclusions, mises aux voix par assis et levé, sont adoptées.

De Voorzitter. — Ik verzoek de heer Peeters de grondwettelijke eed af te leggen.

De heer Peeters. — Ik zweer de Grondwet na te leven.

De Voorzitter. — Ik geef de heer Peeters akte van zijn eedaflegging en verklaar hem aangesteld in zijn functie van senator. (*Applaus op alle banken.*)

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DE RIJKS MIDDELENBEGROTING VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1980

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DE RIJKSSCHULDBEGROTING VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1980

ONTWERP VAN WET HOUDENDE AANPASSING VAN DE RIJKSSCHULDBEGROTING VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1979

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DRINGENDE MAATREGELEN VAN BUDGETTAIR BEHEER

Algemene beraadslaging

PROJET DE LOI CONTENANT LE BUDGET DES VOIES ET MOYENS DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1980

PROJET DE LOI CONTENANT LE BUDGET DE LA DETTE PUBLIQUE DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1980

PROJET DE LOI AJUSTANT LE BUDGET DE LA DETTE PUBLIQUE DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1979

PROJET DE LOI PORTANT DES MESURES URGENTES DE GESTION BUDGETAIRE

Discussion générale

De Voorzitter. — Aan de orde is de bespreking van de ontwerpen van wet betreffende de Rijksmiddelenbegroting, de Rijksschuldbegroting en houdende dringende maatregelen van budgettair beheer.

Nous abordons l'examen des projets de loi relatifs au budget des Voies et Moyens, au budget de la Dette publique et portant des mesures urgentes de gestion budgétaire.

De algemene beraadslaging is geopend.

La discussion générale est ouverte.

Het woord is aan de verslaggever.

De heer Lagae, verslaggever. — Mijnheer de Voorzitter, Heren Ministers, geachte collega's, bepaalde senatoren zullen erop wijzen dat van jaar tot jaar de Rijksmiddelenbegroting minder grondig wordt behandeld. Uw commissie dringt er bij de regering, het bureau en al de leden van de Senaat op aan, ten minste volgend jaar aan deze begroting opnieuw een ernstige discussie te wijden.

Ik wil enkele essentiële cijfers naar voren brengen.

De lopende ontvangsten voor 1980 worden geraamd als volgt: fiscale ontvangsten, 992 miljard frank; niet-fiscale ontvangsten, 30,2 miljard frank; samen, 1 022,2 miljard frank.

De lopende uitgaven worden geraamd op 1 104,3 miljard frank, zodat een tekort blijft van 82,1 miljard frank.

De kapitaaluitgaven worden geraamd op 161 miljard frank waarvan 14 miljard ontvangsten (hoofdzakelijk successierechten) af te trekken zijn. Blijft 147,6 miljard frank.

Blijft een gezamenlijk tekort van 82,1 miljard frank plus 147,6 miljard frank of 230 miljard frank netto.

In feite zal de overheid een 350 miljard frank moeten vinden om aan haar verplichtingen het hoofd te bieden op voorwaarde dat de andere sectoren geen nieuwe verrassingen medebrengen.

Bij deze cijfers rijzen een paar vragen.

Zijn deze ramingen aanvaardbaar?

Wat de ontvangsten betreft, zijn deze gesteund op een reële groei van 2,4 pct. van het BNP en een nominale stijging van 6 pct. of 8,54 pct., wat als een ernstige prognose wordt beschouwd doch een prognose van vóór de alarmerende berichten inzake de petroleumrijzen.

In mijn verslag wordt uitleg verstrekt over de afwijkingen van de laatste jaren inzake ontvangsten. Is de afwijking voor 1979 uiteindelijk beperkt tot rond de 6-7 miljard frank, dan is het toch telkens een afwijking in tekort en vooral een minder-ontvangst in de BTW, zodat de directe belastingen, die het meest persoonlijk worden aangevoeld een steeds groter deel innemen van de belastingontvangst van de overheid, wat noch voor sparen, noch voor investeren, noch voor de tevredenheid van de burgers bevorderlijk is.

Wat de ontvangsten en de uitgaven betreft, mogen we niet het effect uit het oog verliezen van al wat gebeurd is sinds het opstellen

van de begrotingen, van wat gebeuren zal met de regelen vervat in het ontwerp op de budgettaire voorstellen 1979-1980 en van wat de terugslag kan zijn van de herschikking van de overheidsstructuren.

Voor de uitgaven in het bijzonder is een dubbel voorbehoud te maken.

Wat zal er juist gebeuren inzake de werkloosheid? Volgens sommige berekeningen mag men verwachten dat de uitgave voor de Staat wel een paar miljard frank meer zou kunnen bedragen.

Wat zal het uiteindelijk worden met de sanering van de sociale sector? Hoezeer de regering zich ook inspant om de overheidsfinanciën te scheiden van deze van de beheersorganen van de sociale zekerheid, toch zijn deze niet zonder grote invloed op mekaar omdat onder meer de belastbare materie hierdoor wordt gewijzigd en omdat de overheid de weerslag heeft van de tekorten in de deelsectoren.

Welke zal de invloed zijn van een grotere inflatie eventueel in 1980?

Ik meen te weten dat collega's hierop dieper zullen ingaan.

De heer Vanderpoorten. — Er is niemand van de regering!

De heer Lagae, verslaggever. — Bereikt de regering hiermede haar ambities van geleidelijk herstellen van het evenwicht en relatief doen dalen van de fiscale en parafiscale druk?

Indien men aanneemt dat het BNP in 1980 zal stijgen met 8,54 pct., dan is de toename van de fiscale ontvangsten met 9,6 pct. of 9,9 pct. of — voor de directe belastingen met 10 pct. — geen verlichting van de fiscale druk, zeker niet als alles laat vermoeden dat de gemeenten hun ontvangsten meer zullen opdrijven dan de Staat en dat in de sociale sector reeds nu verhogingen uitdrukkelijk voorgesteld worden. Op dit punt heeft de regering haar doel, namelijk het verzachten van de druk, niet waar kunnen maken.

Dit aspect moeten wij aandachtig volgen. Het verhogen van de fiscale last is niet wat wij nodig hebben, wel het terugschroeven van de uitgaven. Zelfs voor die grotere ondernemingen die winst maken op dit ogenblik is het beter grote het uitlokken van een efficiënte concurrentie, op loyale basis, de winst en de prijzen te verminderen dan de belasting op te drijven. Overigens, wat is juist de betekenis van het woord «winst» in de huidige economische situatie?

Anderzijds blijft men wel in rustiger cijfers dan voorgaande jaren. Men vergeet niet dat in 1975 de verhoging tegenover het voorgaande jaar 19,1 pct. beliep. In 1976 was de verhoging 13,6; in 1977 was de verhoging 12,5 pct.; in 1978 was de verhoging 12,4 pct.; in 1979 valt men terug op 7,9 pct.; in 1980 wordt de stijging opnieuw 9,6 pct. minstens. Aldus neemt men voor de Staat alleen 28,8 pct. van het BNP, cijfer dat in 1976 26,1 pct. beliep.

De regering maakt wel vooruitgang op de door haar gekozen weg inzake uitgaven. Hier is de aangroei kleiner dan deze van het BNP, namelijk een aangroei van 7,9 pct. op de lopende uitgaven. Dit blijkt ook uit het tekort op de lopende verrichtingen, namelijk 82,1 miljard frank, wat absoluut en relatief lager blijft dan in 1979, althans in de verbeterde raming, en ten minste indien de begroting min of meer getrouw wordt uitgevoerd. De oorspronkelijke raming voor 1979 gaf een tekort van 80,5 miljard frank.

Dit belet niet dat de uitgaven met meer dan 80 miljard frank boven de ontvangsten liggen en dat daarbuiten nog tekorten ontstaan en aangroei bij de ondergeschikte besturen en in de parastatale sector. En niettegenstaande het massaal voortwentelen van de lasten op de toekomst schijnen de behoeften nog verre van voldaan en worden dagelijks nog nieuwe eisen gesteld.

Niemand schijnt tevreden. Met 725 miljard frank sociale transfers blijven er nog altijd een groot aantal mensen over die men marginaal noemt.

Kan men zeggen dat de regering de nullijn heeft kunnen handhaven?

De nullijn zou betekenen dat de lopende uitgaven beperkt worden tot een groei van 6 pct. of iets meer. Dit is niet realistisch en de regering heeft overigens zelf steeds voorbehoud gemaakt voor de crisisgebonden uitgaven, namelijk 82,6 miljard frank voor werkloosheid en werkvoorziening en 124,3 miljard frank voor de lasten van de Rijksschuld. Abstractie gemaakt van deze twee posten, komt men tot een groei van ongeveer 6,5 pct., wat de nullijn benadert, doch wat er ook op wijst dat nog heel wat uitgaven weerstand bieden aan de uitgesproken crisis die sinds 1974 ons land teistert.

Men schijnt veel moeite te hebben om dit besef in bepaalde kringen te doen doordringen.

In vergelijking met voorgaande jaren daalt de aangroei van de uitgaven, namelijk 11,4 pct. in 1978; 8,7 pct. in 1979; 7,9 pct. in 1980.

Waar zit vooral de aangroei van de uitgaven?

De grootste groei in absolute cijfers vindt men in de Rijksschuldlast met 18,1 miljard frank, in de Nationale Opvoeding met 10,3 miljard

frank, in de Pensioenen met 7,3 miljard frank, in de Sociale Voorzorg met 5,5 miljard frank, in de Landsverdediging en Rijkswacht met 5,2 miljard frank.

In procenten evenwel is het opnieuw de Rijksschuld met 17,1 pct., gevolgd door Openbare Werken met 9,1 pct., Verkeerswezen met 7,2 pct., Pensioenen 6,7 pct. enz.

Dit wijst erop dat de ramingen van de uitgaven niet aan de ruime kant genomen zijn en een zeer bijzondere inspanning zullen vragen om min of meer getrouw uitgevoerd te worden.

Voor wie zich afvraagt aan wat onze belastingen worden besteed: 201 miljard frank aan Nationale Opvoeding of bijna 20 pct. van het geheel: 112,6 miljard aan de Nederlandse, 86,5 miljard aan de Franse sector; 124,3 miljard aan de Rijksschuld; 119,7 miljard aan Pensioenen; 97,5 miljard aan Sociale Voorzorg; 83,5 miljard aan Tewerkstelling; 93 miljard aan Landsverdediging en Rijkswacht; 69,7 miljard aan Binnenlandse Zaken; 69,2 miljard aan Verkeerswezen; 50,8 miljard aan Openbare Werken.

Deze cijfers wijzen erop dat er ongetwijfeld nog iets te doen is indien men de inspanningen wil verder zetten.

Wat de kapitaaluitgaven en de begrotingstekorten betreft, neemt de regering zich voor haar investeringsprogramma ruim genoeg te maken om de economische activiteit te stimuleren, om de uitrusting van het land bijvoorbeeld inzake havencapaciteit te verbeteren, om het gebrek aan privé-investeringen op te vangen, maar ook bescheiden genoeg om de druk op de kapitaalmarkt niet nutteloos op te drijven want naast de kapitaaluitgaven moeten ook de tekorten op de lopende verrichting gefinancierd worden. In feite zijn wij aldus nog ver van de bedreiging met deflatie.

155,5 miljard frank wordt ingeschreven in ordonnancerings, te verhogen met 16,7 voor het Wegenfonds. In feite worden de 172,2 miljard frank vermoedelijk niet geheel uitgegeven. Zelfs de verwachte uitvoering tot 161,6 miljard frank blijkt nog te hoog en vandaar natuurlijk een ernstige ongerustheid in de bouwsector omdat de programma's niet zwaar genoeg zouden zijn om de tewerkstelling te behouden.

De grootste bedragen gaan naar: Openbare Werken, 36,3 miljard; Verkeerswezen, 24,9 miljard; Nationale Opvoeding, 19,4 miljard; Financiën, 11,4 miljard; Economische Zaken, 8,3 miljard; Volksgezondheid, 6 miljard; Vlaams gewest, 15,9 miljard; Wallonië, 11,6 miljard; Brussel, 3 miljard.

In elk geval voorziet men globaal netto te financieren 231,7 miljard frank en bruto op te halen 350,3 miljard frank.

In procent van het BNP zijn de financieringsbehoeften van de overheid gestegen van 2,9 pct. in 1970 tot bijna 9 pct. in 1979, maar natuurlijk meer dan de eigenlijke staatsbehoeften alleen.

Men maakt soms vergelijkingen met andere landen, wat zeer gevaarlijk is omdat men zelden alles moet afwegen. Nochtans liggen de netto-ontleningsbehoeften in België, voor de Staat alleen, op 7,3 pct. van het BNP; in Frankrijk, op 1,8 pct.; in West-Duitsland, op 3,2 pct.; in Nederland, op 4,5 pct.; in het Verenigd Koninkrijk, op 5 pct. Ik herhaal echter dat het moeilijk is te vergelijken.

Deze vaststelling samen met andere gegevens zoals de behoeften van de ondernemingen, de rentestand in ons land en in andere landen, het tekort op de betalingsbalans, brengt mede dat ons land een vrij moeilijk beleid moet voeren waarover de minister van Financiën ongetwijfeld meer zal zeggen, zoals overigens reeds uit het verslag blijkt.

Laten we in elk geval onthouden dat in 1984 de financieringslast van de Openbare Schuld normaal 250 miljard frank bij extrapolatie moet belopen, of het dubbel van nu.

Dit probleem en de saneringsbehoefte in het algemeen leidt ons tot het thema van de dag, namelijk de hervorming of verbetering van de sociale zekerheid.

Men vraagt zich af waarom dit thema de laatste tijd steeds opnieuw wordt aangesneden:

1. Omwille van de omvang: de Vice-Eerste minister wijst erop dat de lopende uitgaven voor 50 pct. bestaan uit sociale transfers;

2. Wegens het feit dat deze uitgaven vervlochten zijn in organen waarin ook de bijdragen worden aangebracht bij zoverre dat de Staat niet alleen of slechts een beperkt deel te beslissen heeft ter zake hoewel de terugslag de ganse gemeenschap raakt;

3. Wegens de zware terugslag op de publieke financiën, de competitiviteit en de toekomst van het bedrijfsleven;

4. Ook omdat de geleidelijke evolutie in deze sector onder allerlei invloeden heeft geleid tot scheefgroeiingen die tot onrechtvaardigheid overslaan.

Op bladzijde 65 van de memorie van toelichting vindt men een duidelijke en volledige tabel van de evolutie van de uitgaven van de sociale sector.

Neemt men het geheel van wat langs de publieke sector wordt uitgekeerd, dan verschuift het bedrag van 515,6 miljard frank in 1975 tot 875 miljard frank in 1980 of een verhoging van 70 pct. Het is dus overdreven te spreken van sociale achteruitgang. Neemt men alleen de staatssubsidies, dan klimt men van 209,5 miljard in 1976 tot 332,7 miljard in 1980 of ongeveer 60 pct. vanuit 1976. Maar hier moeten kredieten bijgeteld worden die aan de gewesten worden overgedragen. Daar moeten wij in het vervolg rekening mee houden.

Als bijlage aan mijn verslag voor 1979 werd de opsomming gegeven van de budgetposten inzake ziekte en invaliditeit: dit is op Volksgezondheid, 46 miljard frank; Fonds voor ziekenhuizen, 6,4 miljard frank; Sociale Voorzorg, 91,5 miljard frank.

De tabel op bladzijde 58 van mijn verslag voor 1980 geeft de volle omvang van het probleem van de sociale sector; mag ik de lezing hiervan bijzonder aanbevelen?

Is het nodig te spreken over de pensioensector? In de algemene toelichting vindt men op bladzijde 163 een opsomming van de totale uitgaven voor burgerlijke, militaire, overlevings- en oorlogspensioenen en voor sociale pensioenen, samen 120 miljard.

Wat het overheidspersoneel betreft, weten wij dat zonder indexatie of programmatie de last van de pensioenen in elk geval stijgt met 15 pct. in vijf jaar tijd. Gelet op de sterke stijging van het aantal personen in overheidsdienst kan men zich bijvoorbeeld in het jaar 2000 aan een astronomisch bedrag aan pensioenen verwachten.

Gaat men uit van 1970, dan had men van 1970 tot 1979 een stijging in getal van 19 000 rustpensionoeren tot 32 100 in 1979 voor het rijkspersoneel. Voor het leger gaat men van 28 500 naar 33 150; voor het gesubsidieerd onderwijs van 26 600 naar 35 900 pensioenen.

In ons land worden sociale uitkeringen toegekend aan 3,77 miljoen volwassenen of meer dan één derde van de totale bevolking en meer dan 40 pct. van de volwassen bevolking.

Enkele woorden over de fiscale fraude.

Iemand moet op een zeker ogenblik de fiscale fraude geraamd hebben op 200 miljard frank. Dit cijfer wordt herhaaldelijk gehanteerd. Vandaar natuurlijk kritiek op wat men noemt de onvoldoende resultaten van de strijd tegen deze fraude.

De algemene toelichting vermeldt in dit verband een hergroepering van de fiscale administraties onder één administrateur-generaal en de versmelting van de speciale diensten in één bijzondere belastinginspectie; verder een scherper stellen van de reglementen om de juiste heffing te bereiken, het uitschakelen van praktijken zoals deze van koppelbazen, zwaardere bestraffing tot correctionele vervolging toe.

De preventieve werking kan men niet meten, doch het is duidelijk dat deze actie de ontduiking heeft beperkt.

Daarenboven heeft men in 1978 aldus voor 35 miljard inkomstenbelastingen en 9 miljard BTW opgespoord. Voor 1980 verwacht men een meerprijs van 10,8 miljard frank door uitroeiing van fraude. Inmiddels hoopt men een centrale gegevensbank tot stand te brengen met individuele identificatie en met alle informatie over inkomen, vermogen en besteding per persoon.

Voor 1980 wil men speciaal vooruitgang maken voor de invordering van achterstallige belastingen, uitschakelen van BTW-fraude van occasieauto's, een correct statuut van verantwoordelijkheid voor belastingconsulenten en een juistere omschrijving van aftrekbare bedrijfslasten naast sommige regelen in de programmawet terugvinden.

Op een vraag van een lid van de Kamer heeft de minister van Financiën doen opmerken dat men de fiscale fraude niet kan berekenen noch opdelen per categorie. Mocht men de fraude kennen, dan bestond deze niet meer; dat de Bankcommissie haar actie nog zal uitbreiden inzake opsporing van fiscaal bedrog; dat de minister aan een groep professoren een studie wenst toe te vertrouwen over het belang van de fiscale fraude. Persoonlijk zou ik menen dat het goed is ook ambtenaren hieraan toe te voegen; dat inzake kapitaaluitvoer men mag zeggen dat de jongste jaren de toestand stabiel en niet ongunstig was; de beweging ingevolge rentever verschillen voor grote deposito's naar Nederland en ingevolge het verschil van fiscaal regime is te betreuren doch moet niet worden overdreven. Er wordt ter zake overleg gepleegd met Nederland. In elk geval: de Belgische vorm van wisselcontrole heeft ruim voldoening gegeven en zal hier niet zo vlug verlaten worden.

Wat de 200 miljard frank fraude betreft, moet men toch het cijfer met een zeker realisme benaderen en vergelijken met het geheel van de belastingontvangsten, het aantal personen dat in aanmerking kan komen voor actieve fraude en de belastingen waarin fraude mogelijk is. Anderzijds moet men het bedrag en de verspillingen niet uit de weg gaan waarover sterke verhalen bestaan, die ik zelfs gedurende het sociaal overleg heb gehoord, maar steeds buiten het verslag.

Waarom zou men het beheer van bepaalde instellingen, departementen, sectoren niet laten doorlichten door onafhankelijke experts,

evenzeer als men bijvoorbeeld in een sterke controle voor de banken voorziet?

Op een parlementaire vraag van de heer Knoops antwoordt de minister van Volksgezondheid dat hij geen controle heeft op het beheer van de openbare ziekenhuizen, ook niet op deze met een bijzonder groot tekort. In het verslag vindt men cijfers over allerlei tekorten. Moet men deze zomaar dulden zonder meer? Ik meen het niet.

Het 135e Boek van het Rekenhof wijst ons opnieuw op het feit dat bepaalde instellingen zich systematisch aan elke controle onttrekken, dat de ministers niet altijd grote inspanningen doen om te antwoorden op de vragen door het Rekenhof gesteld, hoewel het Rekenhof, ingesteld door de Grondwet en emanatie van het Parlement, verdient geholpen te worden in zijn taak.

Herhaaldelijk heeft men vastgesteld onder meer ook in de bespreking van te saneren sectoren dat heel wat uitgaven nooit door het Parlement werden beslist, zelfs wellicht buiten het weten van de ministers. Zou men dan niet het Rekenhof moeten helpen met alle middelen opdat het zijn taak nog veel grondiger zou kunnen uitvoeren en het Parlement veel vroeger zou kunnen inlichten over zijn bevindingen gaande van handelingen zonder wettelijke grondslag, zoals de zaak-Casteau, tot gewoon bedrog zonder meer, naast slordigheid en gebrek aan gezond beheer? Het 135e Boek van het Rekenhof bevat twee reeksen gevallen, maar wat doet het Parlement hiermede?

Mag ik terloops de grondige studie signaleren welke het Rekenhof heeft gewijd aan het vraagstuk van schadevergoeding aan de aannemers van overheidsopdrachten — zeer boeiend maar ook niet steeds stichtend?

Ook het bulletin van *Vragen en Antwoorden* geeft ons dagelijks voorbeelden van uitgaven die blijkbaar niet verantwoord zijn, bijvoorbeeld de uitbreiding van de hospitalisatie, het niet doen betalen van uitgaven van het OCMW, of de cijfers van overconsumptie inzake geneeskunde door onze collega de heer Vandezande vastgesteld.

Mag ik nog enkele andere punten signaleren waarover ik niet zal uitweiden, die in mijn verslag voldoende duidelijk zijn opgenomen, namelijk het Europees monetair systeem waarover de minister van Financiën ons nog meer zal zeggen in verband met de monetaire politiek van de regering, en het netelige vraagstuk van de belastbaarheid van de vervangingsinkomens; de cijfers destijds medegedeeld in het verslag van de heer Sweert werden geactualiseerd, maar zonder het bruggensioen. Het blijkt opnieuw dat netto vele vervangingsinkomens hoger liggen dan netto-inkomens uit arbeid. De totale schuld einde 1978 (Staat, gebudgetteerde sector, provincies, gemeenten, sociale zekerheid, openbaar vervoer: 2 050 miljard frank of meer dan 200 000 frank per Belg). Een uiteenzetting over het nieuw kadastraal inkomen en de gemeentelijke opcentiemen. De zware stijging van onze onderwijsuitgaven die dringend moet worden onderzocht. De duidelijke afremming van de openbare investeringen.

De Vice-Eerste minister heeft ook de cijfers gegeven over de stijgende uitgaven voor drieëntwintig universitaire ziekenhuizen en een antwoord op de vraag of de Staat zijn verbintenissen nakomt in de sociale sector. Hij gaf ook antwoord op de vraag op welke wijze het budgettaire evenwicht kan worden teruggevonden en op de vraag waar en hoe de Staat 350 miljard frank zal vinden in 1980; voor- en nadelen van buitenlandse leningen zijn te vinden in het verslag van Mevr. Dettië voor de Kamer van volksvertegenwoordigers.

Aan het verslag is een tabel gehecht met de evolutie van de pensioenlast: rustpensioen 1970, 12 miljard; 1980, 46 miljard of nagenoeg viermaal meer. Overlevingspensioen 1970, 4,1 miljard; 1980, 14 miljard of nagenoeg drie en half maal meer.

Een tweede en laatste tabel leert ons dat de ziekteverzekering algemeen regime sluit met plusminus 24 miljard frank tekort naast 75 miljard subsidie. Voor de werkloosheid: 83 miljard frank subsidie; de pensioenen: 20 miljard tekort naast 30,7 miljard subsidie; de beroepsziekten: 575 miljoen frank tekort naast 7,7 miljard subsidie. Het aantal gerechtigden is in zeven jaar tijd met 150 pct. gestegen.

Het is om vele redenen te wensen dat 1980 een jaar moge zijn van verbeterde gezondheid voor onze bevolking en van terugkeer naar meer expansie, want zelfs dan nog zullen onze problemen niet te onderschatten zijn.

Om te besluiten: in de periode van vóór de eenheidsbegroting zou men hier gezegd hebben dat er een tekort te verwachten is van 82 miljard frank, te verhogen met een aflossing van de staatsschuld van ongeveer 70 miljard frank, of samen 152 miljard frank of een tekort van 15 pct.

Men kan dit niet ineens wegwerken en vandaar dat wij niet alleen begrip opbrengen voor de zware taak van de regering ter zake maar dat wij ook onze medewerking willen en moeten verlenen. De Vice-

Eerste minister en minister van Begroting beklagt er zich over dat spijs de ernstige toestand van de publieke financiën sommige ministers en parlementsleden nog steeds met nieuwe uitgaven voor de dag komen. Deze bespreking en deze van de budgettaire voorstellen 1979-1980 moge ertoe bijdragen om ons op de weg te brengen van het herstel.

Indien er evenwel iets is waarin de accenten enigszins anders liggen bij sommigen onder ons, dan is het niet in de noodzaak van af te remmen met mate en geleidelijkheid, maar wel omdat wij menen dat koopkracht niet alleen behouden wordt door transfers (transfers die zonder onderscheid worden verleend); behoud van koopkracht kan ook worden bereikt door goedgerichte transfers en door beter georiënteerde belastingverminderingen.

Men kan aldus de economische activiteit dienen, de ondernemingslust aanwakken, dichter bij het evenwicht komen van het budget en door heroriëntering van verantwoorde subsidies ook en vooral de rechtvaardigheid dienen.

Daarin zal de bespreking van het ontwerp op de budgettaire voorstellen meer klaarheid brengen. Wij wensen dan ook, Mijnheer de Voorzitter, dat deze in betere voorwaarden moge verlopen. *(Applaus op de banken van de meerderheid.)*

M. le Président. — La parole est à M. Basecq, rapporteur.

M. Basecq, rapporteur. — Monsieur le Président, je me réfère à mon rapport écrit qui a été distribué. Les trois premiers articles du projet de loi portant des mesures urgentes de gestion budgétaire, examinés en commission des Finances, n'ont donné lieu à aucune discussion.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer De Rore, verslaggever.

De heer Wyninckx. — De heer De Rore, verslaggever, die afwezig is, verwijst naar zijn verslag, Mijnheer de Voorzitter.

M. le Président. — La parole est à M. Flagothier, rapporteur.

M. Flagothier, rapporteur. — Monsieur le Président, Monsieur le Premier Ministre, Messieurs les Ministres, chers collègues, ainsi qu'il est noté au rapport qui a été distribué, la commission de l'Intérieur et de la Fonction publique a procédé à l'examen des articles 8 et 9 du projet de loi portant des mesures urgentes de gestion budgétaire et simultanément à l'examen du projet de loi ajustant le budget du ministère de l'Intérieur de l'année budgétaire 1979.

Ce dernier projet applique les dispositions des articles 8 et 9 du projet de loi portant des mesures urgentes de gestion budgétaire en ramenant le crédit prévu pour le Fonds des communes de l'année 1979 de 53 milliards 477 millions 700 mille francs à 52 milliards 958 millions 600 mille francs et celui prévu pour le Fonds des provinces de 6 milliards 522 millions 200 mille francs à 6 milliards 458 millions 900 mille francs.

Les montants en question sont réduits en application des dispositions de l'article 80 de la loi du 5 août 1978 de réformes économiques et budgétaires qui précisait que, par dérogation à l'article 75 de la loi du 5 janvier 1976 relative aux propositions budgétaires 1975-1976, la dotation du Fonds des communes est fixée pour 1979 au montant de la dotation de 1978 augmenté à concurrence du rapport entre l'indice des prix à la consommation auquel sont rattachés les crédits budgétaires dans le budget de l'Etat pour 1979 et l'indice auquel sont rattachés les mêmes articles budgétaires dans le budget voté de 1978. L'article 81 de la même loi applique la même règle à la dotation 1979 du Fonds des provinces.

Dans le programme justificatif de la loi du 12 juillet 1979 contenant le budget du ministère de l'Intérieur de l'année budgétaire 1979, le rapport susvisé a été considéré comme étant égal à 1,0404. Or, de nouvelles estimations ont réduit ce rapport à 1,0303.

C'est ce qui explique les diminutions de crédits prévues aux articles 8 et 9 de la loi que nous discutons.

Le rapport distribué signale également que la commission de l'Intérieur a procédé à un large et important débat sur la situation financière des communes et sur certains problèmes de gestion communale. L'essentiel de cette discussion sera repris au rapport sur le projet de loi ajustant le budget du ministère de l'Intérieur de l'année budgétaire 1979, mais, compte tenu de l'importance des questions soulevées, il m'a paru bon d'en faire état maintenant.

Tous les orateurs qui sont intervenus en commission ont regretté le rabotage annuel et systématique de la dotation du Fonds des communes. C'est ainsi que, si on appliquait à la dotation de 1979 les règles fixées par la loi de 1974, les communes disposeraient de 57 milliards 912 millions au lieu des 52 milliards 958 millions

prévus, soit une différence de près de 5 milliards. Certes, les responsables communaux admettent qu'il faut faire des sacrifices lorsque les temps sont difficiles, mais ils constatent que l'Etat ordonne de grands travaux publics dont la nécessité n'est pas toujours démontrée. De plus, l'Etat demande aux communes de remplir des missions nouvelles, tout en diminuant l'aide du Fonds des communes, ce qui obligera certains pouvoirs locaux à majorer les impôts communaux pour équilibrer leur budget.

De cette manière le gouvernement aura respecté sa promesse de ne pas lever des impôts nouveaux, mais il aura obligé les pouvoirs subordonnés à le faire à sa place.

Certains orateurs ont rappelé que les communes devaient supporter le déficit des hôpitaux publics sans avoir le droit d'exercer un contrôle sur ces dépenses et sans même avoir pu en inscrire la prévision à leur budget.

Il a été également souligné que les fusions de communes avaient coûté cher et que l'application de la loi sur les CPAS occasionnait de nouvelles dépenses aux communes. L'entretien des monuments que constituent les églises pose aussi un problème financier aux communes qui doivent combler les déficits des fabriques d'église. Le décret sur la lecture publique crée également des charges nouvelles pour les communes.

Certains commissaires ont appuyé les revendications de l'Union des villes et communes belges. Ils ont souhaité que les possibilités fiscales des communes soient élargies et que la tutelle oppressante qui pèse sur elles soit allégée.

Un membre a particulièrement insisté sur la situation des grandes agglomérations et plus précisément des communes de Bruxelles. Les communes en question reçoivent moins par habitant que celles des autres agglomérations. Toutes ces communes ont des charges relativement plus importantes que les communes rurales.

Ce membre a plaidé pour une majoration de la dotation globale du Fonds des communes et pour une révision des critères de répartition de ce Fonds, critères qui devraient mieux tenir compte des charges réelles.

Un commissaire a regretté que le gouvernement s'en prenne aux droits acquis des communes en diminuant la dotation du Fonds des communes et il craint que la diminution de cette dotation pour 1979 n'ait pour effet que certaines communes reçoivent moins que ce qu'elles avaient prévu à leur budget.

Tous les membres de la commission ont souhaité qu'un débat en profondeur puisse avoir lieu en commission avec le ministre de l'Intérieur et les ministres régionaux. Le gouvernement ne peut rester indifférent devant les difficultés actuelles des communes. Ces problèmes s'amplifieront si des solutions ne sont pas apportées rapidement.

Le ministre a répondu qu'il n'est pas heureux en présentant ces mesures, mais que le gouvernement doit assurer tous les équilibres et que l'ensemble de la situation financière de l'Etat ne permet pas d'autres solutions. Sans les charges dues au chômage, le budget de l'Etat serait équilibré.

Il précise néanmoins que les communes ne recevront pas moins que ce qu'elles avaient été autorisées à inscrire à leur budget de 1979.

Le ministre admet que la prise en charge du déficit des hôpitaux publics par les communes crée une situation insupportable et que les communes n'ont pas ou ont très peu de pouvoir de contrôle sur ces dépenses.

Il constate également que la notion d'intérêt communal a fortement évolué. Les communes s'occupent maintenant d'expansion économique et de culture, notamment, et les moyens financiers n'ont pas suivi.

Répondant à un commissaire qui l'a questionné sur l'application de la loi relative aux marchés publics, et plus particulièrement sur le plafond de 25 000 francs, il précise que ce plafond s'applique par marché et non par fournisseur comme le prétendaient certains receveurs communaux ou régionaux. Il prépare un projet qui modifierait ce plafond en le portant à 50 000 francs, voire à 100 000 francs.

Le président de la commission a proposé qu'un large débat sur la situation financière des communes ait lieu en commission lors de l'examen du budget du ministère de l'Intérieur de l'année budgétaire 1980.

L'article 8 du projet de loi portant des mesures urgentes de gestion budgétaire a été adopté en commission à l'unanimité moins une abstention. Le membre qui s'est abstenu a voulu ainsi attirer une nouvelle fois l'attention sur l'importance d'une révision des critères de répartition.

L'article 9 a été adopté à l'unanimité des quinze membres présents. *(Applaudissements sur les bancs de la majorité.)*

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Storme, verslaggever.

De heer Storme, verslaggever. — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Eerste Minister, Heren Ministers, geachte collega's, ik zal pogen het uitvoerig verslag namens de commissie voor de Justitie uitgebracht, kort samen te vatten. Het gaat over dat onderdeel van de programma-wet, nadien overgenomen in het ontwerp van wet houdende dringende maatregelen van budgettair beheer met betrekking tot de inkomensmatiging toegepast op de huurprijzen, meer bepaald door opnieuw een tijdelijke verlenging van de huurprijsblokkering tot een bepaald niveau tot stand te brengen.

In mijn verslag heb ik mede in naam van de commissie in herinnering gebracht dat wij hier staan voor een jaarlijkse traditie van verlenging van de tijdelijke huishuurwet.

Die tijdelijke wetten vormen momenteel een feuilleton. Of het bepaald boeiend is, wens ik verder in het midden te laten, maar het is een feuilleton van opeenvolgende wetten die alle nog steeds van toepassing zijn.

Ik vermeld de terugwerkende wet van 10 april 1975, de wet van 31 maart 1976, de wet van 24 december 1976, de wet van 27 december 1977 en de wet van 13 november 1978, waarbij zal worden gevoegd het huidige ontwerp dat de wet van december 1979 zal worden.

In het rapport werd beklemtoond dat deze opeenvolgende verlengingen van de tijdelijke huishuurwetgeving onrust tot stand brengen, niet alleen op maatschappelijk vlak, maar ook en vooral op het juridische vlak.

Honderdduizenden burgers worden geconfronteerd met de huishuurwetgeving en wegens die ondoorzichtige opeenvolging van wetten weten zij niet waar zij aan toe zijn.

In dit verband mag de stem die Mevr. Moreau-Margrève van de Rijksuniversiteit te Luik heeft verheven even in herinnering worden gebracht. Zij schreef over deze tijdelijke huishuurwetten een artikel waarvan de titel meteen de toon van de inhoud aangeeft.

« La législation des baux à loyer en 1977. Essai de compréhension. »

Je cite : « Quand les termes de la loi sont impropres, quand les textes français et néerlandais sont parfois différents, quand les dispositions de loi successives s'enchevêtrent et se heurtent, quand les textes conduisent à des solutions que les objectifs récuse, quand ces objectifs sont mal définis, quand les travaux préparatoires sont muets ou contiennent des affirmations qui se concilient mal avec les textes eux-mêmes, quand dans la loi tout, quasi, est détail et que chaque détail compte, l'improvisation mène à l'imbricatio et l'interprète en arrive à mettre en doute un jour ce qu'il avait considéré logique le jour précédent. »

Desondanks en na een langdurige beraadslaging in de commissie voor de Justitie, werd beslist op dringend en uitdrukkelijk verzoek van de minister van Justitie het voorliggend ontwerp zonder nadere amendering, verbetering of verduidelijking goed te keuren. Derhalve mag ik namens de commissie en aansluitend bij mijn verslag mededelen, dat de commissie de drie artikelen die deze tijdelijke verlenging mogelijk moeten maken, heeft goedgekeurd. Het gaat hier om de artikelen 4, 5 en 6 van het vermelde ontwerp.

Artikel 4 bepaalt dat de verhoging van de huurprijs in 1980 krachtens de wet beperkt zal blijven tot 5 pct. Artikel 5 houdt een formele verlenging in van de tijdelijke wetgeving en artikel 6 voorziet in de gebruikelijke techniek van de verlenging van de huishuurovereenkomst tot einde 1980.

Ik wens dit rapport af te sluiten met een korte persoonlijke bedenking. U zult vaststellen dat in het verslag uitvoerig toespelingen worden gemaakt op mogelijke tegenstrijdige interpretatie van de teksten. Ik wens daarop in deze plenaire vergadering niet nader in te gaan, omdat het een vrij technische discussie zou worden die niet gemakkelijk zou zijn indien wij niet allen samen beschikken over de reeks van zes opeenvolgende teksten om ze onderling te vergelijken en om derhalve met kennis van zaken te oordelen welke interpretatie de juiste is.

Ik zou alleen een slotbedenking willen maken. Dergelijke belangrijke wetten door middel van programmawetten doordrukken enkele dagen vóór het Kerstecres en voor de zesde opeenvolgende maal zonder dat men zelfs enige poging heeft ondernomen om deze verschillende tijdelijke wetten te coördineren, is slecht legistiek werk.

In dit verband moge ik een onverdachte en recente verklaring, die gepubliceerd werd in het *Journal des Tribunaux*, in herinnering brengen. Zij is ondertekend door professor Jean Van Ryn, advocaat bij het Hof van cassatie, en luidt als volgt : « Le législateur ne cesse d'abroger des lois et d'en fabriquer de nouvelles avec les gros doigts d'un potier malhabile. Le style de cette production, née dans la précipitation, est souvent affreux et parfois même incorrect ! »

Het is daarom dat ik persoonlijk de voorliggende artikelen 4, 5 en 6 niet kan goedkeuren.

Ann. parl. Sénat — Session ordinaire 1979-1980
Parlem. Hand. Senaat — Gewone zitting 1979-1980

Ik dacht dat het het voorrecht was van de verslaggever aan zijn verslag deze persoonlijke bedenking toe te voegen. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

M. le Président. — Je propose au Sénat d'interrompre cette discussion afin de procéder au scrutin prévu à l'ordre du jour. (*Assentiment.*)

VOORDRACHT VAN TWEE KANDIDATEN VOOR EEN AMBT VAN RAADSHEER IN HET HOF VAN CASSATIE

PRESENTATION DE DEUX CANDIDATS A UNE PLACE DE CONSEILLER A LA COUR DE CASSATION

De Voorzitter. — Er wordt nu overgegaan tot de stemming over de voordracht van de kandidaten voor het openstaande ambt van raadsheer in het Hof van cassatie.

Il va être procédé au scrutin pour la présentation des candidats à la place vacante de conseiller à la Cour de cassation.

Het lot duidt de heren Férier en Désir aan om samen met de heren secretarissen de functie van stemopnemers te vervullen.

Le sort désigne MM. Férier et Désir pour remplir avec MM. les secrétaires les fonctions de scrutateurs.

De stemming over de voordracht van de eerste en van de tweede kandidaat geschiedt bij twee afzonderlijke opnemingen.

Il sera procédé par deux scrutins séparés au vote pour la présentation du premier et du second candidat.

Om elke vergissing te vermijden, zet ik mijn collega's aan hun stembriefjes in de bus neer te leggen op het ogenblik dat hun naam wordt afgeroepen.

Pour éviter toute erreur, j'engage mes honorables collègues à ne déposer leur bulletin dans l'urne qu'au moment même de l'appel de leur nom.

Nu gaan wij stemmen over de voordracht van de eerste kandidaat.

Nous allons procéder à la nomination du premier candidat.

— Er wordt overgegaan tot de geheime stemming.

Il est procédé au scrutin.

De Voorzitter. — De stemming is gesloten.

Le scrutin est clos.

De Senaat zal waarschijnlijk zijn agenda willen voortzetten, terwijl de stemopnemers de stembiljetten nazien.

Il conviendra sans doute au Sénat de poursuivre l'examen de son ordre du jour pendant que les scrutateurs dépouilleront les bulletins. (*Assentiment.*)

Aldus is beslist.

Il en sera donc ainsi.

PROJET DE LOI CONTENANT LE BUDGET DES VOIES ET MOYENS DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1980

PROJET DE LOI CONTENANT LE BUDGET DE LA DETTE PUBLIQUE DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1980

PROJET DE LOI AJUSTANT LE BUDGET DE LA DETTE PUBLIQUE DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1979

PROJET DE LOI PORTANT DES MESURES URGENTES DE GESTION BUDGETAIRE

Reprise de la discussion générale

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DE RIJKS MIDDELENBEGROTING VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1980

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DE RIJKSSCHULDBEGROTING VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1980

ONTWERP VAN WET HOUDENDE AANPASSING VAN DE RIJKSSCHULDBEGROTING VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1979

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DRINGENDE MAATREGELEN VAN BUDGETTAIR BEHEER

Hervatting van de algemene beraadslaging

M. le Président. — Nous reprenons la discussion en cours.

La parole est à M. Lagasse sur une question de procédure.

M. Lagasse. — Monsieur le Président, Monsieur le Premier Ministre, Mesdames, Messieurs, chacun sait que le vote du budget des Voies et Moyens est, par excellence, l'occasion pour le Parlement de dire s'il maintient ou non sa confiance au gouvernement.

Chacun sait aussi que, dimanche dernier, le congrès tenu par un parti qui dit soutenir le gouvernement a adopté des résolutions tendant à remettre en cause des points fondamentaux de l'accord gouvernemental.

Il importe donc aujourd'hui de savoir si les parlementaires et les membres de ce parti qui siègent au gouvernement entendent rester fidèles au programme gouvernemental ou s'ils préfèrent suivre les résolutions de leur congrès, spécialement celles qui concernent l'incompatibilité de la deuxième phase de la réforme institutionnelle avec la façon dont eux conçoivent la réforme définitive.

C'est pourquoi nous estimons que, pour que le débat soit clair, il importe, en tout cas, avant le vote, que nous entendions une réponse sans équivoque à la question suivante : Monsieur le Premier Ministre, ferez-vous appel à votre majorité, c'est-à-dire à tous les partis qui la constituent, pour que soit réalisée, dans le plus bref délai et sans nouvelles négociations, la deuxième phase de la réforme des institutions telle qu'elle a été définie dans l'accord gouvernemental ? Je vise les points 9 à 56 de votre déclaration d'avril dernier.

Plus spécialement, exigez-vous de tous les groupes qui constituent votre majorité qu'ils approuvent la reconnaissance formelle des trois régions, égales en droit et investies des diverses compétences définies aux points 13 à 22 de votre déclaration ?

En second lieu, exigez-vous de votre majorité qu'elle approuve la reconnaissance aux ordonnances et aux décrets de la valeur de lois, comme prévu dans la déclaration gouvernementale aux points 32 et 33 ?

Troisièmement, exigez-vous que tous les groupes qui constituent votre majorité approuvent le système des dotations financières décrit aux points 44 et 46 de la déclaration gouvernementale ?

Il est évident que la réalisation de ces points de l'accord gouvernemental, qui nous tiennent tout particulièrement à cœur, implique le retrait ou le rejet de tous amendements qui tendraient à subordonner les ordonnances aux lois, qui tendraient à ne pas admettre qu'une ordonnance puisse modifier une loi, qui tendraient à ne pas réserver aux législateurs régionaux l'exclusivité d'intervention dans les matières qui leur sont attribuées.

Il en va de même des amendements ayant pour objet d'exclure l'une des trois régions de l'attribution des diverses compétences énumérées dans la déclaration gouvernementale ou à réserver à l'une de ces régions une situation discriminatoire.

Si un groupe parlementaire de la majorité ne pouvait adhérer à cette position qui, je le répète, correspond seule à la fidélité à la déclaration gouvernementale, il est clair qu'il s'exclurait lui-même de ladite majorité.

Quant à nous, je tiens à le dire, nous resterons totalement fidèles à l'accord gouvernemental. Monsieur le Premier Ministre, vous pouvez compter sur notre appui si vous répondez affirmativement à chacune des questions que je viens d'énumérer. Je vous en remercie d'avance. *(Applaudissements sur les bancs du FDF-RW.)*

M. M. Toussaint. — Applaudissements unanimes !

M. Martens, Premier Ministre. — Monsieur le Président, m'autorisez-vous à répondre demain, avant le vote sur le budget ?

M. le Président. — A votre convenance, Monsieur le Premier Ministre.

M. M. Toussaint. — Même en janvier !

M. le Président. — Nous reprenons l'examen des divers projets de loi budgétaires.

Het woord is aan minister Geens.

De heer Geens, Minister van Financiën. — Mijnheer de Voorzitter, geachte vergadering, bij de bespreking van de Rijksmiddelenbegroting is het de traditie in de Senaat dat de verslaggever zijn verslag toelicht en dat de ministers het woord voeren tijdens het debat. Ik wil een kleine uitzondering maken op deze traditie en van bij de aanvang van de bespreking enkele beschouwingen naar voor brengen die mij geïnspireerd werden door het uitstekend verslag, voorgebracht door senator Lagae, maar ook door de zorg dit debat in zijn juist perspectief te plaatsen.

Ik meen dat het ogenblik geschikt is om aan enkele zaken te herinneren.

Ik ben ten eerste bezorgd over geruchten in de buitenlandse pers over onze economische toestand. Meestal wordt hierbij bovendien de politieke situatie ter sprake gebracht. Het gevaar is niet denkbeeldig dat hierdoor een overtrokken en gedramatiseerd beeld van ons land wordt opgehangen.

De heer Vanderpoorten. — Dat heeft de Eerste minister zelf gezegd.

De heer Geens, Minister van Financiën. — Ik besef maar al te goed dat een dergelijke voorstelling van zaken gemakkelijk gehoor vindt omdat slecht nieuws altijd goed nieuws verdrijft, en omdat dit aansluit bij een tijdsgeest van een soort crisiswellust, crisisverliefdheid, of hoe men het ook noemt.

De heer Lagae. — Masochisme !

De heer Geens, Minister van Financiën. — Het is alsof een vraag bestaat naar catastrofale berichten.

Dit alles mag ons niet beletten enkele misverstanden weg te werken.

Ten eerste, is er een onderscheid tussen de politieke en de economische toestand.

Ten tweede, is de economische toestand veel genuanceerder dan over het algemeen wordt beweerd.

Ik zal kort gaan over de politieke toestand. Degenen die lichtzinnig spreken over het voortbestaan van ons land nemen een grote verantwoordelijkheid op zich, ook in verband met de goede naam van ons land naar buiten toe, ook op economisch gebied.

Voor alle duidelijkheid wijs ik erop dat de Vlaamse en de Franstalige bevolking van ons land ondubbelzinnig wenst blijven voort te leven in Belgisch staatsverband. *(De heren Cooreman en van Waterschoot applaudisseren.)*

Waarom wordt dit niet gezegd ? Nochtans is dat de stem van de zwijgende meerderheid in alle geledingen van de bevolking.

Niemand kan echter ontkennen dat een proces van staatshervorming, waar dan ook, moeilijk en moeizaam verloopt, maar niemand zal kunnen voorbijgaan aan deze fundamentele volkswil om te blijven behoren tot een zelfde natie.

Nadat dit is gezegd, ga ik in op de economische toestand.

Ik behoor niet tot de « alarmisten », hoezeer ik er ook van overtuigd ben dat ons land zich economisch moet herpakken. Ik leg hier de nadruk op.

Herhaaldelijk heb ik er reeds op gewezen dat de positieve aspecten van onze economische situatie weinig of niet aan bod komen op het publiek forum. Integendeel, negatieve punten worden beschouwd als zijnde geloofwaardig en gunstige elementen als publicitair, wat een eigenaardige wijze van voorstelling is. Wij doen daar niet alleen aan mee op nationaal vlak, maar ook op internationaal vlak. Ik heb herhaaldelijk gezegd dat wij omgekeerde chauvinisten zijn; wat goed gaat wordt systematisch gezwegen, wat slecht gaat wordt met een zekere wellust aangedikt en naar buiten toe verspreid.

Ik aarzel niet om uw aandacht te vragen voor volgende cijfers en vaststellingen :

Ten eerste, ons inflatietempo ligt sinds enkele maanden onder dit van de Bondsrepubliek, het voorbeeld nochtans bij uitstek van de monetaire orthodoxie.

Ten tweede, onze economische groei is sedert 1974, het begin van de crisis, gemiddeld precies gelijk aan deze van West-Duitsland.

Ten derde, de loonkost per eenheid produkt daalde in 1978 met 0,2 pct. en tijdens het eerste trimester van dit jaar zelfs met 4,5 pct.

Ten vierde, de produktiviteitsstijgingen speelden een grote rol in de ontwikkeling van de kosten. Begin dit jaar noteerde men zelfs een toename met 12 pct. ten opzichte van vorig jaar, derwijze dat de globale toename van onze produktiviteit sinds 1970 gebracht werd op 81 pct. Dit ligt 10 pct. hoger dan in Nederland, 15 pct. hoger dan in de Bondsrepubliek en 40 pct. hoger dan in de Verenigde Staten.

Ten vijfde, ingevolge deze twee elementen is de concurrentiekracht van onze economie gestegen in 1978 zowel als in 1979.

Ten zesde, de rentabiliteit van de bedrijven verbeterde vorig jaar, en ook dit jaar, wat gunstige gevolgen had op de investeringen. In het verslag-Lagae zijn daaromtrent cijfers opgenomen.

Ten zevende, onze uitvoer steeg in waarde in 1977 en 1978 even sterk als in West-Duitsland en vijfmaal zo sterk als in Nederland.

Ten achtste, de overheidspolitiek tot opslorping van de werkloosheid heeft betrekking op 166 000 werkzoekenden. Zowel deze politiek als het stelsel van premies ter aanmoediging van werktijdverkorting worden in het buitenland als bijzonder origineel beschouwd.

Ten negende, onze energieafhankelijkheid is teruggelopen mede omdat wij — en dit mag ook eens worden onderstreept — de politieke moed hadden het aandeel van de kernenergie in de elektriciteitsproductie te verhogen gaande van 25 pct. dit jaar tot 53 pct. binnen tien jaar. Dit is belangrijk in het licht van de oliecrisis en in het licht van de stijging van de olieprijs. Wij moeten goed weten dat er geen honderd methoden zijn om onze energiebevoorrading te verzekeren.

Ten tiende, de Rijksschuld groeit sedert het begin van de crisis niet sneller aan dan in alle ons omringende landen, wel integendeel. Het huidige verschil in begrotingssaldi tussen België en de andere landen dateert van vóór de crisis.

De schuld van de centrale overheid zal dit jaar zelfs met 20 miljard minder aangroei dan voorzien, terwijl het totaal van de fiscale en parafiscale druk voor het eerst sedert vijftientig jaar in 1979 lichtjes zal afnemen; daarvan kunnen cijfers worden verstrekt.

Ik zou ook nog verder kunnen gaan in deze opsomming. Ik heb dit alles willen zeggen om aan te tonen, te illustreren of te verduidelijken dat er geen specifieke Belgische ziekte bestaat. De stabiliteit van onze munt is dan ook niet toevallig. Het kan niet worden ontkend dat de Westduitse economie fundamenteel gezonder is dan de onze. Ik durf met evenveel kracht te stellen dat de vergelijking met andere landen gemakkelijk kan worden doorstaan.

De waardevastheid van onze munt — wij hebben één van de stevigste munten van de wereld — is geen mirakel, maar is het resultaat van een politieke wil en van objectieve economische factoren die ik met zoveel woorden heb opgesomd.

Dit alles mag ons echter niet beletten met evenveel kracht te werken aan een herstelbeleid. De beheersing van de openbare financiën neemt hier een centrale plaats in. De begroting van 1980 moet te allen prijze worden uitgevoerd binnen de voorziene grenzen, met name inzake het netto te financieren saldo, hoe pijnlijk dit ook moge zijn, nu het niet is uitgesloten dat de inflatie kan versnellen door nieuwe olieprijsstijgingen en dat de economische groei zou kunnen vertragen.

Het is niet juist wat zo vaak wordt besteed, namelijk dat de programmawet zou worden teruggetrokken. Het pakket besparingen van 17 miljard te realiseren in de ziekteverzekering blijft het doel van de regering. Dat is voldoende duidelijk.

De huidige periode van sociale onrust roept bij mij allerlei beschouwingen op. De weerstand tegen bepaalde maatregelen is naargelang van de betrokken socioprofessionele groepering gemotiveerd uit een totaal verschillende gezichtshoek. Hierdoor komen wat men kan noemen objectieve bondgenootschappen tot stand die alleen negatief zijn en niet in staat alternatieve oplossingen te bieden. Een economische crisis bestrijden is iets anders dan «neen» zeggen en zich opsluiten in een zuiver particularistisch gedragspatroon. Trouwens, men stelt vast dat in perioden van crisis de particularismen steeds groter worden. Wanneer wij een Europese Gemeenschap hebben opgericht, dan was dit om voor een geheel van 250 miljoen inwoners een gezamenlijke economische, budgettaire en financiële politiek te voeren. Het volstaat dat het moeilijk gaat opdat iedereen zijn eigen stellingen weer inneemt en men terugvalt op berekeningen van de «juste retour». Ik kan deze redenering voor alle niveaus van het beleid herhalen en ook voor alle niveaus van het bedrijfsleven. Sterke sectoren zijn minder solidair met zwakke sectoren in crisis dan anders. Binnen een bedrijfssector zijn sterke ondernemingen minder solidair met zwakke ondernemingen in crisisperiodes dan in perioden van voorspoed. Dit is misschien menselijk en een uiting van collectief gedrag, maar de overheid heeft de plicht daartegen in te gaan.

Niet alleen de toestand van de begroting baart zorgen maar ook onze betalingsbalans. Op de lopende rekening voorzien wij een verdere toename van het tekort als gevolg van de evolutie op de oliemarkt. Wij kennen nog niet de jongste gegevens. Iedereen weet echter dat de forse verhogingen waartoe werd beslist een belangrijk impact zullen hebben op onze betalingsbalans.

Hoe men het ook draait of keert, de olierekening moet worden betaald uit het nationaal inkomen. Deze consequentie staat de Belgen nog niet voldoende duidelijk voor ogen. Ik kom daar straks op terug.

De vraag rijst dan hoe wij deze verarming zullen opvangen. Zal deze last worden afgewenteld op de bedrijven en dus op de tewerkstelling en de werklozen, of op de overheid en dus op de belastingbetaler? Of zullen wij — zeer belangrijke vraag — een solidaire verdeling van de last nastreven?

Het sociaal overleg maakt in alle landen, ook deze met een solide reputatie op het vlak van de sociale harmonie als bijvoorbeeld Nederland, een crisis door. Nochtans is een visie die verder gaat dan het groepsbelang meer dan ooit noodzakelijk. Dit gebrek aan maatschappelijke samenhang, aan cohesie in het Westen, is haast decadent. Op deze wijze kunnen regeringen in democratische landen geen verdedigbaar beleid meer uitbouwen.

Wij moeten ons hiervan goed bewust zijn. Ik denk aan wat de verslaggever, de heer Lagae, daarnet gezegd heeft en waarvan twee zaken mij vooral getroffen hebben: ten eerste, zullen wij voortgaan met onze moeilijkheden op de toekomst af te wentelen en, ten tweede, heeft hij herinnerd aan een uitspraak van Vice-Premier Spitaels die zegde: «de bevolking, het Parlement, sommige collega's van de regering zelfs, beseffen niet welke noodzakelijkheid er momenteel is om de uitgaven af te remmen».

Nu wil ik mij richten tot de collega's van de Senaat. In de Senaat kan men een dergelijk probleem soms nog eens anders behandelen. Ik richt mij vooral — zonder de anderen uit te sluiten — tot al degenen die kinderen hebben. Ik zou willen wijzen op de dubbelzinnigheid die wij eigenlijk allen huldigen. Wij hebben allen een publieke functie en de meesten van ons hebben ook een gezin.

Wat hebben wij in het verleden gedaan? Wij hebben de last van het tekort van de overheid afgeschoven naar de toekomst. Dit was mogelijk aangezien de toekomst altijd beter verliep dan verhoopt.

Dit kunnen wij nu niet meer doen en bijgevolg moeten wij het probleem in andere termen stellen, in dezelfde termen namelijk als op privé-vlak.

Alle ouders in België doen zich soms tekort, terwijl ze werken voor de toekomst van de kinderen. Wij moeten dezelfde gedraging toepassen op 's lands huishouding en vandaag voorbereiden wat morgen moet worden uitgevoerd. Het is normaal, redelijk en verantwoord dat men in een periode van crisis bepaalde lasten verschuift naar betere tijden maar wij moeten ook op een zeker ogenblik de grondslag leggen voor verbetering in de toekomst.

Dit wordt gedaan door deze begroting. Ik wou in dat licht wijzen op het parallelisme en op de essentie van de problemen die trouwens ook op het privé- of op het publieke vlak aanwezig zijn.

De regering is vastbesloten haar programma uit te voeren en niet te wijken voor chantage van waar die ook moge komen. Het gaat er niet alleen om de begroting voor 1980 uit te voeren maar ook om het bewijs te leveren dat het in een parlementaire democratie nog mogelijk is een doeltreffend crisisbeleid te voeren. Dit is de inzet van de actie van de volgende dagen, weken en maanden.

De historische betekenis hiervan is ook veel groter dan algemeen wordt vermoed. Kortom, de Belgische economie is er niet beter of slechter aan toe dan in de meeste Europese landen. De middelmatigheid mag echter nooit onze ambitie zijn. Daarom moeten wij ons hervatten, zoals ik bij de aanvang van mijn uiteenzetting heb gezegd, zowel op politiek als economisch gebied.

Er zijn in dit land ongetwijfeld nog verborgen reserves aan redelijkheid en goede wil, maar wij moeten ze durven aan te boren. Ik ben ervan overtuigd dat geheel het land, van degenen die verantwoordelijkheid dragen, verwacht dat zij op dit potentieel een beroep doen. Men vraagt aan de overheid, dat is de regering en ook het Parlement, daarom zeg ik het hier bij de aanvang van het debat, dat zij haar verantwoordelijkheid op dit vlak neemt. Het is in die geest dat wij de bespreking hier zullen kunnen voortzetten. (Applaus op de banken van de meerderheid.)

COMMUNICATION DE M. LE PRÉSIDENT

MEDEDELING VAN DE VOORZITTER

M. le Président. — Voici le résultat du scrutin pour la présentation du premier candidat à la place vacante de conseiller à la Cour de cassation.

Hier volgt de uitslag van de geheime stemming ter voordracht van de eerste kandidaat voor het openstaande ambt van raadsheer in het Hof van cassatie.

Aantal stemmen : 137

Nombre de votants : 137

Blanco- of ongeldige stembriefjes : 3

Bulletins blancs ou nuls : 3

Geldige stemmen : 134

Votes valables : 134

Volstrekte meerderheid : 68

Majorité absolue : 68

De heer Vervloet bekomt 78 stemmen

M. Vervloet obtient 78 suffrages

De heer De Leye bekomt 56 stemmen

M. De Leye obtient 56 suffrages.

En conséquence, M. Vervloet, ayant obtenu la majorité absolue des suffrages, est proclamé premier candidat.

Bijgevolg wordt de heer Vervloet, die de volstrekte meerderheid der stemmen bekomen heeft, tot eerste kandidaat uitgeroepen.

Etant donné qu'il ne reste qu'un seul candidat, le Sénat sera sans doute d'accord pour ne pas procéder à un scrutin pour la présentation du deuxième candidat.

Daar er maar een kandidaat overblijft, zal de Senaat wellicht akkoord gaan om geen stemming te houden voor de voordracht van de tweede kandidaat. (*Instemming.*)

En conséquence, je proclame M. De Leye deuxième candidat.

Bijgevolg roep ik de heer De Leye tot tweede kandidaat uit.

Il sera donné connaissance de ces présentations au ministre de la Justice et au procureur général près la Cour de cassation.

Van deze voordracht zal kennis worden gegeven aan de minister van Justitie en aan de procureur-generaal bij het Hof van cassatie.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DE RIJKS MIDDELENBEGROTING VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1980

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DE RIJKSSCHULDBEGROTING VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1980

ONTWERP VAN WET HOUDENDE AANPASSING VAN DE RIJKSSCHULDBEGROTING VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1979

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DRINGENDE MAATREGELEN VAN BUDGETTAIR BEHEER

Hervatting van de algemene beraadslaging

PROJET DE LOI CONTENANT LE BUDGET DES VOIES ET MOYENS DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1980

PROJET DE LOI CONTENANT LE BUDGET DE LA DETTE PUBLIQUE DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1980

PROJET DE LOI AJUSTANT LE BUDGET DE LA DETTE PUBLIQUE DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1979

PROJET DE LOI PORTANT DES MESURES URGENTES DE GESTION BUDGETAIRE

Reprise de la discussion générale

De Voorzitter. — Wij hervatten de aan de gang zijnde beraadslaging. Het woord is aan de heer Vanderpoorten.

De heer Vanderpoorten. — Mijnheer de Voorzitter, geachte Heren Ministers, ik ben enigszins verwonderd over het feit dat aan een lid van de meerderheid, in het debat over de Rijksmiddelenbegroting, het woord werd verleend vóór de oppositie, tenzij de heer Lagasse reeds in hoogste potentie tot de oppositie behoort.

Ik vraag mij af, Mijnheer de Voorzitter, of uw goede trouw niet is verschalkt door een lid van de Senaat. Men kan immers maar het woord krijgen, buiten het eigenlijke debat, indien men zich gedraagt naar artikel 25 van ons reglement. Wanneer men een vraag wil stellen, bepaalt het tweede alinea van artikel 25 van ons reglement onder meer dat men de vragen vooraf aan de voorzitter schriftelijk moet meedelen, die oordeelt over hun ontvankelijkheid en eventueel het tijdstip waarop de vragen mogen worden gesteld.

Als ik het goed heb begrepen heeft de heer Lagasse een meervoudige mondelinge vraag gesteld aan de regering.

De heer Lagasse heeft niet het woord gevraagd om een voorafgaande vraag te stellen tot afwijzing van de behandeling, om de verdaging of de sluiting van het debat voor te stellen, om een wijziging in de werkzaamheden aan te brengen, naar het reglement te verwijzen of terecht te wijzen voor een persoonlijk feit.

Desalniettemin, heeft na de geachte verslaggever en vóór de even geachte minister van Financiën een lid van de meerderheid het woord gekregen, zodoende de traditie verbrekend die hier met zo veel nauwkeurigheid sedert onheuglijke tijden is gevolgd.

De heer Lagasse heeft niets anders gedaan dan aangekondigd dat hij heel waarschijnlijk tegen de Rijksmiddelenbegroting zal stemmen. Dat heeft hij gisteren reeds aangekondigd in de Franstalige Culturaad.

De heer van Waterschoot. — « Le Conseil culturel » !

De heer Vanderpoorten. — Hij heeft het echter niet onvoorwaardelijk gedaan; hij heeft gezegd dat hij de voorlopige kredieten zal goedkeuren

maar dat dit hem niet verbindt voor de stemming over de Rijksmiddelenbegroting. Hij heeft dus gisteren nog drie twaalfden vertrouwen aan de regering geschonken (*gelach*), in de mate dat vrouwen kan worden uitgedrukt in meetkundige grootheden. (*Gelach.*)

Deze handelwijze laat mij denken aan de houding van de stoere en kwade vader die 's zondags nacht zijn dochter ziet thuiskomen met nog laaiende onderbuik en die haar vraagt : « Zijt gij zwanger ? » Waarop de dochter antwoordt : « Een beetje. » (*Gelach.*) Ik geloof dat de heer Lagasse zich op hetzelfde pad bevindt met zijn halfdeelse opdrachten.

Anderzijds rijst de vraag of de Vlaamse meerderheidspartijen zich nog lang deze uitdagingen van één van hun geliefde partners in de regering over het hoofd kunnen laten gaan.

*De heer Boey, ondervoorzitter,
vervangt de heer Robert Vandekerckhove als voorzitter*

Wanneer men het FDF op de schoot heeft genomen, dan moet men die verder vertroetelen, maar beter niet tot in de oneindigheid der dagen. (*Gelach.*)

Dierbare vrienden van de meerderheid, en van de Vlaamse partijen, u zijt moeten gaan doorheen het stemmen van de begroting voor de Brusselse Gewestelijke Aangelegenheden, hoewel met tegenzin en droefheid in hart en geweten, u hebt reeds meermaals het wanbeheer van minister Defosset moeten slikken, u zijt met gesloten ogen in en door de verbrandigsoven van het Brussels Gewest moeten stappen samen met het FDF, gemeenschappelijk uw zielen louterend als in een vagevuur, en nu gebruikt de heer Lagasse hier het podium van de plechtstatige Senaat als het verlengstuk van de Magdalenazaal op voorhand verwittigend de Franstalige pers die hier in groten getale met spanning zat te wachten op het incident dat zich ging voordoen, maar die nu al weer verdwenen is, omdat mijn taal niet zo viriel is als deze van bedoeld lid van de meerderheid.

Dit is een eigenaardige situatie, Mijnheer de Voorzitter. (*De heer Vanderpoorten draait zich naar de voorzitter.*) Ik zie dat er intussen een andere voorzitter is gekomen. (*Gelach op alle banken.*) Dat bewijst alleen dat de verrassingen niet uit de lucht zijn !

Mijnheer de Voorzitter, Heren Ministers, Dames en Heren, de bespreking van de Rijksmiddelenbegroting en de Rijksschuldbegroting is de belangrijkste politieke bespreking van het parlementair jaar, te meer daar het sedert een tiental jaren de gewoonte is samen met de Rijksmiddelenbegroting een zogeheten programmawet in te dienen waarin een aantal maatregelen zijn samengebracht die moeten worden genomen om de begroting te kunnen uitvoeren.

Uit het debat over die Rijksmiddelenbegroting en de programmawet zou dus een geheel van wettelijke maatregelen moeten te voorschijn treden waardoor het beleid van het kabinet duidelijk en ondubbelzinnig wordt geprofileerd.

Omdat de regering zolang heeft getalmd en oeverloos heeft gepalaverd, klaarblijkelijk ter leniging van haar inwendige verdeeldheid, wordt hier een schijnbegroting opgevoerd die moet verdoezelen dat de regering geen beleid heeft en niet in staat is de economische, sociale, financiële en communautaire problemen aan te pakken. In naam van mijn fractie wens ik dat aan te tonen.

Eerst en vooral is het mijn plicht het feit te gispen dat de huidige regering, evenmin trouwens als haar voorganger, veel eerbied blijkt op te brengen voor onze parlementaire instellingen.

De Kamer van volksvertegenwoordigers heeft de Rijksmiddelenbegroting, waarin het gaat over duizend driehonderd miljard staatsuitgaven, verleden week goedgekeurd. Onze commissie voor de Financiën heeft in de voorbije week, één voormiddag en een namiddag aan de bespreking kunnen wijden.

Met een ontroerend eufemisme zegt de doorbrave verslaggever, de heer Lagae, in zijn verslag dat de commissie voor de Financiën twee uitgebreide vergaderingen gewijd heeft aan de bespreking van de begroting en aan de aanpassing ervan. Zijn verzoeningsgezinde overdrijving kan de schande niet uitwissen. Maar, wij feliciteren de heer Lagae voor de grote inspanning die hij heeft geleverd om een naar vorm en leesbaarheid keurig verslag op te stellen. De commissie schonk trouwens haar vertrouwen aan de verslaggever om het rapport op te stellen, een rapport dat niet ter voorlezing aan de commissie werd overgemaakt. Dat is bij mijn weten een enig feit voor de Rijksmiddelenbegroting.

Wij hebben het verslag van de heer Lagae maandagavond om zeven uur bij ijlode ontvangen. Sommigen ontvingen het zelfs pas dinsdagmorgen. Wij zouden het reglement kunnen invoeren en de verdaging van de bespreking vorderen op basis van ons geïnterpreteerd reglement. Wij willen het niet doen om het land nog niet in meer moeilijkheden

te storten. Geen senator zal kunnen beweren dat hij alle documenten volledig heeft kunnen doornemen. Wij hadden amper de tijd ze even te besnuffelen. Soortgelijke handelwijze is zuiver kunst- en vliegwerk, waardoor men aan de geloofwaardigheid, de degelijkheid en de ernst van ons parlementair bestel zware schade aanbrengt. Daartegen protesteer ik krachtig, te meer, daar de regering hooghartig de wettelijke en reglementaire bepalingen blijft miskennen om de begrotingen vóór 30 september van het jaar in te dienen, zodat de werking van het Parlement wordt verlamd.

Dat de regering ons zulke warrige werkwijze opdringt is even erg als het feit dat zij geen beleid meer voert. Dit laatste spruit onder meer voort uit de omstandigheid dat zij voortdurend haar eigen beloften miskent.

In de regeringsmededeling van 17 oktober 1979 die werd gedaan om de steigerende en nukkige coalitiepartners de lust voor eventuele interpellaties te ontnemen, eerder dan om het Parlement open en nauwkeurig voor te lichten, werden nochtans een reeks precieze beloften gedaan.

Met name de volgende.

Ten eerste : Op vrijdag 19 oktober 1979 zal de regering haar oriëntaties in verband met de fundamentele hervorming van de sociale zekerheid aan de sociale gesprekspartners voorleggen. De uiteindelijke beslissing zal door het Parlement worden genomen. De regering stelt alles in het werk om het sociaal overleg vóór het einde van de maand oktober af te ronden, zodat de saneringsmaatregelen met budgettaire weerslag waarvoor wetswijzigingen nodig zijn, kunnen worden opgenomen in de programmawet.

Wij weten ondertussen hoe het sociaal overleg is uiteengespat met alle gevolgen van dien en wat er met de programmawet is gebeurd.

Ten tweede, zegt de mededeling, indien het Parlement tijdens deze zitting een fundamentele keuze moet doen, dan wordt het zonder twijfel de toekomstige oriëntering van het Belgisch energiebeleid. Met het oog op een doeltreffend energiebeleid, zal moeten worden overgegaan tot een aantal aanpassingen van het institutioneel kader van het overleg en van de aanwezigheid van de Staat en de gewesten in het beheer van de energiesector. De regering werkt ter zake aan voorstellen die zullen worden opgenomen in het ontwerp van programmawet dat binnenkort aan het Parlement zal worden voorgelegd.

Ten derde, de regering heeft nog geen standpunt ingenomen, zo zegt de mededeling van 10 oktober jongstleden, aangaande de frontkernstrijdkrachten. Wel werd beslist dat de nodige internationale contacten zouden worden belegd met het oog op een stellingname die in Navo-verband gepland wordt vóór het einde van dit jaar. Te gepasten tijde zal de regering haar standpunt bepalen dat onverwijld aan het Parlement zal worden meegedeeld.

Wat is er van die verbale beloftevloed in huis gekomen ?

Op 13 november 1979 diende de regering bij de Kamer een programmawet in, namelijk het wetsontwerp betreffende de budgettaire voorstellen 1979-1980, bevattende 174 artikelen.

In de eerste twee alinea's van de memorie van toelichting wordt gezegd : « De regering heeft de eer aan het Parlement in samenhang met het ontwerp van Rijksbegroting voor 1980 een ontwerp van programmawet voor te stellen waarin de maatregelen worden samengebracht die de tussenkomst van de wetgever vereisen ter verwezenlijking enerzijds van het budgettaire beleid en anderzijds van het sociaal, economisch en financieel beleid. »

Deze ondubbelzinnige tekst toont aan dat volgens de regering de Rijksmiddelenbegroting maar te verwezenlijken is op voorwaarde dat de programmawet eveneens wordt goedgekeurd.

Deze programmawet stuitte echter op zoveel syndicale en partijdige tegenkantingen binnen de meerderheid enerzijds en op de eis van de Franstalige partijen om de programmawet parallel te bespreken met het ontwerp inzake staatshervorming anderzijds, dat de regering op 27 november 1979 een amendement indiende waardoor negen artikelen uit het oorspronkelijk ontwerp van 174 artikelen werden gelicht om ze op te nemen in een nieuw wetsontwerp houdende dringende maatregelen van budgettair beheer. Een kabouter heeft de plaats ingenomen van een reus. Dit is de meest oneervolle abdicatione die ik ooit heb meegemaakt. De Rijksmiddelenbegroting bevat nu immers cijfers die niet meer kloppen en ze verwijst naar maatregelen die niet genomen werden. In die omstandigheden het Parlement uitnodigen een bespreking te wijden aan de Rijksmiddelenbegroting is een daad van verregaande minachting en de luidens het verslag van de heer Lagae door de regering gegeven uitleg is een zinloze uitvlucht.

Mijnheer de Voorzitter, Dames en Heren, dat alles gebeurt op het ogenblik waarop wij in ons land met de allergrootste moeilijkheden te kampen hebben.

Op een ogenblik waarop het begrotingstekort voor de jaren 1979 en 1980 in de tientallen miljarden loopt, de openbare financiën meer dan

belabberd zijn, de economie na een minieme heropflakking opnieuw stagneert, het aantal werkzoekenden de 500 000 overtreft, de inflatoire tendensen toenemen, een groeiende en beangstigende monetaire instabiliteit is waar te nemen, verschillende stelsels van de sociale zekerheid recht naar het faillissement stevenen, de investeringszin van onze ondernemingen de meest volledige ontmoediging nabij is en de faillissementen in allerlei sectoren een absoluut recordcijfer bereiken, beslist de regering, die van zichzelf meermaals getuigd heeft de regering van de laatste kans te zijn, eenvoudig niets te doen.

De heer Lahaye. — Mijnheer Vanderpoorten, dat interesseert de regering niet, zij luistert zelfs niet. Kortom, de regering moet ontslag nemen.

De heer Simonet, Minister van Buitenlandse Zaken. — Ik had liever geluisterd, maar ik kan twee dingen tegelijk doen.

De heer Vanderpoorten. — Men kan twee dingen tegelijk doen, maar soms doet men dan één ding slecht ! (Gelach.)

Het herstel van de rentabiliteit van de ondernemingen is een *conditio sine qua non* om de nu vastgelegde teloorgang op alle gebied af te remmen en teniet te doen.

Onder de hiervoor opgesomde beloften van de regering stond dat het Parlement eindelijk eens een open en volledig debat zou wijden aan het energiebeleid.

Wij weten wel dat er een witboek bestaat, wij weten dat in bevoegde commissies van het Parlement van gedachten werd gewisseld, wij weten dat de regering beweert zekere maatregelen inzake energiebesparing te hebben getroffen evenals maatregelen voor een grotere voorraadingszekerheid, maar nu de olieprijsen opnieuw zulke cruciale rol in heel ons economisch en industrieel bestel zullen spelen, omdat zelfs de zogeheten gematigde olie-uitvoerende landen tot fikse prijsverhogingen zullen besluiten of hebben besloten, past het toch, in afwachting van het aanboren van alternatieve energiebronnen, of het optimaal benutten ervan, een beleid voor onmiddellijke noodwendigheden, en voor noodwendigheden op middellange termijn, in het Parlement te bespreken en hierover beslissingen te treffen.

De derde belofte die de regering aan het Parlement heeft gedaan, hielt verband met de zeker bekende, maar in onze vergadering nooit besproken, aangelegenheid van de produktie en de plaatsing van kernwapens.

Het regeringsstandpunt werd bekendgemaakt dezelfde dag waarop de Navo een beslissing moest nemen.

In deze kwestie heeft de regering door haar onbeslistheid en haar getalm zichzelf, maar helaas ook het land, een onverdiend prestigeverlies bezorgd op internationaal vlak.

Wie kan dat getreuzel en dat getwijfel van sommige meerderheidspartijen begrijpen als men in de regeringsverklaring toch letterlijk het volgende kan lezen : « Onze defensiepolitiek binnen de algemene context van het buitenlandse beleid van de natie is alleen denkbaar in het kader van een collectieve veiligheidsalliantie. »

België, bewust van zijn verantwoordelijkheden inzake gemeenschappelijke verdediging, zal de aangegane verbintenissen naleven. Inzake militaire uitrustingen en bewapeningen zal ons land bijdragen tot elke vorm van nauwere samenwerking onder de Europese partners van de Noordatlantische Verdragsorganisatie, om het onderzoekingswerk aan te moedigen en de coproductie en standaardisatie van de uitrusting en de bewapening te bevorderen in het kader van de Europese belangen. »

Sommige regeringspartners hebben de regering nochtans vreselijk in de steek gelaten als het op concrete beslissingen aankwam. Dit had men kunnen vermijden indien men tijdig en spontaan had gevraagd naar de opvattingen van het Parlement en de harteklop van het Parlement had willen meten. Niemand in dit Parlement houdt van oorlog. Niemand praat graag over zo gruwelijke wapens als kernwapens. Niemand veronachtzaamt lichtzinnig de gewetensbezwaren en andere psychologische bezwaren die bij soortgelijke beslissingen aan bod komen.

Maar ter wille van hogere belangen moeten soms onaangename beslissingen worden getroffen.

« De Navo is een verdedigingsalliantie zonder agressieve bedoelingen », zei wijlen Paul-Henri Spaak. Het Westen wil zijn eigenheid, zijn vrijheden, zijn cultuur bewaren. Daarom trad op 4 april 1949 ons land toe tot de Navo en daarom ook hebben alle Belgische regeringen en het Parlement sedert 1949, in het volle besef van hun verantwoordelijkheden en dienstbaarheden, hun plicht gedaan meestal met unanieme beslissingen.

Ik kan mij dan ook voorstellen dat de Eerste minister die door zijn vrienden in buien van naastenliefde menigmaal wordt geloofd om zijn dapperheid en zijn loyaliteit thans niet fier is te voorschijn gekomen uit deze vermijdbare confrontatie en dat hij wat wrevelig het geïmproviseerd optreden, ook in andere zaken, van sommige jonge en blozende

partijvoorzitters gadeslaat. Hoe goed bedoeld ook, het optreden van sommige meerderheidspartijen heeft de regering ter zake niet versterkt.

Zelfs de regeringshagiograaf bij *Het Belang van Limburg*, de heer Camps, heeft zijn getourmenteerde pen tot de meest barokke kronkels moeten dwingen om het beeld van een bepaald presidentieel echec met medelijden en mededogen te omvaden.

« Er zit een man alleen. » Zo schrijft hij. « Hij sloot zich op in zijn kantoor in het volkshuis, murw en moedeloos. Telkens hij op de berm verschijnt om het begeerde bloempje te plukken, zakt de aarde onder hem weg en drijft het moeras hem weer naar de overkant waar de woestijn begint. » Het is een beeldrijke beschrijving van een apocalyptisch gebeuren. De brave Karel Van Miert zal zich in de toekomst ook vestimentair beter moeten wapenen. Het moet niet gemakkelijk zijn in zo korte tijd, in hetzelfde kostuum op een berm te verschijnen, dan in het ijle te zweven wegens de wegzakkende aarde, maar desalniettemin naar het moeras te drijven, waar het gewoonlijk vochtig en killig is, om dan plots terecht te komen in de woestijn, waar de zon brandt en het zand heet is.

Wat er ook van zij, men had in deze aangelegenheid ernstiger, spontaner en degelijker kunnen optreden. Deze kernrakettenepisode heeft mij geleerd dat wij liberalen ons niet hoeven te schamen over het standpunt van onze partij die als eerste, na rijp beraad weliswaar, besliste dat verbintenissen moeten worden geëerbiedigd en dat onderhandelen sterkte vereist. In soortgelijke materie, waar het om onze nationale veiligheid en onze internationale standing gaat, moet men zich op alle ogenblikken « au sérieux » laten nemen.

Ik heb gezegd dat de ons voorgestelde Rijksmiddelenbegroting wegens het uitblijven van de programmawet de middelen die zij moet ontvangen niet krijgt. De programmawet in haar geheel is overigens voor vele beschouwingen en voorbehoud vatbaar, maar zij komt vandaag niet ter sprake. Te nuttiger tijd zullen wij dan ook onze standpunten desaangaande laten kennen.

Het is een beangstigend feit dat een regering niet meer in staat is een uitvoerbare Rijksmiddelenbegroting voor te leggen aan het Parlement wegens onwil, ruzie of onvrede in haar eigen schoot. Even beangstigend is het schouwspel dat wij te zien krijgen in verband met de staatshervorming, voor de verwezenlijking waarvan de grootste dubbelzinnigheid blijft heersen. De grootste partij van het land heeft zich zondag beraden over de definitieve fase van de staatshervorming. Dat is haar meest volkomen recht en zelfs haar plicht. Maar de politieke gebeurtenissen en de interpretatie die sedert dit congres zijn bekend geraakt, zijn nogal verwarrend.

Laten wij trachten even bondig chronologisch samen te vatten.

Zondag jongstleden houdt de CVP in laaiende geestdrift een congres, een symbolisch congres, zegt de Eerste minister in een interview.

Onder impuls van de CVP-jongeren, later door de Eerste minister een troep demagogen met vreemde praktijken genoemd — men vraagt zich af wat er dan moet worden gezegd van al degenen die ze toegejuicht hebben — wordt onder meer beslist in aanwezigheid van vele CVP-ministers dat de tweede en de derde fase tegelijkertijd moeten worden besproken en dat tijdens de tweede fase niets mag worden beslist dat de derde zou hypothekeren ten opzichte van de door de CVP aangenomen visie in verband met de derde fase.

Zondagavond om negen uur — ik steun nu op gegevens van *Het Belang van Limburg* : Wilfried Martens stapt zijn ambtswoning in de Lambermontstraat binnen, de schouders scheef in de wind. Hij was toen al binnen ! Hij ploft neer in een zetel en laat een versterkend drankje aanrukken (waarschijnlijk Abessijnse bessenthe). De Eerste minister staat onmiddellijk een interview toe. Dit interview besluit hij met te zeggen : « Ik geef niet af » na de resolutie van het congres te hebben goedgekeurd.

Maandag jongstleden, de dag nadien, bezoeken drie ontstemde Fransstalige partijvoorzitters de Eerste minister.

De heer Cools zegt na afloop van het gesprek : « Wij zijn de Eerste minister komen vragen of het nog de doelstelling van de regering is het regeerakkoord uit te voeren. Het antwoord was bevestigend. »

Terloops zij aangestipt dat op het congres van zondag onze goede collega Leemans had gezegd : « Ons vertrouwen in Eerste minister Martens is onomkeerbaar. »

Dinsdagochtend werd aangekondigd dat de Eerste minister aan de voorzitter van de Senaat zal vragen onverwijld de Senaatscommissie voor de Herziening van de Grondwet samen te roepen. In de loop van dinsdagavond — gisteravond dus — werd vernomen dat de Eerste minister een nieuw initiatief heeft genomen. Het kernkabinet heeft zijn voorstellen goedgekeurd en de meest bevoegde specialisten zullen de antwoorden voorbereiden op de kernvragen gesteld in de commissie voor de Herziening van de Grondwet nopens de volgende drie punten : de specialiteit van de bevoegdheden voor Brussel, de deelname van de Vlamingen in het beheer van Brussel, de rechtskracht van de ordonnances.

Wij stellen vast dat bekvechterij tussen de regeringspartners schering en inslag is. De CVP wordt door sommigen beticht van woordbreuk. Daarop antwoordt de heer Tindemans : « Zo dikwijls reeds werden wij bedrogen, werden de wetten niet nageleefd, werden onze toegevingen dadelijk opgeëist en de tegenprestaties niet uitgevoerd of verminkt. » De Franstaligen verwijten aan de CVP ontrouw. Daarop zegt de heer Tindemans : « Het zijn niet de Vlaamse christen-democraten die in betogingen zijn opgestapt waarin vijandige slogans tegen de regering werden meegedragen. Het zijn evenmin de Vlaamse christen-democraten die het werk in de commissie in verband met de programmawet hebben lamgelegd. Ook hebben zij nooit gezegd dat ze de instellingen zullen nemen die ze langs democratische weg niet kunnen bekomen. Zij hebben nooit gedreigd met staten-generaals. Wij steunen, zegt de heer Tindemans, de Eerste minister overal waar wij kunnen. »

De heer Robert Vandekerckhove treedt opnieuw als voorzitter op

Tenslotte vindt iedereen wel dat de dubbelzinnigheid aanhoudt over wat er te gebeuren staat.

Persoonlijk moet ik zeggen, en mijn partij heeft dit reeds beslist in 1976 — mag ik dit nederig in herinnering brengen — dat de basisoptie van de CVP tot mijn hart spreekt. Ik ben het ermee eens, maar het enige verschil is dat wij die optie met betrekking tot de tweeledigheid en het hoofdstedelijk gebied voorstaan sedert drie jaar, dat wij dit hebben vertaald in amendementen bij de tweede fase van de staats-hervorming en dat onze Franstalige vrienden deze optie onderschrijven.

De CVP heeft zware twijfels moeten doormaken. Eerst met het Egmont-pact waarin geen sprake was van tweeledigheid en hoofdstedelijk gebied, later met de Stuyvenberg-akkoorden, met het pact in de Lambermontstraat en dit in de Weststraat en het regeerakkoord van de regering-Martens. Ik kan begrijpen dat onze Franstalige landgenoten ontstemd zijn en boos worden na zoveel beloften die alle in het ijle zijn opgegaan. Ik kan begrijpen dat aan hun geduld een einde komt.

Als men gedurende jaren als man en vrouw heeft benaderd, met de belofte van haar uiteindelijk te trouwen, en als je dan staat als bruid met de onderbuik reeds in lichterlaaie, de oranjebloesem op het witte kleed, de ring in de zak, de ouders uitgedost in de meest voorname kledij, en uiteindelijk het verlossende woord kan worden gesproken, en je verwacht « ja » en men zegt « neen », dan stort heel de wereld die in gedachte, dag en nacht, en vooral 's nachts, werd opgebouwd, in elkaar. Ik begrijp dan ook de ontgoocheling van degenen die zich in dezelfde situatie bevinden.

Geachte collega's, het uur van de waarheid is nu toch aangebroken en iedereen is van oordeel, dat is het enige punt waarin ik de heer Lagasse gelijk geef, dat we nu toch klaarheid in die aangelegenheid moeten trachten te bekomen. Ik vraag aan de regering :

Ten eerste, blijft de regering bij haar ontwerpen 260 en 261 zoals ze zijn ingediend en worden besproken in de commissie voor de Herziening van de Grondwet ?

Ten tweede, indien zij die handhaaft, wat betekent dan die werkgroep waarover ik weer hoor spreken en die bepaalde aangelegenheden voor de definitieve fase binnenskamers zou voorbereiden ? Of blijft de regering bij wat in het regeerakkoord staat en waarin wordt gezegd dat de derde fase wordt besproken en beslist in het Parlement en nergens anders ?

Ten derde, houdt men vast aan die krankzinnige houding om aangelegenheden, die met de staatshervorming niets hebben te maken, te verbinden aan de concretisering en de vooruitgang van de staats-hervorming, met andere woorden, legt men heel het budgettair, financieel en economisch leven lam omdat men nog niet akkoord gaat over de procedure of over de inhoud van de staatshervorming ?

De dubbelzinnigheid, halve waarheden en hinderlagen hebben nog nooit op duurzame wijze een probleem opgelost. Nu is het vertrouwen in de regering volledig zoek, welke inspanningen de heren ministers persoonlijk ook leveren en waarvoor ik als mens het grootste respect opbreng.

Mijnheer de Minister van Financiën, u heeft zich daarstraks beklaagd over het feit dat de mensen altijd de negatieve kanten zien van de prestaties en nooit de positieve kanten. Dat is altijd zo geweest en dat zal, helaas ! altijd zo blijven, anders zouden velen onder ons dagelijks worden bejubeld om hun prestaties. In Lier is er een man die zegt : « Als ik dronken ben, ziet iedereen het, maar als ik dorst heb, ziet niemand het. » Dat geldt ook voor de politici. Het goede dat zij doen moeten zij verwerken, in de hoop ooit eens memoires te schrijven. Over het slechte zullen wij wel praten. Als lid van de oppositie zijn wij daartoe trouwens verplicht.

Wij vragen nu met aandrang dat eindelijk klare wijn wordt geschonken nopens de werkelijke bedoelingen van de regering en van de partijen die haar steunen.

De staatsvorming is te belangrijk om als voorwerp van intimidatie en van wisselmunt te dienen.

Wij willen, ik zeg het met de grootste aandrang en plechtigheid, ons land, waarvan wij houden, Mijnheer de Minister, de gemeenschappen, waaraan wij natuurlijkerwijs gehecht zijn, onze hoofdstad die in haar opulente schoonheid ook onze hoofdstad is en onze parlementaire democratie niet zien verkwanselen. Het is ons aller taak hun bestaan veilig te stellen. Als de regering die taak niet aankan en als de meerderheid daartoe niet bereid is, dat zij dan de baan ruimt opdat uiteindelijk voor ons land er een oplossing tot stand komt. (*Applaus op de liberale banken.*)

M. le Président. — La parole est à M. Renard.

M. Renard. — Monsieur le Président, Monsieur le Ministre, chers collègues, on peut s'interroger sur l'intérêt de ce débat qui, tout en ayant trait à des problèmes essentiels pour la vie et l'avenir du pays, se déroule au Sénat, plus encore qu'à la Chambre, dans des conditions à la fois peu rationnelles et très aléatoires.

Peu rationnelles, car le fait d'avoir dissocié, pour des raisons d'opportunité politique, l'examen du budget de celui de la loi-programme, dont on a retiré un petit paquet de mesures qualifiées d'urgentes en vue de les faire adopter séparément, ne permet certainement pas une discussion vraiment cohérente.

Conditions très aléatoires au surplus, car la situation de crise politique que le récent congrès du CVP a engendrée appelle de sérieux doutes quant au sort prochain d'un gouvernement et d'une majorité qui n'en attendent pas moins la confiance du Sénat sur des options budgétaires d'une importance primordiale.

Il est vrai que ces options ne changeraient guère fondamentalement si les forces conservatrices qui s'emploient activement à poser leurs jalons, tant à l'intérieur qu'à l'extérieur de la présente majorité, parvenaient finalement à déplacer davantage encore vers la droite le centre de gravité du pouvoir politique. C'est d'ailleurs la raison pour laquelle leurs manœuvres réussissent si bien. Aussi longtemps que nous verrons des personnalités qui, comme le Vice-Premier ministre, ont été élues par des travailleurs socialistes, s'enfermer avec zèle et même avec une sorte de délectation intellectuelle dans la logique d'une gestion « orthodoxe » de la crise, on peut compter que la droite connaîtra de beaux jours sans, du reste, se croire obligée de remercier qui que ce soit pour les services rendus.

En ce sens, quelles que soient les hypothèses que l'on peut émettre sur le sort du gouvernement en janvier ou plus tard, la critique de fond et la critique de gauche que justifient ces options budgétaires ont toutes les chances de rester valables — et même doublement valables — pour son éventuel successeur, car les facteurs d'aggravation de la crise qu'entraînerait la redistribution des cartes qui se prépare à droite sont déjà en cours de développement dans la politique gouvernementale actuelle.

Tout démontre que le budget des Voies et Moyens ainsi que le morceau de loi-programme qui l'accompagne sont conditionnés très largement par le fait que le gouvernement n'a pas — et, en raison de sa composition, ne peut avoir — la volonté politique de combattre le chômage en s'attaquant à ses causes principales qui se confondent, au demeurant, avec celles de la nouvelle poussée inflationniste que l'on prévoit.

Nous avons dit les premiers que nous avions affaire à une crise structurelle. Aujourd'hui tout le monde l'admet et M. Spitaels l'a encore rappelé à la Chambre, où mon ami Marcel Levaux a fort bien mis en évidence l'extraordinaire paradoxe que le gouvernement se garde bien d'expliquer : avec 320 000 chômeurs, selon l'estimation gouvernementale, et au moins 500 000 demandeurs d'emploi, notre production industrielle dépasse pourtant celle de 1974, qui fut une année record, et, malgré le considérable essor de la productivité du travail que fait ressortir cette comparaison, on demande à la population laborieuse d'accepter encore une fois des sacrifices et de se plier à une austérité abusivement qualifiée de raisonnable.

Oui, la crise est structurelle et elle est aussi globale. C'est justement pourquoi il est impossible d'y remédier sans apporter des changements d'ordre structurel à tous les échelons et dans toutes les sphères de la vie sociale. Une politique gouvernementale qui, au niveau budgétaire notamment, n'agit pas dans ce sens ne peut rien changer au cours de la crise; elle ne peut que contribuer, directement ou indirectement, à faire peser tout le poids de la crise sur les couches de la population les plus exposées aux soubresauts et aux aléas de l'économie de marché.

Notre pays s'est longtemps vanté de son niveau de vie. Jusqu'à une période récente, les premiers effets de la crise n'ont pas gommé cette image de marque. Mais la situation est en train de se modifier rapidement. En Wallonie, en tout cas, — et le ministre du Budget

devrait le savoir, — la misère revient, à peine masquée, et cela se reflète dans les dépenses, toujours sous-estimées d'une année à l'autre dans les prévisions budgétaires, que les CPAS doivent consentir afin de faire face aux multiples demandes de secours dont ils sont l'objet, en particulier pour l'octroi du minimex.

Il ya quelques mois, on estimait que plus d'un million de personnes vivaient en Belgique avec un revenu inférieur à ce que l'on peut considérer comme le minimum socio-vital. Ainsi que l'écrivait au début de l'année, dans *Le Soir*, le professeur Morissens, de l'ULB, « pour rencontrer ce problème dans sa totalité et mettre fin au paradoxe, c'est un triple objectif que l'autorité publique devrait se fixer : supprimer le chômage en rencontrant les besoins collectifs les plus urgents et, surtout, en résorbant la misère... »

Le gouvernement de M. Martens, parce qu'il est dominé par la droite qui couve ses propres œufs dans les nids que lui façonnent complaisamment ses partenaires, n'agit pas de cette manière et rien ne le démontre mieux que les orientations politiques qui se dégagent de son budget des Voies et Moyens et de sa mini-loi-programme.

Ces orientations s'intègrent d'ailleurs parfaitement dans la politique générale qui l'a conduit, sous la pression de son aile conservatrice, à se couper des forces sociales auxquelles il avait fait, au départ, certaines concessions, notamment en admettant le principe des trente-six heures.

Si elle avait été soutenue politiquement, cette revendication aurait pu être le fer de lance d'une lutte efficace contre le chômage et la base d'un certain renversement des valeurs économiques, sociales et aussi éthiques, que suggérerait le professeur Morissens dans l'article que j'ai cité. Je dis : renversement des valeurs, parce que, contrairement à ce que prétendent la classe dirigeante et ses technocrates, il ne peut y avoir un réel redressement économique et financier du pays que si la situation de l'emploi s'améliore réellement, y compris par le recours à des interventions publiques propres à faire prévaloir le critère de l'utilité sociale sur celui du profit et à faire émerger un nouveau modèle de croissance dans tout un processus de réformes et de transformations impulsé par les luttes ouvrières et populaires.

C'est un fait que la facture du chômage est lourde et qu'elle a des incidences importantes sur les rentrées fiscales. La dernière communication gouvernementale a fourni des indications chiffrées à ce propos et c'est d'ailleurs la raison pour laquelle le système du cadre spécial temporaire, dont M. Spitaels a été, sinon l'inventeur, du moins le maître d'œuvre, n'a occasionné en fin de compte que des dépenses relativement modérées.

La lutte contre le chômage est donc une des clés d'un véritable assainissement des finances publiques. Mais le gouvernement ne veut pas se saisir de cette clé parce que les réformes économiques et sociales que cela implique mettraient en cause la domination des puissances d'argent qui font la pluie et le beau temps dans ce pays.

Je sais que c'est là un point de vue tranché que la gauche gouvernementale contestera sans doute. Je la croirai quand elle aura fait la démonstration du contraire. Quand elle aura démontré, par exemple, que la croissance des taux d'intérêt, qui pèse sur le budget de l'État par le biais de la Dette publique, ne profite pas essentiellement aux groupes financiers. Quand elle aura démontré que la modulation salariale, la résistance opposée à une réduction significative de la durée du travail et la compression des dépenses sociales ou d'intérêt public ne sont pas le prix que la collectivité doit payer pour assurer la rentabilité du capital à risques, autrement dit pour soutenir le taux de profit. Quand elle aura démontré que les aides publiques multiformes octroyées au patronat et les avantages fiscaux accordés aux investisseurs, notamment en matière de TVA, ont eu effectivement, comme on nous l'annonce depuis des années, des retombées positives et vérifiables sur le volume de l'emploi. Mais tout cela est impossible à démontrer parce que les réalités prouvent le contraire.

A la Chambre, le ministre des Finances a affirmé que la pression fiscale ne s'accroîtrait pas en 1980. C'est vite dit et ce serait déjà beaucoup moins sûr si nous avions à débattre aujourd'hui de la loi-programme dans son ensemble. Cette affirmation optimiste me paraît faire bon marché de l'impact de la fiscalité communale à propos de laquelle, dans sa circulaire du 24 septembre, le ministre de l'Intérieur a rappelé — c'est un rituel — que « les taxes et redevances doivent être établies en fonction des besoins réels et de la nécessité de réaliser un équilibre entre les recettes et les dépenses annuelles sur la base d'un champ fiscal aussi large que possible ». Si l'on tient compte du fait que le gouvernement a bloqué au montant de 1979 les recettes prévisibles que l'on peut attendre en 1980 de l'intervention du Fonds des communes, il est clair qu'un tel équilibre, pour autant qu'il soit réalisable, ne pourra être atteint qu'au prix d'un nouvel alourdissement de la fiscalité communale.

De toute manière, la pression fiscale a atteint, non seulement pour les salariés, mais aussi pour de nombreux travailleurs indépendants, la

limite du supportable et l'usage socialement injuste, économiquement inefficace, fait par le pouvoir des ressources que lui assure l'impôt, suffirait à justifier à lui seul, dans ce domaine également, ce que j'ai déjà rappelé un renversement des valeurs. Celui-ci implique, comme le réclament les organisations syndicales, une réelle indexation des barèmes fiscaux et le décumul des revenus des époux.

Il n'est pas étonnant que la politique que définissent et systématisent les projets dont nous discutons aujourd'hui suscite une opposition croissante de la part des organisations sociales qui, en avril, inclinaient plutôt, dans leur majorité, à considérer la formation du gouvernement Martens-Spitaels comme un moindre mal, voire comme la meilleure solution possible. Les choses ont bien changé depuis et les tensions politiques qui règnent actuellement montrent à suffisance que le parti communiste ne s'était pas trompé en soulignant que l'exigence d'un « parallélisme » entre la deuxième phase de la mini-régionalisation et l'adoption de mesures sociales profondément impopulaires ne pourrait conduire la gauche gouvernementale qu'à des nouvelles avanies, encore plus amères qu'en 1978.

Les forces de droite, une fois de plus, utilisent à leur profit le fait que les oppositions populaires, qui se sont manifestées avec tant d'éclat le 7 décembre, ont manqué jusqu'ici des appuis politiques auxquels elles étaient en droit de prétendre. Ces forces tablent manifestement sur le trouble et la confusion qui sévissent dans la gauche gouvernementale pour avancer les pions d'une politique de plus en plus réactionnaire, aussi bien sur le plan socio-économique que sur celui des réformes institutionnelles.

Si les sénateurs qui s'apparentent à la gauche et aux forces progressistes avaient la moindre liberté de mouvement, ils comprendraient que le moment est venu pour eux de faire écho, dans ce débat et surtout dans ses conclusions, à ce que leur base pense et exprime d'ailleurs maintenant à haute et intelligible voix. Ils se dégageraient enfin des traquenards du « parallélisme » et, comme je ne manquerai pas de le faire, ils diraient non aux projets gouvernementaux.

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer de Bruyne.

De heer de Bruyne. — Mijnheer de Voorzitter, Heren Ministers, geachte collega's, het kan de bedoeling van dit debat niet zijn te herhalen wat enkele dagen geleden in de Kamer van volksvertegenwoordigers gezegd werd over de agendapunten die thans door de Senaat worden behandeld. Evenmin wil ik terugkomen op de problemen die in de Senaatscommissie voor de Financiën ter sprake werden gebracht, en waarvan de resultaten te vinden zijn in het verslag van onze zeer gewaardeerde collega, de heer Lagae.

De stemming die door mijn fractie zal worden uitgebracht aangaande de ontwerpen van wet houdende de Rijksmiddelenbegroting voor het begrotingsjaar 1980, de Rijksschuldbegroting, eveneens voor het begrotingsjaar 1980 en het ontwerp van wet houdende dringende maatregelen van budgetair beheer zal categoriek « neen » zijn.

Dit geldt eveneens voor het ontwerp van wet houdende aanpassing van de Rijksschuldbegroting voor het begrotingsjaar 1979, waarbij ik mij echter persoonlijk, wegens redenen van ministeriële deontologie, zal onthouden. Het zou mij spijten indien deze conservatieve erecode in de Senaat in onbruik zou geraken.

Het onderwerp van mijn uiteenzetting heeft betrekking op de Rijks-schuldbegroting voor het begrotingsjaar 1980. Een zeer zorgwekkend document dat, naar ik vermoed, door de regering niet met een licht gemoed aan het Parlement wordt voorgelegd. Het toont immers duidelijk aan dat wij ons met de overheidsfinanciën in de richting van een openbare ramp bewegen indien er niet krachtdadig wordt ingegrepen.

Het leningsbeleid van de Belgische regering zal zich in de volgende maanden moeten voltrekken op nationale en internationale geld- en kapitaalmarkten, die het de minister van Financiën uitermate moeilijk zullen maken om zijn leningen tegen iets of wat aanvaardbare rentevoeten en commissies geplaatst te krijgen. Ik zie niet in hoe op het ogenblik een redelijke kalender van openbare leningen zou kunnen worden opgemaakt. De regering-Martens bestaat momenteel uit weinig opgewekte mensen. Dat kan ik mij voorstellen! Maar, de heren Geens en Spitaels zijn waarschijnlijk, met uitzondering van de Eerste minister, de allerongelukzigsten.

Mijnheer Geens, hoe grondig hebt u in de jongste maanden uw leningsbeleid moeten wijzigen om het hoofd te bieden aan de onontwikkeldbare vervaldagen?

Wanneer ik mij niet vergis, was het in de maand mei van dit jaar dat in de financiële pers de eerste geruchten in omloop kwamen over een door u voorbereide lening van 2 miljard dollar, uit te geven in het buitenland. U hebt die berichten toen niet bevestigd. Ik kan begrijpen waarom. Maar, in de maand juni moest uw departement erkennen dat er een kortlopend krediet ten bedrage van 1,12 miljard dollar was

opgenomen in het buitenland waarvan een aanzienlijk gedeelte in Duitse markten en in Zwitserse frank. Dit krediet op korte termijn is dan snel opgelopen en heeft geleid tot een buitenlandse consolidatielening die er eigenlijk geen is in de klassieke zin van de financiële economie, vermits er semestriële vervaldagen zijn, met wijzigingen in de rentevoeten volgens de Libor-condities. Ik verwijs in dit verband naar het verslag van de heer Lagae en naar uw eigen antwoorden vermeld op bladzijden 50 en 51, alsmede naar het verslag van de Kamercommissie voor de Begroting op bladzijden 16 en 17.

Aan deze operaties op de internationale geld- en kapitaalmarkt was een dringende waarschuwing voorafgegaan van de gouverneur van de Nationale Bank, de heer Cecile de Strijcker, in de vorm van een brief aan de Eerste minister.

In politieke kringen werd aan deze niet alledaagse demarche te weinig aandacht geschonken. Ik vraag aan de collega's van de Senaat die, hetzij professioneel, hetzij academisch, belangstellen in de ontwikkeling van de Belgische buitenlandse schuld en in de stand van de geld- en kapitaalmarkt, de brief van de heer de Strijcker eens aandachtig door te nemen. Aldus worden wij allen voor onze verantwoordelijkheden geplaatst.

Mijnheer de Minister, er is aan uw beleid ternaauwernood nog een kant te ontdekken die tot enig optimisme noopt. Om het netto te financieren saldo van 230 miljard frank minder schrikwekkend te maken, hebt u zelfs een opmerking gemaakt die de algemene regeringspolitiek op economisch en sociaal gebied ongeloofwaardig kan maken. Ik verwijs hierbij naar bladzijde 14 van het verslag van de heer Lagae en citeer: « Het investeringsprogramma van 1979 werd op 230 miljard frank vastgesteld. De ongunstige evolutie van de kapitaalmarkt heeft er ons toe aangezet een realisatiecoëfficiënt van 80 pct. van de vastleggingen toe te passen. »

Mijnheer de Minister, ik heb alle begrip voor uw moeilijkheden, maar hier laat de regering toch duchtig in haar kaarten kijken, in die zin dat de besteding van de leningopbrengsten tenslotte niet meer door de conjunctureel bepaalde investeringsplannen maar door de thesaurie-behoefte van de regering beheerst wordt. Ik dring aan op een antwoord waarin u uiteenzet welk evenwicht er bestaat tussen die twee elementen van uw beleid.

Voor het overige zit u op de internationale obligatiemarkt volstrekt niet op rozen en is ook daar de stijging van de rentevoeten verder gegaan. In één van haar publikaties schreef één van de grote Belgische banken hierover: de rentestijging is een gevolg van de verkrapping van het monetair beleid van de meeste centrale banken als reactie op de spectaculaire verhoging van de olieprijs in de loop van 1979 en de weerslag daarvan op het intern prijspeil en op de betalingsbalans. Gezien de ongunstige inflatieontwikkeling en de stijgende rentetarieven werden heel wat beleggers weigerachtig om nog verbintenissen op lange termijn aan te gaan.

Ik besluit dat het ook wegens monetaire redenen een hachelijke onderneming is de Belgische buitenlandse schuld verder op te voeren. Deze opmerking geldt niet alleen voor de Staat, maar ook voor zekere ondergeschikte besturen en sociale fondsen die — u weet wat ik bedoel, Mijnheer de Minister — dezelfde financieringsmethodes zijn gaan toepassen.

De opmerking die ik nu maak is geen kritiek op het beleid van de Belgische regering als dusdanig, want ze heeft betrekking op de ontwikkeling van de wereldkapitaalmarkt waarop wij geen invloed hebben. Met de opvoering van onze buitenlandse schuld zitten wij er echter aan vast met zeer nauwe banden.

De internationale kapitaalmarkt, de wisselkoersen, de rentevoeten zijn sedert jaren uit de hand gelopen wegens het wegvallen van de Bretton-Woods-basis zonder dat deze vervangen werd door een samenhangend stelsel waarin de dollar zijn organieke plaats en verantwoordelijkheid kan hebben. Daarna hebben de Euro-dollars en vooral de petro-deviezen een vloed van kapitalen op de geld- en kapitaalmarkten losgelaten die de wereldeconomie niet heeft kunnen opvangen en waarvoor geen voldoende nuttige gebruiksmogelijkheden werden gevonden noch op de internationale beurzen, noch op de immobiliemarkt, noch — en dit is vooral te betreuren — binnen het raam van het Internationaal Monetair Fonds, de Wereldbank en verwante instellingen. Dat in Europees verband een EMS-beleid tot stand begint te komen is verheugend, maar dit is onvoldoende zolang de institutionele verhouding niet in het klare is getrokken tussen het EMS eenzijdig en de dollar anderdeels, alsmede een duidelijke taakverdeling tussen het EMS en de Europese centrale banken.

Het is in dit onveilig gebied, met zijn rechtmatige en onrechtmatige machtsgroepen en met zijn speculanten, dat minister Geens zijn internationaal gebonden obligatie-emissies moet plaatsen.

Dit veronderstelt het bestaan van een vastberaden regering met een klaar economisch en sociaal beleid op lange termijn.

Die regering is echter onbestaande.

Hoe de regering in 1980 haar binnenlandse obligatieleningen geplaatst zal krijgen tegen ietwat redelijke voorwaarden, en met welk monetair beleid dit zal gepaard gaan, is waarschijnlijk een vraag die door een volgende regering zal moeten worden beantwoord.

De binnenlandse overheidsleningen worden thans reeds uitgegeven tegen voorwaarden die men Zuidamerikaans noemde, dertig, veertig jaar geleden, toen wij onze eerste stappen zetten in de Belgische beursgebouwen. Ik wil hierover niet herhalen wat reeds tot in den treure is gezegd.

Toch wil ik even wijzen op de lage beurskoersen — die koersen zijn logisch — van de vroeger uitgegeven overheidsleningen, waarvan de verkoop of de inspanning een hoogst onprettige operatie is, zeker voor individuele spaarders. De institutionele beleggers zitten er eveneens mee, met alle problemen bij de waardering van de activa en de passiva, en meer bepaald van de obligatieportefeuille, bij het opmaken van de balansen.

Ik neem aan dat aan de bankrevisoren dienaangaande richtlijnen werden gegeven, onder meer door de Bankcommissie.

Heeft de minister van Financiën hiervoor een mening voor te leggen aan de Senaat? Wat is de visie van het Rentenfonds op de toekomstige ontwikkeling van het beleid inzake koop- en verkoop in schuld-delging?

Ik weet wel dat deze onderwerpen vrijwel nooit in het Parlement worden behandeld, maar ik vind dit een onaanvaardbaar en ongewetst taboe.

Het is moeilijk in dit debat een ietwat luchtiger toon te brengen.

Dit debat is onder meer zo deprimerend omdat wij ons tot een regering richten die, ook in haar sociaal-economisch beleid, klinisch dood is.

Uw ontwerp van wet waarbij voorlopige kredieten worden geopend welke in mindering komen van de begroting 1980, met andere woorden, uw voorlopige twaalfden, zijn kosten op het sterfhuis.

Ik meen dat de minister van Financiën, zoals ikzelf, van het platteland afkomstig is en dus mijn vergelijking zal begrijpen: als een kip de kop is afgehakt loopt ze nog wel een eind voort.

Dit lijkt mij de toestand van de huidige regering. (*Applaus op de banken van de Volksunie.*)

M. le Président. — La parole est à M. Mainil.

M. Mainil. — Monsieur le Président, chers collègues, les exposés introductifs de MM. les ministres au budget des Voies et Moyens, tels qu'ils sont repris dans le rapport de la commission, constituent des leçons magistrales auxquelles il faut reconnaître le mérite de la franchise, de la rigueur et du réalisme. La littérature est d'autant plus riche que les moyens sont pauvres.

Le rapporteur, M. Lagae, indique, avec une objectivité qui l'honore, les interrogations de la commission au sujet de ce budget d'austérité, austérité raisonnable selon le titre de l'exposé général, alors que celui de l'an dernier parlait d'austérité tout court. Je ne sais s'il faut attribuer cette nuance au contenu ou au tempérament des auteurs.

C'est la troisième fois qu'il m'est donné de participer au sein de cette assemblée à la discussion du budget des Voies et Moyens.

C'est la troisième fois que cette discussion doit se dérouler dans des circonstances difficiles.

Fin 1977, le gouvernement issu d'une nouvelle coalition plaidait, avec raison, les circonstances exceptionnelles puisqu'il n'avait disposé que de très peu de temps pour élaborer la loi budgétaire.

Fin 1978, il n'y eut pas de discussion du tout, hormis le vote des douzièmes provisoires, le budget des Voies et Moyens n'ayant pu venir en séance publique qu'en juin, alors même qu'une bonne partie des crédits était consommée.

Fin 1979, nous nous trouvons une fois de plus en pleine difficulté, la situation politique n'ayant pas permis le vote de mesures directement liées au budget et susceptibles d'en assurer l'exécution.

L'analyse des documents qui nous sont soumis permet pourtant de mesurer toute l'imagination qui a dû être déployée, face à la crise et aux lourdes charges du passé, pour présenter un budget de compromis... Exercice bien périlleux lorsque la population, dans ses différentes composantes, garde intacts les réflexes de l'ère de la prospérité.

Des choix devaient être faits. Ils l'ont été. C'étaient sans doute les seuls possibles.

Nous les approuvons globalement. Nous voterons ce budget avec toute la compréhension qu'il requiert, compréhension qui ne peut cependant nous dispenser de l'effort de lucidité nécessaire.

A cet égard, deux remarques d'ordre général me paraissent devoir être faites.

On ne peut comprendre le budget des Voies et Moyens sans l'éclairage de l'exposé général. Or, il y a, entre l'exposé général et les chiffres budgétaires, des écarts qui témoignent des difficultés rencontrées et des modifications successives qui sont intervenues.

Pour ne prendre qu'un poste auquel on s'intéresse, et pour cause, celui de l'assurance maladie-invalidité, l'exposé général fait état d'une subvention de 76,6 milliards en régime salariés alors qu'elle est ramenée à 70,9 milliards, ainsi qu'il ressort du budget de la Prévoyance sociale, que nous avons examiné hier en commission.

Comme il en est ainsi pour une série de postes, la compréhension du budget ne s'en trouve guère facilitée.

L'exécution du budget suppose, d'autre part, l'adoption de modifications aux lois et règlements, et même à la Constitution, notamment pour les matières personnalisables, ce qui nous amène à voter à partir d'hypothèses et d'anticipations. L'exposé général le dit clairement.

La loi-programme, qui devait accompagner le budget, apparaissait comme l'outil propre à en assurer la gestion. Nous ne savons toujours pas quelles dispositions en seront finalement adoptées. Sans doute, certaines de ces dispositions peuvent être mises en œuvre par voie d'arrêtés royaux, mais quelle sera dans tout cela la part de la concertation sociale, de l'exécutif et, finalement, du législateur? Telles sont bien les incertitudes qui confèrent à ce budget davantage le caractère d'une hypothèse que la valeur d'un programme.

J'en arrive à ma deuxième remarque.

Un des problèmes les plus inquiétants dans le cadre de nos préoccupations budgétaires est bien celui du déficit de la sécurité sociale et, par conséquent, de l'avenir de ce secteur. L'exposé général indique que les prestations sociales représenteront en 1980 une masse de 875 milliards, dont 332 milliards de subventions.

Nous savons les efforts que déploie le gouvernement et, en particulier, le ministre de la Prévoyance sociale pour assainir, réformer et, tout simplement, sauver les assurances sociales.

Mais il n'est pas douteux que la réduction des subventions légales imposée à la plupart des secteurs au moment où ils sont confrontés aux déficits que l'on sait va créer des problèmes de financement qui risquent de mettre en péril le service même des prestations sociales.

J'ai évoqué le problème de l'assurance maladie-invalidité qui subit une réduction de plus de 10 milliards... Sans doute, y a-t-il la bouée de l'emprunt. Mais n'est-ce pas se mettre la tête dans le sable que de décréter que cet emprunt sera, en capital et intérêts, à charge du régime, alors même qu'en supposant pleinement réalisés tous les efforts d'assainissement envisagés, ce régime restera largement déficitaire?

Autre perspective redoutable: le financement des pensions.

On connaît le déficit du régime des indépendants. Nous venons d'en parler cet après-midi à la commission des Classes moyennes: 23,1 milliards cette année, 27,8 milliards à fin 1980.

La réduction de la subvention légale apparaît, dans ces conditions, comme un prélèvement de sang sur un corps exsangue. Notre collègue, M. d'Alcantara, s'en inquiète aujourd'hui dans une interpellation à la Chambre.

En régime «salariés», les réserves seront épuisées dans un an. Or, il faut s'attendre à une augmentation de l'effectif des pensionnés au cours des prochaines années, en raison notamment de la poussée démographique qui a suivi la guerre 1914-1918.

C'est dire que nous allons nous trouver devant une situation d'autant plus tendue qu'il ne sera guère possible d'envisager des économies dans ce secteur. Et l'on sait quel drame représenterait le fait de devoir refuser, ou ne fût-ce que différer de quelques jours le paiement des pensions. Aucun gouvernement n'y résisterait.

L'année 1980 doit donc impérieusement engager la réalisation de réformes profondes, les réductions de subventions auxquelles nous sommes acculés dans un souci d'équilibre budgétaire ne pouvant être en fin de compte un transfert pur et simple de déficits des caisses de l'Etat vers les caisses de la sécurité sociale.

Ces deux remarques préjudicielles étant faites, j'en viens à quelques questions plus ponctuelles qui s'adressent plus spécialement à M. le ministre des Finances:

D'une part, sur l'exécution de mesures que nous avons votées l'an dernier, ce qui concerne le passé;

D'autre part, sur la poursuite d'actions entreprises pour stimuler les investissements et l'emploi et qui, en raison de leur caractère temporaire, sont arrivées ou vont arriver à échéance. Cela, c'est pour l'avenir.

En ce qui concerne les mesures passées, je songe en particulier à certaines dispositions de la loi anticrise.

Ceux qui ont participé aux travaux de la commission spéciale appelée à examiner ces textes se souviennent certainement des longues discussions au sujet des pratiques frauduleuses des pourvoyeurs de main-d'œuvre. Dieu sait s'il était important, en cette période de crise et de sous-emploi, de mettre un terme à ces pratiques fréquentes ayant pour résultat, d'une part, le non-paiement des cotisations sociales, du précompte professionnel et de la TVA et, d'autre part, la mise au travail non déclarée d'allocataires sociaux et de travailleurs étrangers.

Une des mesures votées donnait au Roi la possibilité d'obliger le cocontractant au paiement des cotisations sociales et de l'impôt.

C'est ce qu'a permis l'arrêté royal du 5 octobre 1978, qui impose pour chacun de ces secteurs une retenue de 15 p.c.

L'adoption de ces mesures devait, d'après le ministre des Finances de l'époque, qui se trouve être le même qu'aujourd'hui, avoir des effets décisifs.

Comme nous avons une certaine propension à nous intéresser davantage aux lois à voter qu'à l'effet des lois votées, je souhaiterais savoir, à présent que nous avons une bonne année de recul, dans quelle mesure ces dispositions qui ont été effectivement appliquées, avec l'énorme travail administratif qu'elles ont suscité, notamment en matière d'enregistrement, dans quelle mesure ces dispositions ont atteint les résultats escomptés.

La même loi de réorientation économique prévoyait par ailleurs — et ceci concerne le futur — une série de mesures d'aide aux investissements par le truchement du Fonds d'expansion économique.

Il s'agit, par exemple, des subventions-intérêts sans lesquelles les crédits aux taux actuels seraient souvent inaccessibles, des primes en capital et autres participations des pouvoirs publics. Ces aides-là ont incontestablement stimulé le développement des entreprises, si l'on en juge à leur progression.

Encore pourrait-on à ce sujet engager une querelle d'école en se demandant s'il ne vaudrait pas mieux encourager davantage les investissements en fonds propres par des détaxations.

Il ne sert pas à grand-chose, en effet, de prélever sur la substance des entreprises pour redistribuer ensuite des aides qui, pour être administrativement lourdes, n'évitent pas une part d'arbitraire et certaines distorsions de concurrence.

Mon parti s'est beaucoup préoccupé de cette question.

Il faut reconnaître que, depuis quelques années, et sans bien entendu exclure les aides, le gouvernement lui-même s'est largement engagé dans la voie des détaxations en faveur des investissements.

C'est notamment le sens de la loi du 29 novembre 1977 sur les amortissements et, de façon plus significative encore, la loi de réorientation économique du 4 août 1978.

L'article 49 de cette loi, prorogé pour 1980 par le projet de loi portant des mesures urgentes de gestion budgétaire, prévoit l'exonération des dividendes pour des actions nouvelles et des plus-values réinvesties dans l'entreprise, tandis que l'article 50 accorde l'immunité des bénéfices à concurrence des 15 p.c. des investissements complémentaires.

Vous avez déclaré, Monsieur le Ministre des Finances, que bien qu'aucune disposition nouvelle n'ait été arrêtée cette année, ces mesures de détaxation en faveur des entreprises coûteraient, en raison de leurs effets différés, 16,7 milliards en 1980. Cela mérite certainement d'être souligné ici.

Mais quelles seront vos orientations pour l'avenir ?

Les mesures que je viens de rappeler sont, en effet, temporaires. Elles expirent en 1980.

Je sais bien qu'il est difficile, dans les circonstances présentes, de prévoir à terme. Mais les programmes d'investissements des entreprises s'accommodent mal de dispositions ponctuelles, variant d'année en année, qui lèsent les uns et favorisent les autres au hasard du calendrier.

Il serait donc intéressant d'avoir certaines perspectives en la matière dans la mesure où le gouvernement est décidé — et d'après la loi budgétaire, il semble l'être — à poursuivre une politique destinée à encourager les investissements dont les entreprises ont plus que jamais besoin.

Il est une autre échéance qui nous préoccupe, toute proche celle-là, puisque c'est à la fin de ce mois qu'expire la période au cours de laquelle pouvaient être engagés des travailleurs supplémentaires en exonération des cotisations patronales à la sécurité sociale.

La loi de réorientation économique avait même fait porter le bénéfice de cette exonération sur quatre trimestres au profit des indépendants et petits patrons engageant de jeunes chômeurs.

Il s'agissait là de mesures manifestement destinées à encourager l'emploi, spécialement dans les PME.

Il faut donc s'interroger sur les raisons de leur non-reconduction puisque, contrairement à ce qui se fit les années précédentes, aucun nouveau texte n'a été déposé dans ce sens.

M. Spitaels, Vice-Premier Ministre et Ministre du Budget. — Parce que la mesure, arrêtée par le gouvernement, est plus avantageuse pour les entreprises. En effet, la prime d'emploi se monte à 250 000 francs.

M. Mainil. — J'y viens, Monsieur le Ministre. Les primes de 250 000 francs, primes d'adaptation et de réadaptation, ont compensé, il est vrai, le système d'exonération des charges patronales. Un crédit de 5 milliards a d'ailleurs été inscrit au budget pour le paiement de ces primes.

Mais s'il y a ainsi une compensation pour les entreprises, elle ne joue malheureusement pas pour les indépendants qui deviennent employeurs, le pas qu'avait franchi dans cette direction la loi anticrise se trouvant du coup complètement annulé à partir de 1980.

Comme l'a constaté la commission de l'Emploi et du Travail et de la Prévoyance sociale du Sénat, aucune adaptation n'est pourtant plus nécessaire qu'à ce stade. Il est utile et bénéfique d'encourager le recrutement initial. C'est là que se trouve, en effet, un des plus grands obstacles à vaincre en même temps qu'un moyen efficace de promouvoir l'emploi.

Ceci m'amène, pour conclure, à une considération générale sur l'encouragement au travail.

Le rapport de la commission indique, par une série d'exemples concrets, l'influence de l'impôt sur les revenus du travail, d'une part, sur les revenus de remplacement, d'autre part. Ces exemples obligent à se poser des questions à partir du moment où la taxation pour un même revenu varie du simple au double, ou même au triple, selon la provenance de ce revenu, le revenu du travail étant le plus taxé.

Dans le même ordre d'idées, nous nous sommes réjouis de l'effort annoncé par le gouvernement en faveur du revenu garanti aux personnes âgées pour lequel un crédit est effectivement inscrit au budget.

Mais nous regrettons tout autant que la pension des indépendants acquise par une carrière professionnelle complète se trouve dépassée de 12 000 francs par un avantage gratuit qui n'est en rien lié au travail. C'est ce qui a motivé un amendement déposé par mon parti en vue d'immuniser une partie de la pension.

Beaucoup d'autres exemples pourraient être cités qui montrent que le travail n'est pas suffisamment encouragé alors qu'il devrait l'être plus que jamais.

Nous ne pouvons manquer d'hommes et de femmes qui osent encore entreprendre, qui aient encore le sens de l'effort et le droit de réussir.

Pour cela, il importe de garder au travail son intérêt si nous ne voulons pas que le ressort de ce qui conditionne tout le reste soit finalement brisé.

Cela aussi fait partie de la philosophie et des choix qu'implique un budget. (*Applaudissements sur les bancs de la majorité.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Leemans.

De heer Leemans. — Mijnheer de Voorzitter, Heren Ministers, geachte collega's, in feite kennen wij deze begroting reeds sedert eind juli. Er werden toen reeds al gegevens over deze Rijksmiddelenbegroting in de kranten gepubliceerd.

Wij hebben bewondering voor de inspanningen van de regering vooral in deze moeilijke tijd. Wij weten maar al te goed dat elke voorspelling quasi onmogelijk is geworden, en dit is niet alleen te wijten aan de regering. In 1975 keurden wij een Rijksmiddelenbegroting goed met een batig saldo van 17 miljard. Eind 1975 moest het Parlement echter vaststellen dat er een deficit was van 33,4 miljard, een misrekening dus van 50 miljard. In 1976 bedroeg deze negatieve misrekening 43 miljard; in 1977 was het 75 miljard en in 1978, 54 miljard. Voor 1979 bedraagt de misrekening voorlopig 21 miljard.

Niemand kan vandaag voorspellen welk negatief saldo wij eind 1980 zullen vaststellen. Als wij de evolutie sinds 1975 bekijken, weten wij enkel dat het deficit wellicht groter zal zijn dan voorspeld werd. De stijging zal vermoedelijk schommelen tussen 20 en 50 miljard.

Dit is geen verwijt aan de regering. Immers, wie doet beter en wie weet beter? De algemene sociaal-economische toestand zal steeds problemen oproepen die het elke wetenschapsmens onmogelijk maakt concrete voorspellingen te doen. Het enige wat zij kunnen zeggen is dat de crisis wellicht zal voortduren, misschien met dit verschil — wat 1980 betreft — dat de crisis in de sector van de sociale zekerheid spijtig genoeg een extra negatieve impuls zal teweegbrengen die wij vandaag slechts ten dele kunnen overzien.

Het Parlement in het algemeen, en onze fractie in het bijzonder, is zich van deze situatie terdege bewust. In deze machteloosheid inzake voorspellen en berekenen kan het Parlement enkel solidair zijn met de regering.

Ik wens te onderstrepen dat deze inleiding geen uiting is van wantrouwen. Ik herhaal overigens: wie zou beter doen? Wij weten, Heren Ministers, dat uw berekeningen relatief moeten blijven. Wij gunnen — ik bedoel dit sceptisch — de regering niet de indruk van een naïef geloof, wel de overtuiging van ons vertrouwen. Natuurlijk betreuren wij dat het geheel op deze wijze nog ondoorzichtiger wordt, vooral dan door de problematiek van de maatschappelijke zekerheid. Ook betreuren wij ten eerste de manier waarop dit debat nu moet worden gevoerd, al is dit dan niet helemaal de schuld van de regering. Maar ons begrip en ons vertrouwen veranderen objectief niets aan het loopje dat hier met de parlementaire democratie wordt genomen.

Ook over de programmawet zal ik niet lang uitweiden. Het grondige debat daarover zal wellicht pas — ik durf mij in dit geval aan voorstellingen te wagen — over een tweetal maanden in dit halfrond worden gevoerd. De hemel mag weten hoeveel water intussen nog door de institutionele overlegkanalen zal vloeien. Door tijdnood gebonden heeft de regering impliciet aan één van onze thesissen gelijk doen wedervaren, thesis die luidde: breng alleen in een programmawet wat budgettair absoluut nodig is. Er is inderdaad niet veel van de oorspronkelijke programmawet vandaag aan de orde. In zekere zin heeft het Parlement zijn wens vervuld gezien; de overgrote meerderheid van de oorspronkelijke artikelen van de programmawet zal zodoende een volwaardige parlementaire behandeling krijgen. Deze gang van zaken zal natuurlijk in deze hoge vergadering zijn weerslag hebben op het ogenblik dat een geamendeerde tekst van de programmawet zal worden besproken. In de mate dat vele van de artikelen van de programmawet neerslag zijn van onderhandelingen onder de sociale partners, zullen wij ze met respect benaderen.

Wij hebben de pogingen van de regering om het gesprek tussen de sociale partners terug op gang te krijgen voor een nieuw sociaal overleg en akkoord niet alleen met belangstelling, maar ook met bewondering gevolgd.

In de mate dat dit niet het succes heeft gehad dat u en wij daarvan verhoopten, hebben u en wij nu en morgen onze verantwoordelijkheid te nemen zonder emotie, zonder enige schijn van oppositie of contestatie tegenover deze sociale organisaties.

Democratie is en blijft — wie zou dit durven te betwisten — een groot en ingewikkeld probleem, tegelijk een open deur en een evidentie, maar ook een niet eenvoudige dagelijkse opgave.

Uiteindelijk zal echter hier in dit halfrond de mogelijkheid van democratie blijvend moeten worden gerealiseerd. De bereikte compromissen, die tevens een stap moeten betekenen in de sociale vooruitgang, zullen hier uiteindelijk in grote lijnen moeten worden beslist en bij voorkeur dan in het voordeel van de minst begoeden en de gezinnen. Dit is ons standpunt.

Dit is geen kritiek op de sociale partners. Wij hebben alleen soms de indruk dat ook zij van tijd tot tijd vergeten dat voor de belangrijkste punten van welk akkoord ook de uiteindelijke beslissing hier ligt. De discussie over de eigenlijke programmawet zullen wij dan ook in die geest met de regering voeren, wat dokters- of andere stakingen ons ook proberen te dicteren.

Overigens hebben wij steeds meer de indruk dat een Rijksmiddelenbegroting de resultante is van vele krachten, eventueel machten, monetaire en andere, waarop wij geen controle meer hebben; wij niet en misschien ook de regering niet. Onze nationale begroting lijkt steeds meer een element, wellicht een belangrijk element, te worden in een internationale wereld van handelsbalans, kapitaaluitvoer en vooral ook van internationaal vertrouwen, waarbij de ministers en het Parlement zich steeds machtelozer beginnen voelen, klein land als wij zijn.

Zeker, de Rijksmiddelenbegroting reflecteert nog in hoge mate een nationaal beleid, vooral wat de inkomsten betreft. De uitgavenzijde is echter in stijgende mate een object van min of meer wetenschappelijk gefundeerde voorspellingen. De ruimte voor een eigen nationaal beleid wordt met de dag kleiner.

Het toelichten of verdedigen van een Rijksmiddelenbegroting neemt zodoende steeds meer de vorm aan van een cursus publieke financiën. Het schijnt dat iemand zou hebben gezegd of geschreven dat de werkzaamheden in een bepaalde commissie van onze Senaat steeds meer gelijken op een cursus staatsrecht.

Persoonlijk heb ik de indruk dat wij in die commissie nog steeds met reëler zaken politiek bezig zijn dan met de vaak abstracte werkhypothese van economen waarover wij ons hier moeten buigen en waarvan wij sedert vijf à zes jaar weten dat ze toch niet uitkomen.

Maar nogmaals, wie doet beter, afgezien overigens van het feit dat een parlementslid, zelfs een fractie, niet uitgerust is om in dit bos hier

of daar een boom te vinden die rijp zou zijn om te worden gekapt? Het kreupelhout van de geregionaliseerde begrotingen, hopelijk wordt het ooit een bos met stevige bomen, kennen we nog niet. Naar wij hebben begrepen, is de regering nog druk bezig met deze budgettaire oefening en voorlopig kunnen wij alleen maar hopen dat het stevige planten zullen zijn die men aan het planten is.

Ik wens echter in alle ernst en ook namens heel de fractie nu reeds duidelijk te stellen dat we het resultaat van deze onmiddellijke fase, vooral op dit gebied, van zeer nabij zullen volgen. De Senaat is het aan zichzelf verplicht dat deze deelbegrotingen wel doorzichtig moeten en zullen zijn. Het goedkeuren morgen van voorlopige kredieten door onze fractie doet geen afbreuk aan deze intentie. Democratie kan soms in haar controlerende functie vervelend zijn, zeker voor hen die een uitvoerende verantwoordelijkheid dragen, en vooral waar zou blijken dat de democratie niet altijd voldoende deskundig is uitgerust. Wij zijn ons van deze situatie maar al te goed bewust. Onze Kamers zijn inderdaad niet genoeg deskundig uitgerust, al weten de meeste parlementsliden zeer goed waar de moeilijkheden liggen.

Overigens, meer in het algemeen, vraagt elke begroting, van welke instelling ook, steeds voor een gedeelte een blind vertrouwen wat de dagelijkse uitvoering ervan betreft. De wijze waarop we nu deze Rijksmiddelenbegroting, met een mini-programmawet, moeten behandelen illustreert dit.

Wij trachten, zoals de regering trouwens, iets van de toekomstige ontwikkeling te bespeuren in de glazen bol van de wetenschappelijke of pseudo-wetenschappelijke voorspellingen, maar het feitelijk regeringsbeleid van de voorbije jaren leert ons dat de voorspellingen — mogelijk is dat niet de schuld van de wetenschap — in ieder geval niet uitkwamen en dat elke regering moeite heeft om klaar te zien in dit begrotingskoffiedik. Wij menen echter wel dat een maximale inspanning werd geleverd om te besparen, om niet al te zwaar te belasten en om de onmiddellijke fase zo eerlijk en zo nauwkeurig mogelijk te realiseren. Wij hopen zoals iedereen op betere tijden.

Misschien zijn we nog niet helemaal gewend om in crisistermen te denken. Ook voor 1980 hopen wij op beterschap. Maar voor dit land, met zijn gemeenschappen en gewesten, en ons steunende op de informatie van de regering, zijn wij solidair met haar de verantwoordelijkheid op te nemen voor het hier cijfermatig geformuleerd beleid. *(Applaus op de banken van de meerderheid.)*

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer Egelmeers.

De heer Egelmeers. — Mijnheer de Voorzitter, Heren Ministers, geachte collega's, als uitgangspunt voor het begrotingsbeleid voor 1980 koos de regering de redelijke soberheid. Daartoe was evenwel een programmawet met maatregelen van budgettair beheer nodig, die wegens tijdgebrek voorlopig werd teruggebracht tot een mini-programmawet voor dringende maatregelen. Hetgeen de jongste jaren reeds werd vastgesteld inzake de kostprijs van de werkloosheid, weegt steeds zwaarder door op het budget. De initiatieven van de regering om via programma's de werkloosheidscijfers te verminderen zijn bemoeidigend. Nochtans is het even duidelijk dat met die programma's, op lange termijn, de vooropgezette doeleinden moeilijker zullen kunnen worden gerealiseerd. Een nieuwe inhoud geven aan de bestaande programma's is niet gemakkelijk, om niet te zeggen uitgesloten. De vindrijkheid van de projectaanvragers is ook niet onbeperkt. Wij staan dus voor een andere keuze. Ik vraag mij af of voorreerst niet moet worden gedacht aan een uniforme aanwerving als tijdelijken met een arbeidsovereenkomst. Het zou de sociaal-rechtelijke toestand van de betrokkenen duidelijker stellen, hetgeen mij fundamenteel een noodzakelijke voorwaarde lijkt.

Het nieuwe stelsel van de aanwervingspremies is daartoe een stap in de goede richting. Alleen zal er moeten worden over gewaakt dat dit stelsel zich niet gaat integreren in het tewerkstellingsbeleid. Het initiatief tot aanwerving vanwege de werkgevers zonder voorwaarden moet evengoed blijken uit de verantwoordelijkheidszin van deze werkgevers voor 's lands economie. Het kan niet zijn dat de overheid — en zij alleen — moet opdraaien voor een toestand waarvoor ook de overheid niet verantwoordelijk is.

Ik weet dat het niet eenvoudig is, maar dat sluit niet uit dat alles wat mogelijk is moet worden overwogen. Het nieuw industrieel beleid is belangrijk, maar wij zullen moeten afwachten of het op korte termijn voldoende resultaten zal aanbrengen. Ik heb de indruk dat het slechts met enorme aanpassingen — ook bijvoorbeeld in ons technisch onderwijs — op lange termijn zal haalbaar zijn. Dus moet worden uitgekeken naar mogelijkheden die nu voorhanden zijn en waarvoor direct resultaat is gewaarborgd. Ik denk aan het huisvestingsbeleid. Alhoewel dit beleid volledig naar de gewesten toe is geschoven, zijn maatregelen van bovenuit mogelijk tot bevordering van de bouwrijpheid in de gewesten. Deze nijverheid is bij uitstek een Belgisch pro-

dukt, zowel wat werkgevers als werknemers betreft. Het is een schoolvoorbeeld van arbeidsintensieve activiteiten, die doorgang vinden tot in belangrijke andere sectoren van onze economie (metaalverwerking, staalproducten, houtmaterialen en glasproducten).

Een programmawet met zulke inhoud zou anders overkomen dan andere soortgelijke wetsontwerpen. Daartoe volstaat het een gedurfd financieringsplan met andere modaliteiten dan de huidige uit te werken. Het wordt voor zeer veel jonge mensen, die hopen over een eigen woning te kunnen beschikken, een onmogelijke onderneming. De financiële lasten zijn zo zwaar op lange termijn dat zij met de onzekerheid over hun tewerkstelling het risico niet aandurven.

Voor degenen die wensen een huurwoning te bewonen, valt het ook niet altijd mee. Er is een tekort aan huurwoningen, maar in de streken waar wel gebouwd wordt, staat men voor een zeer hoge huurprijs voor de lage categorieën van inkomens. Meer begunstigten met hoge inkomens kunnen de huurwoningen niet toegewezen krijgen. Het is dus duidelijk dat van bovenaf orde op zaken moet worden gesteld en passende beslissingen dienen genomen te worden voor een waarachtig tewerkstellingsbeleid in een nationale sector voor onze eigen mensen.

De huishuurwet, waarover ook in de mini-programmawet sprake is, maar dan slechts wat haar verlenging en de aanpassing van de maximale verhogingspercentage betreft, moet in een vorm worden gegoten, waarin bepalingen worden ingeschreven tot regeling van bepaalde saneringswerken aan de woning.

De kijk op zaken van de bevoegde vakbondscentrale van het ABVV is een aanduiding van mogelijkheden die een positieve inbreng kunnen betekenen op het tewerkstellingsbeleid.

Zo kom ik tot het sociaal beleid, met de nadruk op de sociale-zekerheidsregelingen. Iedereen heeft er de mond van vol. Er moet iets aan gedaan worden. Het failliet met catastrofale gevolgen staat voor de deur. Zulke slogans zijn ook iedereen bekend. Het is niet met voorstellen zoals ingeschreven in de uitgestelde programmawet dat men de problemen ten gronde oplost. Dat zijn slechts deeloplossingen van oppervlakkige aard. Waar het op aankomt, dat zijn hervormingen in de sociale-zekerheidsstelsels die voor een lange termijn de basis uitmaken van een werkelijke zekerheid voor de betrokken categorieën. Meer dan dertig jaar ervaring op het stuk, wetende welk niveauverschil er ligt tussen 1945/50 en 1975/80, moet een belangrijk instrument zijn om de aanpak van het probleem te vergemakkelijken. Het kan niet zijn dat op een ogenblik dat het in dit land zeer moeilijk zal worden voor zeer velen die in hun bestaan afhankelijk zijn van de sociale zekerheid en die daarvoor in het verleden hun deel hebben bijgedragen, voor het voldongen feit van het failliet worden geplaatst, om niet te spreken van de actieve bevolking, die nu nog haar steentje bijdraagt en die in onzekerheid verkeert over wat haar in de nabije toekomst te wachten staat. Zoals in ieder stelsel, heeft ook de sociale zekerheid haar tegenstanders, misschien wel haar profiteurs. Men beoordeelt het stelsel niet op die extreme kanten. Men moet het probleem benaderen vanuit een positief uitgangspunt tot gezondmaking.

Het is fout geweest de laatste drie jaar bijdragevrijstelling of -vermindering te geven in een stelsel dat lijdend is. Het is de stervende patiënt de levensgevende inspuiting weigeren omdat hij misschien rapper zou doodgaan. Het is verkeerd een pleister te blijven plakken op wonden die daarmee niet te genezen zijn, en zo de infectie alleen maar verergeren.

Het zou onbegrijpelijk zijn te speculeren op de zwakte van de huidige begunstigten door die begunstigten van morgen in het harnas te jagen om misschien op die wijze de solidariteit te breken.

Er zijn andere methodes: met durf en verantwoordelijkheidszin het probleem aanpakken door allen die erbij betrokken zijn, en dat zijn wij allemaal: sociale partners, politici en technici. De hervorming moet een prioritaire opdracht worden voor die mensen. Ieder uitstel is het zeker laten worden van de regeling, waardoor het genezen ook moeilijker zal worden.

Het parlementair initiatief in deze vergadering genomen en trouwens op de agenda van deze week ingeschreven, is mijns inziens het ideale middel voor de regering om vrij vlug het gestelde probleem aan te pakken. Het zou onbegrijpelijk zijn deze kans te laten voorbijgaan. De BSP-fractie rekent erop dat de regering voldoende zin voor realiteit heeft. Ieder verder uitstel van die hervorming zou fataal zijn.

Indien het waar is dat de staatshervorming bij Jan Publiek niet overkomt, omdat hij er geen belangstelling voor heeft, dan zeg ik u dat voor de praktijk van de sociale zekerheid zijn belangstelling wel aanwezig is. Voor alle beleidsverantwoordelijken moet dat duidelijk zijn om er consequent naar te handelen. (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

M. le Président. — La parole est à M. Delpérée.

M. Delpérée. — Monsieur le Président, Monsieur le Ministre, chers collègues, beaucoup de nos concitoyens sont résignés, bon gré mal gré, à accepter les mesures d'austérité proposées par le gouvernement. Cette constatation n'est pas sans valeur politique au moment où certains groupes de pression qui veulent diriger le pays refusent toute responsabilité, tandis que d'autres témoignent d'une incompréhension cynique ou primaire dans le chef de leurs dirigeants.

Que les groupes de pression continuent de la sorte et ce sont leurs affiliés, animés du bon sens du citoyen moyen, qui finiront par se dresser contre les organisations qui mènent le pays à la catastrophe, au nom d'un faux progrès social ou de principes largement dépassés par les faits.

Que penser du budget, dont le rapport a été rédigé par M. Lagae de façon excellente?

De heer Lagae. — Dank u!

M. Delpérée. — Le président du PRL déclare qu'il s'agit d'un budget de facilité, d'un budget incohérent, d'un budget de bricoleurs, d'un budget d'épiciers. Pendant le même temps, son collègue, M. Henrion, écrit que le budget d'austérité fait suite à des budgets flattés, à des budgets de complaisance, à des budgets risqués.

Mon intention n'est pas d'enrichir la littérature budgétaire d'une nouvelle épithète. C'est pourquoi je m'empresse de donner tout de suite mon opinion: le budget 1980, quoi qu'en disent certains, n'est pas plus mauvais que les précédents budgets, mais peut-être n'est-il guère meilleur, car il présente encore les défauts des budgets que nous avons hérités des gouvernements de coalition entre les partis catholique et libéral, alors que le chômage était volontairement sous-estimé et que le budget ordinaire présentait un déficit toujours dépassé par la réalité.

Ce qui m'inquiète aujourd'hui, c'est de savoir si le budget sera réalisé tel qu'il est présenté. Cette inquiétude provient du fait que la déclaration gouvernementale a déjà subi de sévères coups de canif. Les grandes organisations patronales ont imposé au ministre De Wulf l'abandon de ses positions fort sensées et axées sur une certaine obligation.

D'autres organisations se lancent dans une bataille du même genre en matière de sécurité sociale; après le torpillage du plan Vanden Boeynants, qui faisait partie de la déclaration gouvernementale, c'est la remise en ordre de l'assurance-maladie qui est aujourd'hui mise en question.

Mon inquiétude vient aussi du fait que certains dirigeants ne semblent écouter ni les arguments des autorités publiques, ni les conseils de la Banque Nationale, et refusent de considérer les éléments inflationnistes qui connaissent un nouvel essor. Certains dirigeants sont même prêts à se lancer dans des actions violentes et dans des grèves. Ils devraient se rappeler qu'une grève, quelle qu'elle soit, ne réussit qu'avec l'appui de l'opinion publique. Or, pour l'instant, l'opinion publique est contre toute grève.

D'autre part, cette opinion publique ne pense pas que les ministres sont des faiseurs de miracles. Elle leur demande tout simplement de faire leur possible, dans un contexte où la marge de manœuvre est très étroite.

Qu'il me soit permis de rappeler ici un exercice effectué, il y a dix ans, à l'échelon des administrations, et qui a démontré qu'un ministre, quel qu'il soit, disposait tout au plus dans son budget d'une liberté d'action qui portait sur 5 p.c. du montant dudit budget. Cette situation semble même avoir mal évolué, et cette marge de manœuvre serait, depuis cette époque, ramenée à 3 p.c.

De quelle imagination un gouvernement peut-il faire preuve devant cette fatalité budgétaire? Et quand certains disent que le moment est venu de choisir entre l'idéologie socialiste et le néo-libéralisme, convenons que les choix politiques sont bien limités et que le véritable choix se ramène à la politique du possible. Or, telle est bien la situation présente.

Mais le possible a néanmoins des limites subjectives. Et c'est ici que le FDF est amené à présenter un certain nombre de remarques, voire de critiques, concernant le budget qui nous est proposé.

Le gouvernement n'entame aucune économie sérieuse dans les services publics. L'extension des effectifs dans les cabinets ministériels ne cesse de croître: on cite le chiffre de 3 milliards. L'utilisation des services administratifs par des agents, membres de groupes de pression, n'a plus de limites: le plus bel exemple de gaspillage est l'utilisation des photocopies à des fins personnelles et collectives, mais extra-administratives. L'octroi d'un abonnement aux transports bruxellois ne serait-il pas de loin plus bénéfique que l'octroi personnel de milliers de kilomètres à des milliers d'agents circulant dans l'agglomération?

On dira: ce sont des brouilles, des intentions minables. Que peut faire un milliard par-ci, un milliard par-là? L'important, en l'occur-

rence, c'est l'exemple qui doit venir d'en haut. Il faut démontrer que la politique d'austérité est aussi valable pour l'Etat et le secteur parapublic que pour les citoyens.

Le gouvernement a décidé de relever certains prix en usage dans les services publics, ce que certains dénoncent comme un « racket fiscal ». En théorie, on peut défendre le bien-fondé d'une politique des prix réels. Il est souhaitable que les services publics soient concurrentiels et ne bénéficient pas de situations de monopoles. Ce qui est critiquable, c'est que le relèvement des prix ne s'accompagne pas d'une véritable rationalisation des services administratifs : pas un seul ministre de la Fonction publique n'ose s'attaquer au problème de l'organisation et de la répartition plus valable du travail entre les hommes et entre les services.

Le gouvernement actuel est tout aussi insensible que ses prédécesseurs en matière de politique du personnel de la fonction publique. Certains ministres se moquent du statut des agents de l'Etat : 20 p.c. des effectifs en activité relèvent de statuts autres que celui du personnel définitif. A titre de conséquence, faut-il signaler la croissance des effectifs qui, pour la période de 1973 à 1978, se décompose comme suit : 6 p.c. dans les ministères, 7 p.c. dans les établissements d'intérêt public, 11 p.c. à la gendarmerie, 12 p.c. à la Chambre des représentants, 17 p.c. à l'Education nationale, 17 p.c. dans l'ordre judiciaire, 27 p.c. dans le personnel militaire, de telle sorte que les effectifs passent de 707 552 personnes en 1973 à 812 797 personnes en 1978 ?

Comme les dépenses de ce personnel se traduisent par une augmentation du produit national brut, on peut deviner la validité du raisonnement économique du gouvernement, lequel se réjouit de voir l'augmentation du budget de l'Etat rester en dessous de l'augmentation du produit national brut. Y a-t-il augmentation réelle du produit national brut quand on relève que l'emploi est stable, mais que cet emploi a diminué de 30 000 unités dans le secteur privé, diminution compensée par l'augmentation des effectifs du secteur public ? Le Conseil central de l'Economie a déjà fait cette constatation qui ne semble pas intéresser nos responsables, mais qui nous conduit à répartir une richesse qui n'existe pas.

Je puis me rallier parfaitement à l'analyse faite par M. le Vice-Premier ministre devant la Chambre de commerce de Bruxelles lorsqu'il disait :

« Nous sommes en période de surdistribution relative. L'Etat distribue plus que le disponible, maintient en fait au moins le niveau antérieur de la distribution malgré une baisse des possibilités. Il faut donc emprunter. Mais cela ne pourra continuer; il faudra dire la vérité et abandonner le souhaitable au profit du possible, ce qui ne se fera pas sans récrimination. Tout le monde se sentira, se sent déjà frustré. Ce sera l'Etat contre tous... »

D'accord, mais il s'agit d'agir en conséquence et là nous sommes loin du compte. C'est surtout le secteur social qui suscite des remarques, voire des critiques.

Je m'en tiendrai au volet le plus important, celui de la sécurité sociale. Je dois constater que le gouvernement semble ignorer le déficit de la sécurité sociale des travailleurs indépendants, ainsi que la situation inquiétante de la sécurité sociale des fonctionnaires. A ce sujet, le FDF rappelle sa position de principe : il faut dégager des dépenses totales de l'Etat et des pouvoirs publics en général, les dépenses de la sécurité sociale des fonctionnaires. Il faut regrouper, comme pour les salariés, les dépenses des différents secteurs. Les pouvoirs publics doivent se comporter comme les employeurs privés. Il s'agit de dégager exactement cet aspect de la réalité économique et sociale. Je démontre l'intérêt de cette thèse par un exemple.

Il y a un mois, j'ai entendu un haut dirigeant wallon des mutualités chrétiennes affirmer que la seule solution valable au problème de l'Ami consistait à augmenter les cotisations... Dans sa pensée, il s'agissait sans doute d'augmenter les cotisations patronales.

Ce ne fut pas précisé.

M. Flagothier. — Je l'ai entendu également. Il visait les deux cotisations.

M. Delpérée. — Bien, disons les deux.

Si vous étiez présent, mon cher collègue, vous auriez entendu que j'ai fait observer — et j'ai eu l'impression que l'auditoire en fut interloqué — que, même si les entrepreneurs privés se déclaraient d'accord, le gouvernement, lui, ne pourrait sans doute pas accepter cette suggestion en tant qu'employeur, car une telle augmentation de cotisation pour les 800 000 agents des services publics déséquilibrerait les finances de l'Etat. Cette réaction de l'assemblée prouve combien il est nécessaire de faire apparaître les relations existantes entre les divers budgets de la nation pour empêcher certains dirigeants d'organisations semi-publics d'utiliser des arguments faciles, voire fallacieux.

En ce qui concerne les dispositions relatives à la sécurité sociale des travailleurs salariés, quelques points chauds doivent être pris en considération.

Globalement, le FDF pense que les propositions du gouvernement sont raisonnables, mais à deux conditions. Il faut que les économies envisagées frappent toutes les catégories intéressées. Il faut aussi plus de souplesse dans l'application des mesures proposées.

Je prends un exemple : le gouvernement envisage l'instauration d'un nouveau système de remboursement des spécialités pharmaceutiques. Il s'agit de mettre fin au ticket modérateur forfaitaire actuel. Tout le monde est d'accord sur le but poursuivi. Mais la forme suggérée introduit des discriminations sociales et économiques. C'est ainsi que les entreprises visées sont situées à Bruxelles et dans le Brabant wallon; ce sont finalement les travailleurs de ces régions qui seront frappés.

L'industrie pharmaceutique a présenté une formule de remplacement permettant de réaliser la même économie de 800 millions voulue par le gouvernement. Il est inadmissible qu'une telle proposition ne soit pas retenue, tout simplement parce qu'au travers de l'AMI certains intérêts capitalistes sont poursuivis.

Je citerai un autre exemple. Le gouvernement s'occupe à l'instant même, je crois, de la réforme du système conventionnel médico-mutualiste. Cette amélioration est souhaitable. A cette tribune, il y a peu, je me suis réjoui de voir les médecins témoigner d'une plus large compréhension des soucis de l'Etat. Je ne me réjouis donc pas aujourd'hui de la radicalisation de leur attitude; je dois reconnaître cependant que le corps médical a des raisons d'être inquiet de voir non seulement l'AMI, mais toute la politique de santé publique et des services sociaux tomber sous l'emprise croissante d'une grande mutualité de ce pays.

Pour nous, les problèmes de l'AMI ne sont donc pas seulement d'ordre matériel. Mais il faut bien constater que les économies risquent de frapper uniquement les bénéficiaires et non les autres partenaires de l'AMI. Cela n'est pas acceptable. J'ai d'ailleurs des inquiétudes sur la réalisation des mesures envisagées.

Je prends deux exemples pour étayer mes dires. En guise de précaution oratoire, je m'empresse de préciser que je suis petit-fils et fils de mutualistes; il faut néanmoins avoir le courage de regarder la situation telle qu'elle se présente.

Il y a deux ans, le ministre de la Prévoyance sociale a été interpellé sur les frais d'administration des mutualités. Je sais que le problème est complexe, délicat et que des problèmes structurels différents se posent selon les mutualités. Il n'en reste pas moins que le ministre avait promis une réduction de 200 millions sur les frais du secteur « incapacité de travail ». Il y a un an, sur rappel de sa promesse, il a dit que la réduction serait de 400 millions sur l'ensemble du secteur AMI. Aujourd'hui, rien n'est fait, mais il existe dans le programme gouvernemental une nouvelle promesse de réduction de 800 millions cette fois, mais après une étude approfondie.

J'espère que cette étude sera finie avant un an, sans quoi dans un an la promesse de réduction sera portée à 1 milliard 600 millions...

Dernier exemple : le gouvernement parle d'augmenter les contrôles à l'INAMI. Mais l'INAMI n'est qu'un organisme de passage des fonds. Les contrôles doivent avoir lieu au niveau des organismes assureurs. Or, à ce niveau, le contrôle du ministre de la Prévoyance sociale est nul, quoi qu'on dise; le contrôle de la Cour des comptes est partiel; le contrôle de l'INAMI est organisé par les mutualités elles-mêmes.

M. Servais, lorsqu'il était ministre de la Prévoyance sociale, préconisait le contrôle des mutualités par l'Etat. Je le rejoins sur ce point : seul le contrôle de l'Etat peut être neutre et objectif.

En matière d'AMI, je conclus. Il y a quelques jours, à la télévision, les journalistes ont posé à M. le ministre Spitaels la question : « Qui gouverne ? » En matière de santé, et c'est ainsi depuis quinze ans, je réponds : « Ce n'est pas le gouvernement. » Le temps n'est-il pas venu de dire la vérité au pays ?

Je ferai à présent deux remarques concernant le secteur financier. Je regrette les mesures du gouvernement en matière de fraude fiscale; il en fait à la fois trop et trop peu.

Le gouvernement multiplie les contrôles, les tracasseries à l'égard des petits commerçants et des petits artisans, alors qu'il faudrait inventer un système récompensant ceux qui paient la TVA. Sans doute la fraude existe. Mais la chasse à la fraude doit se faire là où elle a de réelles proportions.

J'ai entendu l'autre jour à la télévision le ministre du Budget parler de la fraude fiscale de la femme de ménage; dans le même temps, il n'a pas dit un mot de la fraude des sociétés multinationales alors que c'est à ce niveau, celui du Marché commun, que se situent les véritables fraudes. Cela m'a choqué.

Permettez-moi de m'étonner également que vous ne trouviez pas le moyen de freiner l'exportation des capitaux belges qui vont se placer à 14 p.c. aux Pays-Bas !

Il me reste, pour conclure, à parler du budget régionalisé et communautarisé.

Le budget 1980 tient compte, en effet, des implications budgétaires de la phase immédiate de la réforme et de la nouvelle définition des compétences des exécutifs communautaires et régionaux. Il tient compte également de la phase transitoire et irréversible à réaliser pour le début 1980. Je cite le texte du gouvernement.

M. Vanderpoorten. — Il est légèrement dépassé.

M. Delpérée. — Les dotations sont encore partielles pour trois raisons : les dépenses correspondant aux charges du passé se retrouvent dans le budget national; de même, le budget national couvre les dépenses des institutions actuellement bicommunautaires pour lesquelles il faudra trouver, au plus tôt, une solution définitive portant sur le contenu des matières couvertes par la dotation de 5 p.c.; les dépenses de personnel et de fonctionnement, touchées par la réforme institutionnelle, restent inscrites dans le budget national.

Nonobstant ces réserves, il apparaît que les dépenses communautaires sont d'environ 100 milliards, montant relativement égal aux dépenses des provinces et des communes. Pour avoir une idée plus exacte du phénomène de décentralisation, il faut en réalité ajouter à ces 100 milliards, les 200 milliards des deux ministères de l'Education nationale. Les dépenses actuelles démontrent une croissance des transferts de l'Etat central vers les communautés et des trois régions vers les deux communautés.

Cette présentation du budget anticipe sur l'approbation des projets de loi portant création des assemblées communautaires et régionales prévues dans la phase transitoire irréversible.

Il s'agit là d'un effort technique important qu'il convient de porter à l'actif du gouvernement et qui s'inscrit dans la ligne de la déclaration gouvernementale.

Telles sont, Monsieur le Ministre, les principales remarques que je désire présenter à propos de ce budget. (*Applaudissements sur certains bancs de la majorité.*)

M. le Président. — La parole est à M. Féaux.

M. Féaux. — Monsieur le Président, Monsieur le Ministre, mes chers collègues, les porte-parole officiels de mon groupe interviendront demain. Je voudrais quant à moi et très brièvement évoquer un problème bien précis : celui des masses budgétaires, communautaires et régionales, pour l'exercice 1980.

Ces masses budgétaires ont été fixées en tenant compte des décisions prises, et également prévues, en matière de réforme des institutions, et, plus particulièrement, en tenant compte des déplacements de compétences entre le secteur national, le secteur communautaire et le secteur régional.

Il y est également fait application pour ce qui concerne le communautaire d'une nouvelle clé de répartition (crédits culturels), basée sur des critères objectifs, à la fois de population et de superficie, ce qui a donné les pourcentages suivants : 54 p.c. pour la communauté culturelle néerlandaise et 46 p.c. pour la communauté culturelle française. La dotation octroyée à la communauté culturelle française va donc subir une sérieuse réduction.

Le taux de croissance, fixé dans le rapport à 7,3 p.c. pour les masses régionales sera, en réalité, ramené à un peu plus de 3 p.c. au niveau du budget de la Communauté française qui connaîtra, de ce fait, une diminution des moyens dont elle dispose.

Cette situation est grave, mais nous l'acceptons car elle fait partie des accords gouvernementaux. Cependant, il faut le reconnaître, la conjoncture politique actuelle et les discussions laborieuses, que nous avons connues en commission spéciale du Sénat, ne sont guère rassurantes. On peut, dès lors, s'interroger pour le cas où les réformes institutionnelles ne devraient pas aboutir en 1980. Le rapport précise que les crédits culturels seraient alors calculés selon les anciennes clés de répartition, telles qu'arrêtées par MM. Van Mechelen et Parisis. On rechercherait, pour les matières personnalisables, une base de répartition.

Cette perspective de ne pas voir aboutir les réformes institutionnelles en 1980 n'étant pas impossible, bien que je ne le souhaite pas, j'aimerais poser trois questions au gouvernement. Confirme-t-il sa volonté de revenir, dans cette hypothèse, aux anciennes clés de répartition ? Quelle serait la clé de répartition utilisée pour les matières personnalisables ? Comment, en cours de législature, la rectification pourrait-elle concrètement s'établir au bénéfice de la communauté culturelle française ? (*Applaudissements sur les bancs de la majorité.*)

De Voorzitter. — Het woord is aan de heer De Graeve.

De heer De Graeve. — Mijnheer de Voorzitter, Mijnheer de Minister, geachte collega's, in artikel 8 van het ontwerp van wet houdende dringende maatregelen van budgettair beheer, ons overgezonden door de Kamer van volksvertegenwoordigers, lezen wij dat artikel 80 van de wet van 5 augustus 1978 houdende economische en budgettaire hervormingen wordt vervangen door een bepaling die erop neerkomt dat de dotatie van het Gemeentefonds voor dit jaar wordt vastgesteld op 52 958 536 000 frank.

« Vaststellen » is in dit geval « aanpassen ». « Aanpassen » betekent hier « verlagen » en wel met 520 miljoen frank ten aanzien van de dotatie zoals ze was ingeschreven in de begroting 1979 van het departement van Binnenlandse Zaken. Verschillende leden van de commissie van Binnenlandse Zaken hebben dit betreurd. Dit blijkt uit het dege-lijk verslag van onze collega Flagthier. De vastgestelde vermindering van de geraamde dotatie is evenwel de strikte toepassing van artikel 80 van de wet van 5 augustus 1978. Vermits de BSP deze wet heeft goedgekeurd, is het logisch dat wij de strikte toepassing ervan moeilijk kunnen aanvechten.

Dit neemt niet weg dat er bij de gemeentebesturen een stijgend onbehagen heerst ingevolge de beslissing van de regering om voor de tweede maal een nulgroei toe te passen op het Gemeentefonds. Dit ongenoegen uit zich zowel in het Waalse als in het Vlaamse landsdeel, zowel bij grote, middelgrote als kleine gemeenten. Het uit zich evenwel voornamelijk in de middelgrote gemeenten waar de verantwoordelijken nog zeer dicht bij de bevolking leven, de noden van de inwoners beter kennen en de hatelijkheid van de financiële maatregelen die zij moeten treffen om de nulgroei van het Gemeentefonds te ondervangen, regelmatig ervaren.

Alsof de nulgroei van het Gemeentefonds niet volstond, stellen de gemeenten bovendien de stelselmatige afbouw vast van het vennootschapsfonds en bijzondere fondsen die voor hen belangrijke dotaties beschikbaar stelden.

Het Rijk eigent zich bovendien sedert jaren bepaalde gemeentebelastingen toe. Ik hoef ze stellig niet te citeren. Ze zijn ongetwijfeld voldoende bekend aan de leden van de regering en zeker aan de minister van Binnenlandse Zaken die zelf burgemeester is. Terecht rijst dan ook bij de gemeentebesturen de vraag hoelang de Staat een deel van zijn financiële bekommelingen zal overdragen naar de gemeenten aan wie in elke regeringsverklaring schone woorden worden besteed, holle beloften van grotere autonomie en stijgende verantwoordelijkheid worden geformuleerd. In feite worden de gemeenten steeds weer voor nieuwe bijkomende uitgaven geplaatst : bijkomende uitgaven die hen worden opgedrongen en waarvan ze zich niet kunnen onttrekken.

Ik noem er slechts enkele : de bijkomende lasten voortvloeiend uit de fusies van gemeenten die vaak nieuwe entiteiten creëren gesteund op hoofdzakelijk politieke overwegingen; de stijgende bijdragen in de uitgaven van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn en in de tekorten van de ziekenhuizen; de lasten die voortvloeien uit de aanpassing van de gemeentelijke bibliotheken om te beantwoorden aan de voorwaarden gesteld door het bibliotheekdecreet; de organisatie en uitrusting van de gemeentelijke politiediensten, derwijze dat ze in staat blijven om hun steeds moeilijker wordende opdrachten goed te vervullen; de uitgaven voor de brandweerkorpsen, vooral in de gemeenten met gewestelijke functie. Dan laat ik nog buiten beschouwing de bijdragen voor de niet-sluitende begrotingen van de kerkfabrieken, begrotingen die niet aan de nulgroei zijn onderworpen en evenmin aan een noemenswaardige controle. We zullen hier trouwens nader op ingaan bij de bespreking van de begrotingen.

Mijnheer de Minister, op een ogenblik dat aan de gemeenten meer en meer inspanningen worden gevraagd op het gebied van openbare werken en op het sociale, culturele en economische vlak, lijkt het mij dringend noodzakelijk om van politiek te veranderen.

Men mag onze gemeenten niet langer de mogelijkheid ontnemen om hun taak naar behoren te vervullen, zoals de inwoners de dag van vandaag met recht mogen eisen.

Tenslotte vestig ik uw aandacht erop dat het deel van de personenbelasting dat aan de gemeenten toekomt van jaar tot jaar met grotere vertraging wordt uitbetaald. Zo ontving mijn eigen gemeente dit jaar, we zijn halfweg december, amper 54 pct. van het bedrag waarop zij aanspraak kan maken.

Is het derhalve niet normaal dat de gemeentebesturen die bovendien, tegen alle beloften in, onderworpen worden aan een steeds strakkere voorgedij, steeds sterker brommen.

Hierin worden ze trouwens gesteund door de Vereniging van Belgische steden en gemeenten die in haar maandblad onder de titel « de Staat besteeft de gemeenten » een standpunt publiceerde dat een actie aankondigde die door de meeste gemeenten wordt onderschreven.

Mijnheer de Minister, het is de hoogste tijd dat de gemeenten in dit land op een behoorlijker en eerlijker manier worden benaderd. Meer verplichtingen en afgeroomde inkomsten, dat gaat niet langer samen! (*Applaus op de banken van de meerderheid.*)

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

ORDRE DES TRAVAUX

De Voorzitter. — Ik stel u voor aan onze agenda van morgen volgende punten toe te voegen :

Wetsontwerp waarbij voorlopige kredieten worden geopend welke in mindering komen van de begroting van de Franse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1980.

Wetsontwerp waarbij voorlopige kredieten worden geopend welke in mindering komen van de begroting van de Nederlandse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1980.

Wetsontwerp waarbij voorlopige kredieten worden geopend welke in mindering komen van de begroting van de Duitse taalgemeenschap voor het begrotingsjaar 1980.

Wetsontwerp waarbij voorlopige kredieten worden geopend welke in mindering komen van de begroting van de Waalse Gewestelijke Aangelegenheden voor het begrotingsjaar 1980.

Wetsontwerp waarbij voorlopige kredieten worden geopend welke in mindering komen van de begroting van de Vlaamse Gewestelijke Aangelegenheden voor het begrotingsjaar 1980.

Wetsontwerp waarbij voorlopige kredieten worden geopend welke in mindering komen van de begroting van de Brusselse Gewestelijke Aangelegenheden voor het begrotingsjaar 1980.

Je vous propose de compléter comme suit notre ordre du jour de demain :

Projet de loi ouvrant des crédits provisoires à valoir sur le budget de la Communauté française de l'année budgétaire 1980.

Projet de loi ouvrant des crédits provisoires à valoir sur le budget de la Communauté néerlandaise de l'année budgétaire 1980.

Projet de loi ouvrant des crédits provisoires à valoir sur le budget de la Communauté de langue allemande de l'année budgétaire 1980.

Projet de loi ouvrant des crédits provisoires à valoir sur le budget des Affaires régionales wallonnes de l'année budgétaire 1980.

Projet de loi ouvrant des crédits provisoires à valoir sur le budget des Affaires régionales flamandes de l'année budgétaire 1980.

Projet de loi ouvrant des crédits provisoires à valoir sur le budget des Affaires régionales bruxelloises de l'année budgétaire 1980.

Le Sénat est-il d'accord? (*Assentiment.*)

Il en sera donc ainsi.

Dan is hiertoe besloten.

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DE RIJKS MIDDELENBEGROTING VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1980

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DE RIJKSSCHULDBEGROTING VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1980

ONTWERP VAN WET HOUDENDE AANPASSING VAN DE RIJKSSCHULDBEGROTING VOOR HET BEGROTINGSJAAR 1979

ONTWERP VAN WET HOUDENDE DRINGENDE MAATREGELEN VAN BUDGETTAIR BEHEER

Hervatting van de behandeling

PROJET DE LOI CONTENANT LE BUDGET DES VOIES ET MOYENS DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1980

PROJET DE LOI CONTENANT LE BUDGET DE LA DETTE PUBLIQUE DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1980

PROJET DE LOI AJUSTANT LE BUDGET DE LA DETTE PUBLIQUE DE L'ANNEE BUDGETAIRE 1979

PROJET DE LOI PORTANT DES MESURES URGENTES DE GESTION BUDGETAIRE

Reprise de la discussion

De Voorzitter. — Wij hervatten de aan de gang zijnde behandeling. Het woord is aan de heer Claeys.

De heer Claeys. — Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, mijn kort betoog namens de CVP-fractie is in het bijzonder gericht tot de minister van de Sociale Voorzorg en tot de minister van Volksgezondheid.

De syndikale organisaties van artsen en tandartsen en de Algemene Pharmaceutische Bond roepen hun leden op om vanaf 21 december in staking te gaan. Die oproep wordt wellicht door een aantal artsen, tandartsen en apothekers beantwoord.

Wij keuren die staking volledig af en wel om de drie volgende redenen :

1. Wat vooreerst het middel betreft, kunnen wij niet aanvaarden dat de zieken als gijzelaars dienen om enigerlei belangen te verdedigen.

2. Wat de opportuniteit van de staking betreft, stellen wij vast dat de regering zich duidelijk bereid heeft verklaard om over het geheel van de overwogen maatregelen een gesprek aan te gaan.

Het is onaanvaardbaar zijn toevlucht te nemen tot een zo extreem middel als de verzorgingsstaking als de regeringspartner concrete onderhandelingsmogelijkheden aanbiedt.

3. Wat de grond van de zaak betreft, is die staking onaanvaardbaar op een ogenblik dat de ziekte- en invaliditeitsverzekering op de rand van de afgrond staat. Op die wijze wordt de aandacht van de essentiële problemen afgeleid en laat men het land ernstige risico's lopen.

In deze ernstige economische en politieke crisisperiode nemen een aantal organisaties van artsen en apothekers een zware verantwoordelijkheid op zich door hun leden in een nutteloos conflict te storten. Zij zouden beter, zoals de andere partners, deelnemen aan de onderhandelingen die door de regering worden voorgesteld.

Wij durven geloven dat een groot aantal zorgenverstrekkers niet zal staken en dat de verzorging van de zieken verzekerd zal zijn.

Van de regering wensen wij te vernemen — en wij dringen er bij de aanwezige minister op aan deze vragen aan zijn collega's over te zenden — welke de concrete stappen zijn die door de regering ondernomen worden om de ambulante zorgenverlening en deze in de ziekenhuizen te verzekeren. Tot wie dienen de patiënten zich te richten bij een algemene zorgenstaking? Welke juridische en andere middelen heeft een patiënt in handen om klacht in te dienen inzake niet-zorgenverlening en niet-aflleveren van de documenten vereist door de administratie der ziekteverzekering?

Wij zullen de ministers dankbaar zijn voor de concrete antwoorden die zij morgen op deze vragen zullen willen verstrekken.

De Voorzitter. — Ik stel voor het debat thans te onderbreken en morgen verder te zetten. Mag ik erop wijzen dat nog twaalf sprekers zijn ingeschreven en dat ook nog verschillende ministers moeten antwoorden?

L'ordre du jour comporte également de nombreuses questions orales de sorte que la durée des débats sera vraisemblablement de six heures.

M. Vanderpoorten. — Monsieur le Président, j'avais prévu une question orale très brève. Je la retire.

M. le Président. — Il en est pris acte.

VOORSTEL VAN WET — PROPOSITION DE LOI

Intrekking — Retrait

De Voorzitter. — De heer Kevers heeft het bureau medegedeeld dat hij wenst in te trekken zijn voorstel van wet houdende maatregelen om te waarborgen dat de rechten van de mens ten volle kunnen worden uitgeoefend, dat thans aanhangig is bij de commissie voor de Justitie.

M. Kevers a fait connaître au bureau qu'il désire retirer sa proposition de loi tendant à garantir le plein exercice des droits de l'homme, qui est actuellement pendante à la commission de la Justice.

Ik stel dus voor dit voorstel van wet van onze agenda af te voeren.

Je propose dès lors de rayer cette proposition de loi de notre ordre du jour. (*Assentiment.*)

INTERPELLATIES — INTERPELLATIONS

Verzoeken — Demandes

De Voorzitter. — Interpellatieverzoeken werden ingediend door :

1° De heer Humblet tot de minister van Justitie, de minister van Volksgezondheid en Leefmilieu, de minister van de Franse Gemeenschap en tot de heer Hoyaux, minister van Nationale Opvoeding, over « het statuut van het personeel in de opvoedings- en opnemingshuizen ».

Des demandes d'interpellation ont été introduites par :

1° M. Humblot au ministre de la Justice, au ministre de la Santé publique et de l'Environnement, au ministre de la Communauté française et à M. Hoyaux, ministre de l'Éducation nationale, sur « le statut du personnel des maisons d'éducation et d'hébergement ».

De datum van deze interpellatie zal later worden vastgesteld.

La date de cette interpellation sera fixée ultérieurement.

2° De heer de Wasseige tot de Vice-Eerste minister en minister van Landsverdediging over « de bestelling van pantsergevechtswagens voor de infanterie ».

2° M. de Wasseige au Vice-Premier ministre et ministre de la Défense nationale sur « la commande des véhicules blindés de combat d'infanterie ».

Deze interpellatie wordt morgen gehouden.

Cette interpellation est fixée à l'ordre du jour de demain.

ONTWERPEN VAN WET — PROJETS DE LOI

Indiening — Dépôt

De Voorzitter. — De regering heeft ingediend de ontwerpen van wet :
1° Houdende de begroting van het ministerie van Binnenlandse Zaken voor het begrotingsjaar 1980.

Le gouvernement a déposé les projets de loi :

1° Contenant le budget du ministère de l'Intérieur de l'année budgétaire 1980.

Dit ontwerp van wet wordt verwezen naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken en het Openbaar Ambt.

Ce projet de loi est renvoyé à la commission de l'Intérieur et de la Fonction publique.

2° Houdende de begroting van het ministerie van Tewerkstelling en Arbeid voor het begrotingsjaar 1980.

2° Contenant le budget du ministère de l'Emploi et du Travail de l'année budgétaire 1980.

Dit ontwerp van wet werd verwezen naar de commissie voor de Tewerkstelling, de Arbeid en de Sociale Voorzorg.

Ce projet de loi a été renvoyé à la commission de l'Emploi, du Travail et de la Prévoyance sociale.

3° Houdende de begroting van het ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin voor het begrotingsjaar 1980.

3° Contenant le budget du ministère de la Santé publique et de la Famille de l'année budgétaire 1980.

Dit ontwerp van wet werd verwezen :

a) Naar de commissie voor de Volksgezondheid en de Gezinszorg (kredieten : Volksgezondheid en Gezin);

Ce projet de loi a été renvoyé :

a) A la commission de la Santé publique et de la Famille (crédits : Santé publique et Famille);

b) Naar de commissie voor het Leefmilieu (kredieten : Leefmilieu).

b) A la commission de l'Environnement (crédits : Environnement).

4° Houdende goedkeuring van het Verdrag betreffende de Internationale Hydrografische Organisatie, en de reglementen, opgemaakt te Monaco op 3 mei 1967.

4° Portant approbation de la Convention relative à l'Organisation hydrographique internationale, et des règlements, faits à Monaco le 3 mai 1967.

Dit ontwerp van wet zal worden gedrukt en rondgedeeld.

Ce projet de loi sera imprimé et distribué.

Het wordt verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Zaken. Il est renvoyé à la commission des Affaires étrangères.

5° Houdende goedkeuring van de Internationale Overeenkomst tot oprichting van een Europees net van proefstations op de oceanen en van de Bijlagen, opgemaakt te Brussel op 15 december 1977.

5° Portant approbation de l'Accord international pour la mise en place d'un réseau européen expérimental de stations océaniques et des Annexes, faits à Bruxelles le 15 décembre 1977.

Dit ontwerp van wet zal worden gedrukt en rondgedeeld.

Ce projet de loi sera imprimé et distribué.

Het wordt verwezen naar de commissie voor de Buitenlandse Zaken.

Il est renvoyé à la commission des Affaires étrangères.

VOORSTELLEN VAN WET — PROPOSITIONS DE LOI

Indiening — Dépôt

De Voorzitter. — De volgende voorstellen van wet werden ingediend door :

a) De heren R. Gillet en Payfa, tot wijziging van de wet van 6 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn;

Les propositions de loi ci-après ont été déposées par :

a) MM. R. Gillet et Payfa, modifiant la loi du 8 juillet 1976 sur les centres publics d'aide sociale;

b) De heer Bataille, tot invoering van een belasting op de plant-aardige oliën;

b) M. Bataille, instaurant une taxe sur les huiles végétales;

c) De heren R. Gillet en Moureaux, tot invoering van de kennisgevingsplicht binnen de te vernieuwen stadsgedeelten en tot regeling van het grondbeleid van de openbare besturen;

c) MM. R. Gillet et Moureaux, instaurant un devoir de notification dans les périmètres de rénovation urbaine et organisant la politique foncière des pouvoirs publics;

d) Mevr. Mathieu-Mohin, waarbij aan de gezinshoofden, woonachtig in een gemeente die grenst aan de gemeenten van het Brussels gewest en de randgemeenten (de zes faciliteitsgemeenten), de mogelijkheid wordt verleend om de organisatie van gemeentelijk basis- en lager onderwijs in de Franse taal aan te vragen;

d) Mme Mathieu-Mohin, tendant à accorder aux chefs de famille habitant une commune limitrophe des communes de la région bruxelloise et des communes périphériques (six communes à facilités) la faculté de demander l'organisation d'un enseignement maternel et primaire communal en langue française;

e) De heer Lagasse, tot aanvulling van artikel 7, § 3, van de wet van 2 augustus 1963 op het gebruik der talen in bestuurszaken;

e) M. Lagasse, complétant l'article 7, § 3, de la loi du 2 août 1963 sur l'emploi des langues en matière administrative;

f) De heer Daulne, tot wijziging van de wet van 10 juli 1973 betreffende de Raad van de Duitse cultuurgemeenschap;

f) M. Daulne, modifiant la loi du 10 juillet 1973 relative au Conseil de la communauté culturelle allemande;

g) De heer Gerits en Mevr. Smitt, houdende dringende aanpassingen van de sociale wetgeving betreffende het invaliditeitspensioen van de mijnwerkers en ermede gelijkgestellten en hun rechthebbenden;

g) M. Gerits et Mme Smitt, contenant des adaptations urgentes de la législation sociale relative à la pension d'invalidité des ouvriers mineurs et assimilés et de leurs ayants droit;

h) De heer André, tot wijziging van artikel 104 van de provinciewet.

h) M. André, modifiant l'article 104 de la loi provinciale.

Deze voorstellen van wet zullen worden gedrukt en rondgedeeld.

Ces propositions de loi seront imprimées et distribuées.

Er zal later over hun inoverwegingneming worden beslist.

Il sera statué ultérieurement sur leur prise en considération.

Le Sénat se réunira demain, jeudi 20 décembre, à 14 heures.

De Senaat vergadert opnieuw morgen, donderdag 20 december, te 14 uur.

La séance est levée.

De vergadering is gesloten.

(La séance est levée à 18 h 30 m.)

(De vergadering wordt gesloten te 18 u. 30 m.)